

گاهنامه

قیمت رایگان

شماره مجوز: ۱۰۰/۴۱۵۶۲/۲۹۹/۵۱۸۰۰

نشریه

جوانه

دانشگاه گیلان

انجمن علمی تربیتی
پردیس شهید رجایی فارس

جوانه علم

شماره ۴

سلامت روان
روش تدریس
فناوری آموزش

انجمن علوم تربیتی پردیس شهید رجایی
استان فارس

گویند عارفان هنر و علم کیمیاست
و آن مس که گشت همسر این کیمیا طلاست

فرخنده طائری که بدین بال و پر پرد
همدوش مرغ دولت و هم عرصه هماست..

چون معدنست علم و در آن روح کارگر
پیوند علم و جان سخن گاه و کهرباست

جان را بلند دار که این است برتری
پستی نه از زمین و بلندی نه از سماست..

آن را که دیبه هنر و علم در بر است
فرش سرای او چه غم از آنکه بوریاست..

جان شاخه ایست ، میوه آن علم و فضل و رای
در شاخه ای نگر که چه خوش رنگ میوه هاست

ای شاخ تازه رس که به گلشن دمیده ای
آن گلبنی که گل ندهد کمتر از گیاست

دهقان توئی به مزرع ملک وجود خویش
کار تو همچو غله و ایام آسیاست

سر، بی چراغ عقل گرفتار تیرگی است
تن بی وجود روح، پراکنده چون هباست..

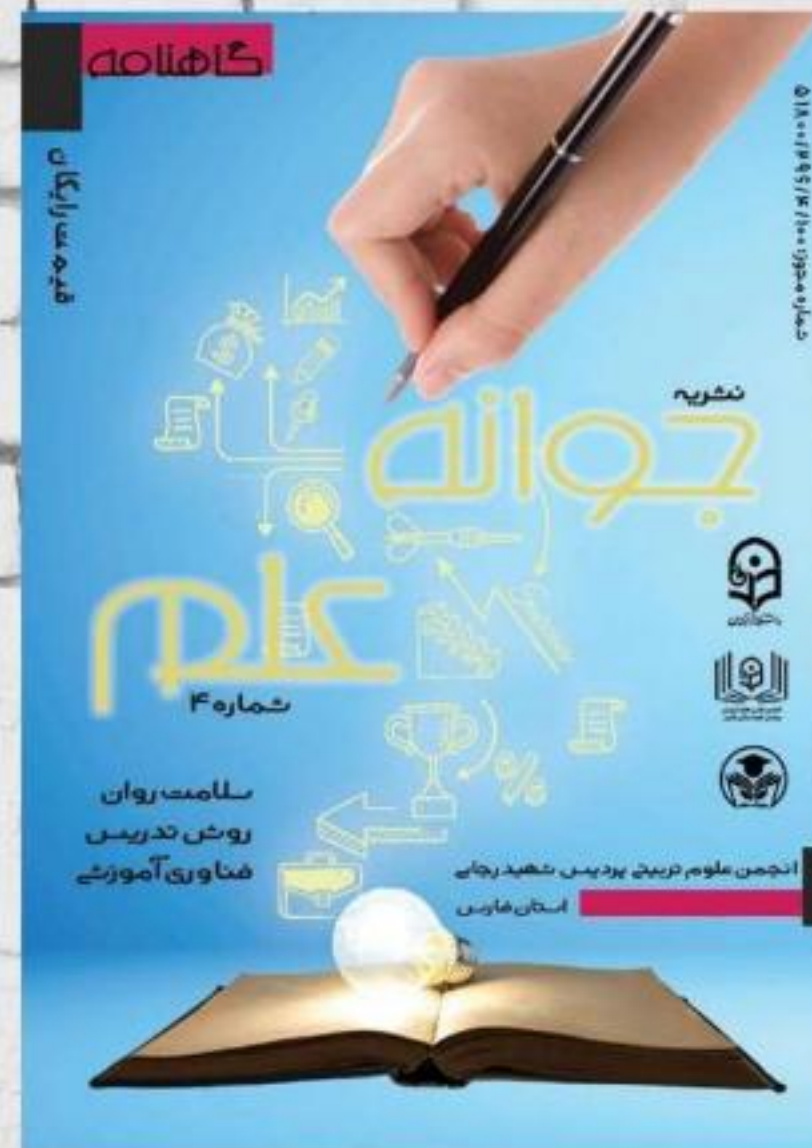
در آسمان علم، عمل برترین پر است
در کشور وجود، هنر بهترین غناست

با دانش است فخر، نه با ثروت و عقار
تنها هنر تفاوت انسان و چارپاست..

جان را هر آنکه معرفت آموخت مردم است
دل را هر آنکه نیک داشت پادشاست

جوانه علم

صاحب امتیاز :
انجمن علمی علوم تربیتی
مدیر مسئول:
محسن خلیلی
سر دبیر :
علی محمد خلیلی
دبیر نشریه :
علیرضا قوهستانی
مدیر اجرایی:
ابوالفضل طهماسبی
گرافیک و صفحه آرایی:
مائده اسدی

دی ماه ۱۳۹۹

هیئت تحریریه اساتید:

امین باقری کراچی، عباس اناری نژاد
ژیلا حیدری نقد علی، محمد قلعه نوعی
سمیه بهمنی

هیئت تحریریه دانشجویی:

محسن خلیلی، محمد صفری
نگار رنجبر، ابوالفضل طهماسبی
علیرضا قوهستانی، علی محمد خلیلی
ویراستارها:

میلاد راستی، محمد صفری
ابوالفضل طهماسبی، علی شیرازی
علیرضا قوهستانی

گویندگان:

زهرا حیدری
فاطمه مرادی
نازنین نظام پور
زهرا اسمعیلی
میلاد گل محمد
بهناز اسدی
فاطمه مرادی

محمد حق گویان جهرمی
زینب بهادری عظیم آبادی
مهرانا قائدی
زینب جعفری
فائزه ارسنجان زاده

نویسندگان:

نرگس دهقان
بهناز اسدی
محدثه جوانمرد
ابوالفضل طهماسبی
علیرضا قوهستانی
محسن خلیلی
نرجس بیگی
مریم انصاف
پری فهندژ سعدی
نگار رنجبر
علی محمد خلیلی
سیده زهرا حسینی
مریم مالکی
فاطمه سلیمانی
معصومه همت زاده
عاطفه مقدم
سعید بیگی
محدثه رفیعی
رویا جوکار

javane_elm_mag

Shrsh.cfu.ac.ir

شماره مجوز:

۵۱۸۰۰/۲۹۶/۴/۱۰۰

یادداشت

سر دبیر

بسمه تعالی

به لطف ایزدمنان و با همکاری دانشجویان سراسر کشور، چهارمین شماره نشریه علمی جوانه علم با موضوعاتی متنوع، به رشته ی تحریر درآمد. خدا را شاکریم که تا این لحظه توانسته ایم نیازهای علمی دانشجویان را در حد توان شناسایی کرده و با همت و پویایی اندیشه ی همکاران صاحب ذوق خود در سراسر کشور، سنگینی بار جهل را از دوش خود برداریم. ما در نشریه جوانه علم، توانستیم در این شماره نسخه ی ویندوز نشریه را تکمیل کرده و فناوری را بیش از پیش با کار علمی خود عجین نماییم. امید است که همانند نسخه ی ویندوز شماره قبل، مورد پسند شما همکاران محترم واقع شود.

علی محمد خلیلی
سر دبیر نشریه جوانه علم

نشریه جوانه علم
دی ماه ۱۳۹۹

چشم انداز

گاهنامه
نشریه جوانه علم شماره ۴
دی ماه ۱۳۹۹

بزرگان علوم تربیتی

بلوم با همکاری تعدادی از همکاران خود، هدفهای آموزشی را (هدفهایی که دانشآموزان پس از طی کردن یک دوره آموزشی میتوانند به آنها دست یابند) طبقه‌بندی کرد. طبقه‌بندی آنها بسیار مشهور است. در این طبقه‌بندی، هدف‌های آموزشی در سه حیطه یا حوزه شناختی، عاطفی و روانی-حرکتی تقسیم‌بندی شده است. در حوزه شناختی، دانش، معلومات و مهارتهای ذهنی قرار گرفته‌اند.

صفحه ۱۰

سلامت روان

انسان، کار تیمی و اهمیت با هم بودن را از زمان کودکی یاد می‌گیرد. کودکان در بازی‌های گروهی وقتی شکست می‌خورند، یاد می‌گیرند چطور روحیه خود را تجدید کنند؛ حمایت و امید دادن به هم را یاد می‌گیرند و این ویژگی‌ها در کودکان، با گذر زمان به ویژگی‌های شخصیتی تبدیل می‌شوند.

صفحه ۳

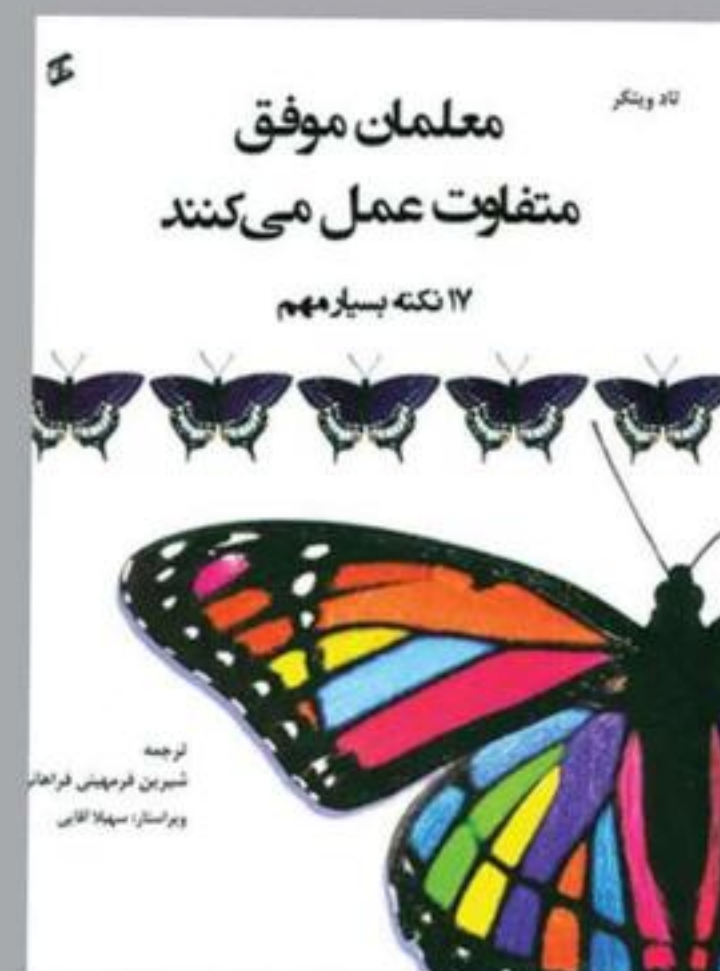
مدیریت کلاس

معمولاً معلم‌ها از کمبود زمان در کلاس خود شکایت می‌کنند. آن‌ها دوست دارند تا در بهترین زمان و به بهترین شکل محتوای خود را به دانش‌آموزانشان انتقال دهند، اما گاهی در تله‌ی سارقان می‌افتند! بله این تله‌ها، دام‌هایی هستند که کمیت یا کیفیت کلاس شما را کاهش می‌دهند یا به اصطلاح آن‌را می‌دزدند! مسلماً برای داشتن یک کلاس خوب و موثر، شناخت تله‌ها برای هر معلمی لازم است. یکی از مهم‌ترین این دام‌ها که باعث می‌شود معلمان دچار کاهش کمیت یا کیفیت در کلاس درس خود بشوند، نبود مدیریت در کلاس است.

صفحه ۱۳

معلمان موفق

به عنوان معلم باید بدانیم که اصل احترام به دانش آموزان، بدون توجه به اینکه آن‌ها چگونه رفتار می کنند، بسیار مهم است. این کار را به خاطر دانش آموزان انجام می دهیم؛ در غیر این صورت کلاس درس ما بستری مناسب برای رشد و پیشرفت آن‌ها نخواهد بود.

صفحه ۲۲

یکی از عوامل مؤثر تربیتی در آموزش و پرورش نوین چگونگی معماری مدرسه است.

بهترین رویکرد در رابطه با تاثیر معماری و محیط مدرسه در یادگیری این است که بپرسیم مدرسه چه کسی است؟ نه اینکه مدرسه چه چیزی است.

باید از خودمان بپرسیم که تصور ما از مدرسه چه کسی است و راجع به شخصیت مدرسه صحبت کنیم.

در این صورت است که شکل، مکان آن و نحوه ارتباطات آن روشن می شود و طبیعتاً نقش اجتماعی آن معلوم می شود.

مدرسه

صفحه ۲۰

صفحه ۲۷

تربیتی
علاقه
نی

کودک ممکن است از ترس تنبیه ظاهراً از کاری دست بردارد اما عادت او از بین نمی رود. تنبیه های لفظی یا زبانی نظیر طعنه، سرزنش، دشنام و تحقیر نیز ضررشان کمتر از تنبیه های فیزیکی نیست.

این قبیل تنبیه ها شخصیت کودک را در هم می کوبد و اسباب ترس و اضطراب وی را فراهم می نماید.

صفحه ۴۲

با انجمن علمی علوم تربیتی به طور کلی به دلیل کارهای انجام شده در طول ترم آشنایی دارم ولی ریز و دقیق آشنا نشدم و آشنایی ندارم.

دانشجویان خاکستری

صفحه ۳۳

رفتار تربیتی والدین

همچنین نتایج تحقیقات گویای آن است که مولفه های نگرشی تربیتی والدین، بر ابعاد سلامت روانی و اجتماعی کودکان و نوجوانان تاثیر معنادار دارد.

به این معنا که هر چقدر والدین در سبک تربیتی خود از طرحواره ها و رفتارهای منفی بیشتر استفاده کنند، سطح سلامت روانی-اجتماعی فرزندان پایین تر خواهد بود

آنچه در این شماره می خوانید...

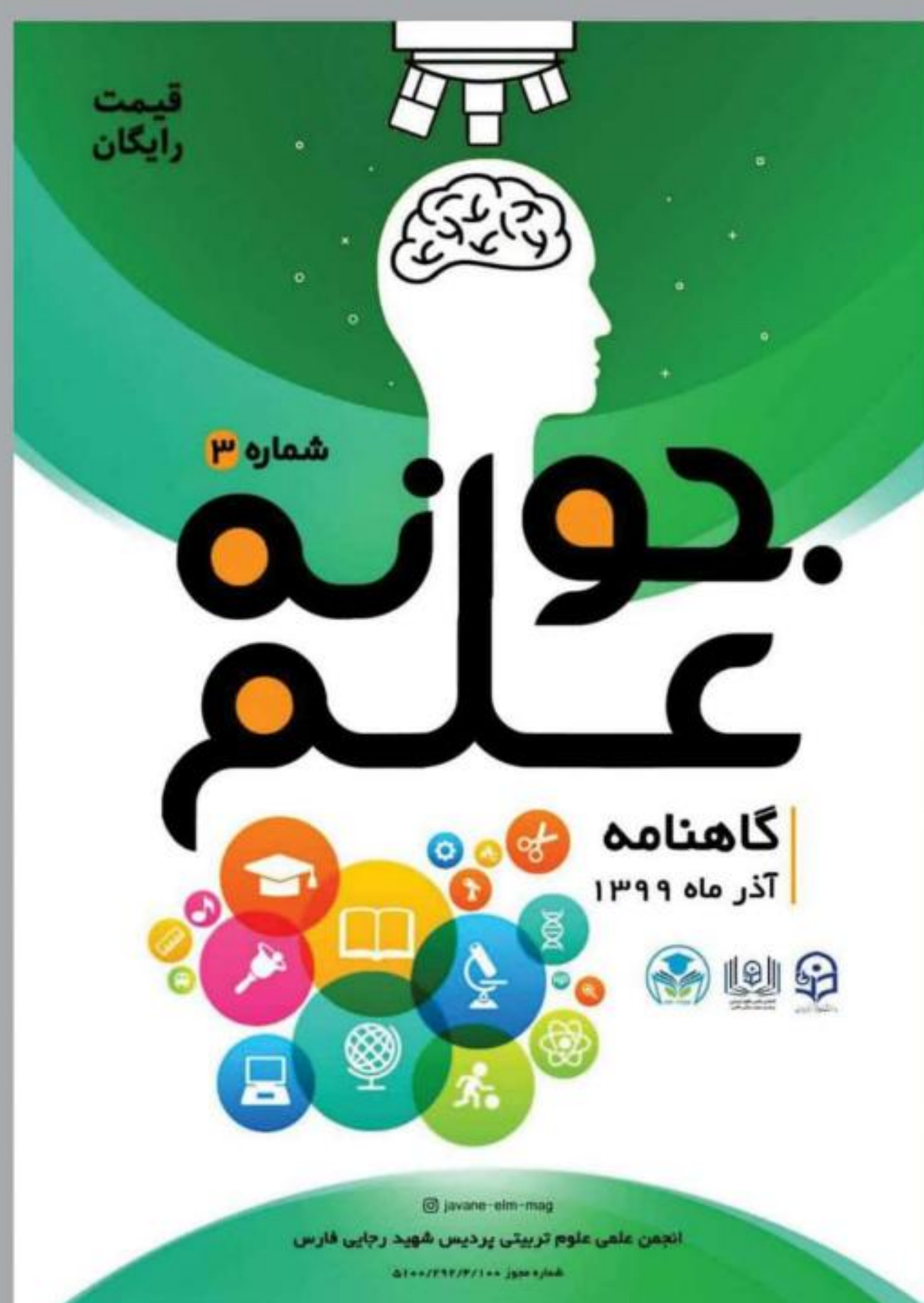
- ۱..... آنچه گذشت
- ۳..... بزرگان علوم تربیتی
- ۷..... مصاحبه با استاد زهرا فاطمی فر
- ۱۰..... سلامت روان
- ۱۲..... روش تدریس علوم
- ۱۳..... مدیریت کلاس
- ۱۷..... دست سازه آموزشی
- ۱۹..... معرفی فیلم
- ۲۰..... معرفی کتاب
- ۲۲..... مدرسه
- ۲۵..... فناوری آموزشی
- ۲۷..... علل بی علاقه‌گی تحصیلی در دانش آموزان
- ۳۳..... رفتارهای تربیتی والدین
- ۳۵..... نگاهی بر آموزش و پرورش ایران و ژاپن
- ۴۰..... دانشجوی رنگی
- ۴۲..... دانشجویان خاکستری
- ۴۳..... بازی های علمی
- ۴۶..... منابع

آنچه

گذشت

سلام و خداقوت به تمامی همکاران و همراهان عزیز نشریه جوانه علم در شماره سوم نشریه ، به هجده عنوان پرداخته شد که مورد استقبال شما عزیزان قرار گرفت.

نکته جالب این شماره از نشریه ، نسخه ویندوز آن است که در کنار نسخه پی دی اف منتشر شد. این رویداد برای اولین بار در ک شور ، توسط نشریه جوانه علم رخ داد.

در آغاز به زندگی پرفراز و نشیب یکی از بزرگان علوم تربیتی ، جناب آقای «محمد بهمن بیگی» نویسنده ایرانی و بنیانگذار آموزش و پرورش عشایری در ایران ، پرداخته شد.

در بخش صد سال مدرسه ، برای پاسخگویی به سوالات ذهنی یک معلم در این دوران و بخصوص پرسش این که «چرا آموزش و پرورش ایران ، جایگاه مطلوبی ندارد؟» و بدنبال یافتن جواب ، به معرفی یکی از مؤسسان مدرسه های نمونه قدیمی شیراز ، جناب «محمد حسین نمازی» و چندتن از افراد دیگر که در این امر شریک او بودند ، پرداخته شد.

در بخشی دیگر به معرفی پایگاه های اطلاعاتی معتبر پرداخته شد ، که برای یافتن مقالات علمی در زمینه های مختلف کمک رسان است.

در بخش مصاحبه ، به گفت و گو با جناب آقای «حمید بارانی» پرداخته شد.

ایشان تجربه را در یک کلمه یعنی «امید» خلاصه می کنند که دنیایی بسیار گسترده درونش نهفته است.

در بخشی به معرفی برنامه «یار دبستانی» بطور مختصر پرداخته شد. قسمت روش تدریس ، به یکی از انواع آن «روش نمایش علمی» می پرداخت و در مورد چگونگی آن توضیحاتی داده شد.

در بخش خلاقیت در تدریس به اهمیت شکل های پیرامونی در دوران کودکی و مقدار تأثیرگذاری آن ها در تمرکز کردن پرداخته شد.

در بخش سلامت روان به بحث فشار روانی و انواع عوامل ایجاد کننده آن پرداختیم.

در بخش روانشناسی ، به رنگ ها که بحث جذاب و قابل توجهی است پرداختیم و این که هرکدام نماد چه شخصیتی می تواند باشد.

در بخش حیطه الکترونیک و فضای مجازی مخصوص کودکان ، به اثرات فضای مجازی و چگونگی حفاظت از فرزندان در این حیطه پرداختیم.

در قسمتی ، مصاحبه با دانشجوی خاکستری را داشتیم.

در بخش دیگر چالش های آموزش و پرورش ایران و نمونه هایی از آن را بیان کردیم که نکات آموزنده را توصیه کردند.

بزرگانه علوم تربیتی

خادم نگار رنجبر

محمد بهمن بیگی

(متولد ۲۱ بهمن ۱۳۹۸ □ درگذشت ۱۱ اردیبهشت ۱۳۸۹) نویسنده ایرانی و بنیانگذار آموزش و پرورش عشایری در

ایران بود وی در ایل قشقای در منطقه ای بین شهرهای خنج و فیروزکوه در استان فارس به دنیا آمد پس از پایان دوره کارشناسی حقوق در دانشگاه تهران با قانع کردن دولت وقت به همکاری، در زمینه برپایی مدرسه های سیار برای بچه های ایل شروع به فعالیت کرد. او توانست دختران عشایری را نیز به مدرسه های سیار جلب کند و نخستین مرکز تربیت معلم عشایری را بنیان نهاد. او تجربه های آموزشی خود را در چند کتاب در قالب داستان نوشته است.

در ایل قشقای در تیره ی بهمن بیگلر از طایفه ی عملی ی قشقای به هنگام کوچ متولد گردید هشت ساله که شد به گفته خود ایشان، پدرش محمود خان که از کدخدایان محلی بودو یک تیره کوچک (تیره بهمن بیگلر از طایفه عملی) را سرپرستی می کرد یک منشی استخدام کرد و به خانه آورد که هم به محمد درس بدهد و هم برای او نامه بنویسد. محمد دو سال نزد آن منشی درس خواند. ده ساله بود که والدینش به تهران تبعید شدند؛ بنابراین، محمد به تهران آمد و در مدرسه ی علمیه ی ولی آباد مشغول تحصیل شد. بهمن بیگی وضعیت خود را این گونه توصیف می کند: «تنها فرد خانواده که خوشحال و شادمان بود من بودم!» شب و روز درس می خواندم دو کلاس یکی می کردم! من اولین کودک قشقای بودم که در کلاس های ابتدایی شاگرد اول شدم! دوران تبعید بسیار سخت گذشت و بیش از یازده سال طول کشید چیزی نمانده بود که در کوچ چهارراه بیفتیم و گدایی کنیم.

مأموران شهرتانی موانع بودند که گدایی هم نکنیم. روزگارمان در تهران به سختی می گذشت. دستمان از دار و ندارمان کوتاه بود. در طول اقامت یازده ساله خود در پایتخت هیچ گاه نتوانستیم خانهای مستقل و در دست اجاره کنیم. چند خانوار پر جمعیت ایلی بودیم و در کنار چندین خانواده گویشتاعت شهری به سر می بردیم. رنج کوچک من از فقر بود. رنج بزرگم از استنار فقر بود.

محمد بهمن بیگی بعد از چهار سال اقامت در تهران، به شیراز برگشت و سپس دبیرستان را از مدرسه ایلی سلطانی در شیراز دریافت کرد. پس از پایان دوره ی دبیرستان به دانشکده ی حقوق دانشگاه تهران وارد شد و دوره ی کارشناسی حقوق را در سال ۱۳۲۱ به پایان رساند. آقای بهمن بیگی در زمستان سال ۱۳۲۰ با گوهر گرگین پور ازدواج کرد که حاصل این ازدواج، سه دختر بود.

در قسمتی ، به تاثیر بکار گرفتن روش خودآموزی ، که در آموزش مفاهیم ریاضی هم بکار می رود پرداخته شد.

در بخشی دیگر معرفی اپلیکیشن «آرش و آنا» را داشتیم که به آموزش از پایه اول تا ششم ابتدایی می پرداخت.

در بخش بعدی در مورد سهمیه ها و تسهیلات برای رزمندگان ، حافظان قرآن و... پرداخته شد و میزان تاثیرگذاری آن ها مشخص شد.

در بخش معرفی کتاب ، کتاب های «سوپ جوجه برای روح معلم » و «روانشناسی کودکان و نوجوانان استثنایی» را معرفی کردیم.

در بخش معرفی فیلم به «قوش» پرداختیم که ناهنجاری های یک جامعه بحران زده و دارای فضای دلسرد کننده را به نمایش می گذارد. بخشی دیگر، به راهبردهای پیشگیری از اعتیاد در جامعه و رویکردهای پیشگیری کننده از اعتیاد می پردازد.

در قسمت آخر هم ، به تعریف بازی های فکری و این که چه تاثیرات و ویژگی هایی دارند ، پرداخته شد.

با سپاس از همراهی صمیمانه و گرم شما

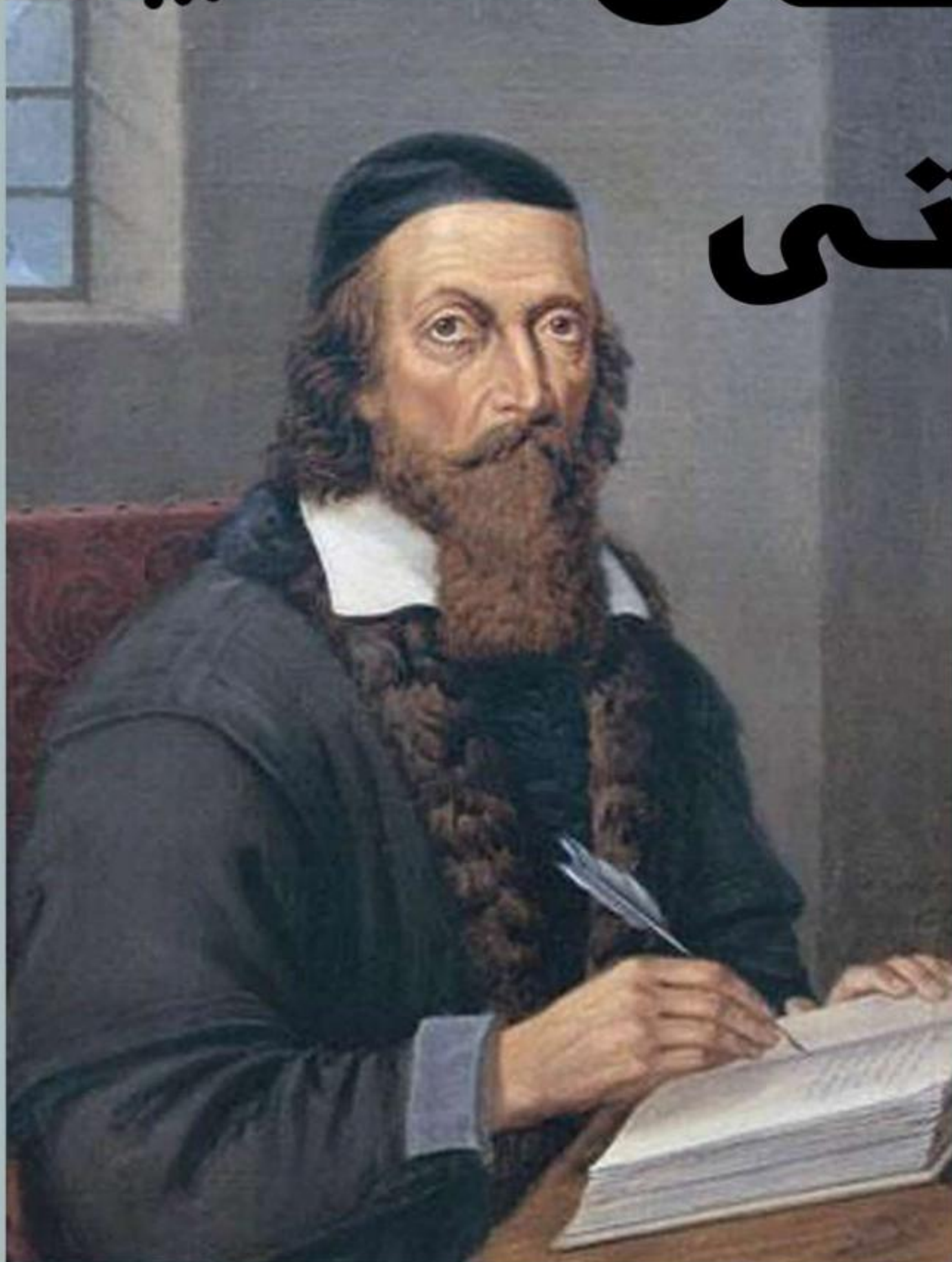

بزرگان

علوم تربیتی

شماره ۱۴

گاهنامه

آشنایی با چهره‌های جهانی تعلیم و تربیت

بسیاری از صاحب نظران بزرگ، در طول تاریخ تعلیم و تربیت، با ارائه نظرات و دیدگاه‌های ارزشمند خود، تعلیم و تربیت جهانی را تحت تاثیر قرار داده و منشا تحولات بزرگ در آن شده‌اند؛ از این رو آشنایی ما با معلمان و مربیان و دیدگاه‌ها و نظرات آنان ضروری است.

در این بخش، زندگی‌نامه و عقاید و افکار پنج تن از صاحب نظران بزرگ تعلیم و تربیت شامل کمینیوس، روسو، پستالوزی، فروبل و بلوم به طور مختصر آمده است.

اینان کسانی‌اند که افکارشان در شکل‌گیری تعلیم و تربیت جدید در نقاط مختلف جهان موثر بوده است.

کمینیوس، یکی از مربیان بزرگ تعلیم و تربیت اروپا در قرن هفدهم میلادی و یکی از بنیانگذاران تعلیم و تربیت جدید مغرب زمین است.

او که زندگانی خود را در میان آشوب و جنگ‌های مذهبی و چه بسا دور از سرزمین خویش در آوارگی گذراند، از دوران مدرسه خود تجارب تلخی اندوخت، از این جهت با فراهم آوردن محتوایی نو برای تدریس در مدارس و ابداع روش‌های تازه تدریس، اصلاحاتی در زمینه تعلیم و تربیت به عمل آورد.

از سوی دیگر، حوادث دلخراش و مصیبت‌بار جنگ‌های سی ساله اروپا، او را به این فکر انداخت که ریشه تمام دردها، مفسد اجتماعی و حتی بین‌المللی، در نبود تعلیم و تربیت کافی و صحیح است.

لذا برای تسکین آلام و درمان بیماری‌های اجتماعی، پیشنهاد کرد که همگان بایستی از تعلیم و تربیتی همه جانبه برخوردار شوند.

نظرات وی از جمله: برابری انسان‌ها در برخورداری از تعلیم و تربیت، مساوات دختران و پسران و بازبودن مرزها برای تبادلات فکری برای مردم آن زمان بسیار تازگی داشت.

اولین کتاب درسی مصور در سال ۱۶۵۸ م توسط کمینیوس تهیه شد. او درباره روش آموزش شش اصل را بیان کرده است:

۱. طبیعت هر کاری را در زمانی مناسب انجام می‌دهد.

کمینیوس (۱۶۷۰ - ۱۵۹۲، Comenius)

۲. در طبیعت، نخست ماده و سپس صورت است؛ چنان که نخست تخم یا جنین است که بی شکل و بسان ماده است و پس از آن، موجودی با شکل معین می‌شود.

۳. طبیعت راه خود را گام به گام می‌پیماید.

۴. تحول طبیعی همواره از درون صورت می‌گیرد.

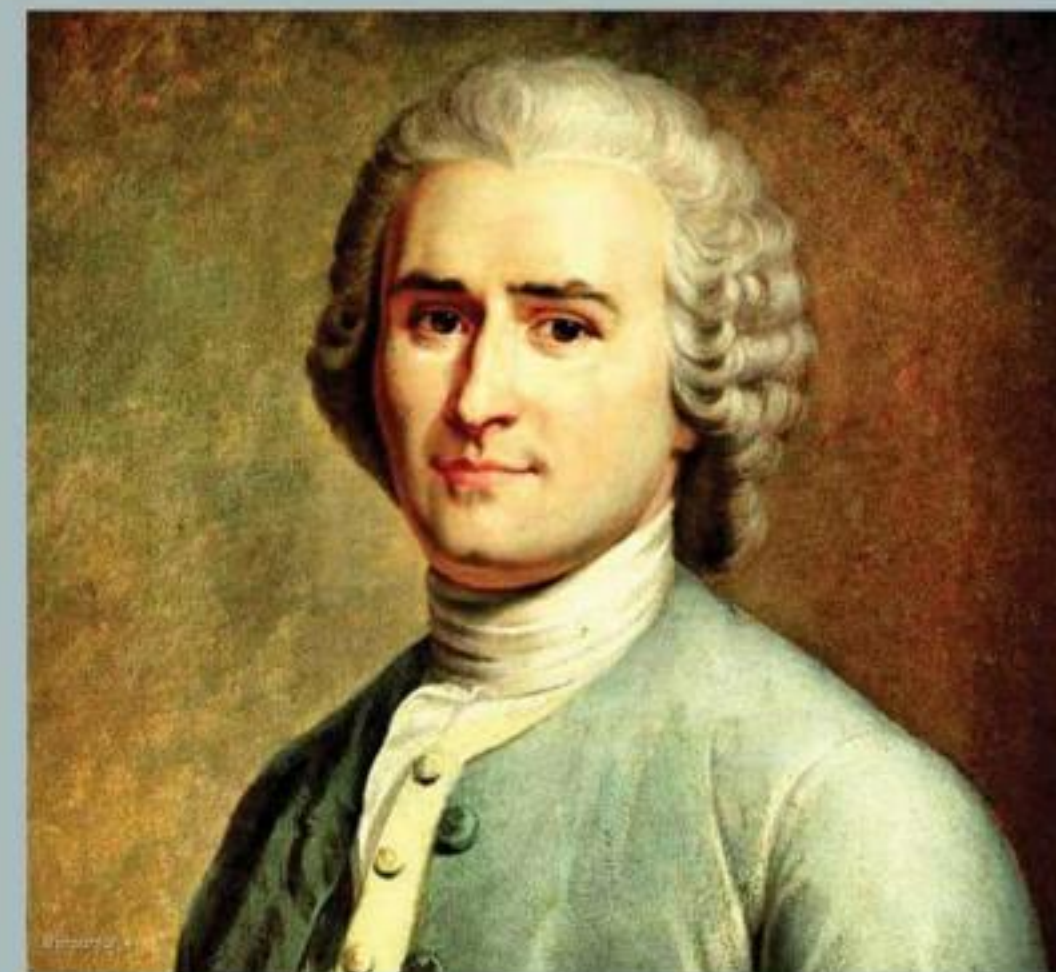
۵. طبیعت در پدید آوردن چیزها از حالت کلی آغاز می‌کند و به سوی حالت جزئی می‌رود.

۶. طبیعت هر چیزی را برای مقصودی پدید می‌آورد.

کمینیوس با توجه به اصول فوق، نتیجه می‌گیرد: بهترین دوره تربیت، دوره کودکی است.

موضوعات درسی باید متناسب با سن دانش‌آموزان انتخاب شود. در آموزش هم باید ابتدا به خود اشیا و سپس به واژه‌ها و مفهوم‌ها پرداخت.

در آموزش زبان هم خواندن متن باید پیش از بیان قاعده کلی و دستور زبان باشد. در هر گونه آموزش باید ابتدا با نمونه‌ها و پس از آن با قواعد و قوانین آشنا شد.

روسو (Rousseau، ۱۷۱۲-۱۷۷۸)

روسو می گوید: انسان به وسیله سه استاد تربیت می شود: اشیا، طبیعت و انسان های دیگر. تربیت آنگاه به درستی صورت می گیرد که این تاثیرهای گوناگون با هم هماهنگ باشند.

روسو معتقد است: آموزگار خوب کسی نیست که در کم ترین زمان، بیش ترین چیزها را آموزش می دهد؛ بلکه کسی است که شوق به آموختن و فهمیدن را در شاگرد بر می انگیزد؛ زیرا هدف آموزش و پرورش گردآوری و انباشتن اطلاعات نیست، بلکه به کار بردن توانایی اندیشیدن و فهمیدن است.

انسان در اثر تربیت باید چنان بار آید که بتواند در کارهای گوناگون وظیفه خود را همچون یک انسان انجام دهد، در شرایط گوناگون درست رفتار کند و برای خوب زندگی کردن آگاه شود.

افکار روسو در آن زمان مورد پذیرش بسیاری از افراد قرار نگرفت و پارلمان پاریس کتاب امیل را مغایر با مذهبی و مصلحت کشور دانست و دستورسوزاندن آن را صادر کرد.

ژان ژاک روسو در سال ۱۷۱۲م در ژنو متولد شد. او زندگی پر حادثه ای داشت. کتاب هایش را چندین بار سوزاندند. اما او همه را دوباره نوشت و به هر ترتیب بود عقاید و نظرات خود را منتشر کرد. دو کتاب امیل و قرار داد اجتماعی از آثار مشهور روسو است. روسو اغلب عمر خود را در شهرهای مختلف گذراند. دیدگاه و نظرات مهم او به شرح زیر است: روسو در کتاب امیل و سایر آثارش به عالم طبیعی اعتقاد فراوانی دارد و معتقد است، هر چیزی به همان صورتی که پرورده قدرت آفریدگار جهان می باشد، خوب است.

ولی متأسفانه هر چیزی در دست انسان تغییر ماهیت می دهد. انسان در طبیعت نیک است، ولی جامعه او را بد می کند. انسان در حالت طبیعی آزاد است، ولی جامعه او را به بردگی می کشاند. از نظر وی، تعلیم و تربیت چنانچه بخواهد با طبیعت همخوان شود، باید به کودک احترام بگذارد.

از آنجا که کودکان از نظر طبیعی با یکدیگر متفاوت هستند، آموزش و پرورش باید فردیت کودک را مورد توجه قرار دهد.

وی توصیه می کرد: کار تعلیم و تربیت را با شناخت دانش آموزان آغاز کنید! به عقیده وی، قبل از این که کودک توانایی فهمیدن به دست آورد، نباید به او چیزی آموخت. آموزش و پرورش کودک باید کم تر گفتاری و بیش تر حسی و تجربی باشد.

به عبارت دیگر، به جای این که کودک مطلبی را به طور مستقیم از کتاب بیاموزد، می تواند آن را از طریق تجربه مستقیم فرا گیرد. پاهای، دست ها و چشم ها نخستین معلمان کودک هستند و جایگزین کردن کتاب به جای آن ها، به منزله آن است که کاربرد عقل و خرد را از دیگران بیاموزد.

پستالوزی (Pestalozzi، ۱۷۶۴ - ۱۸۲۷)

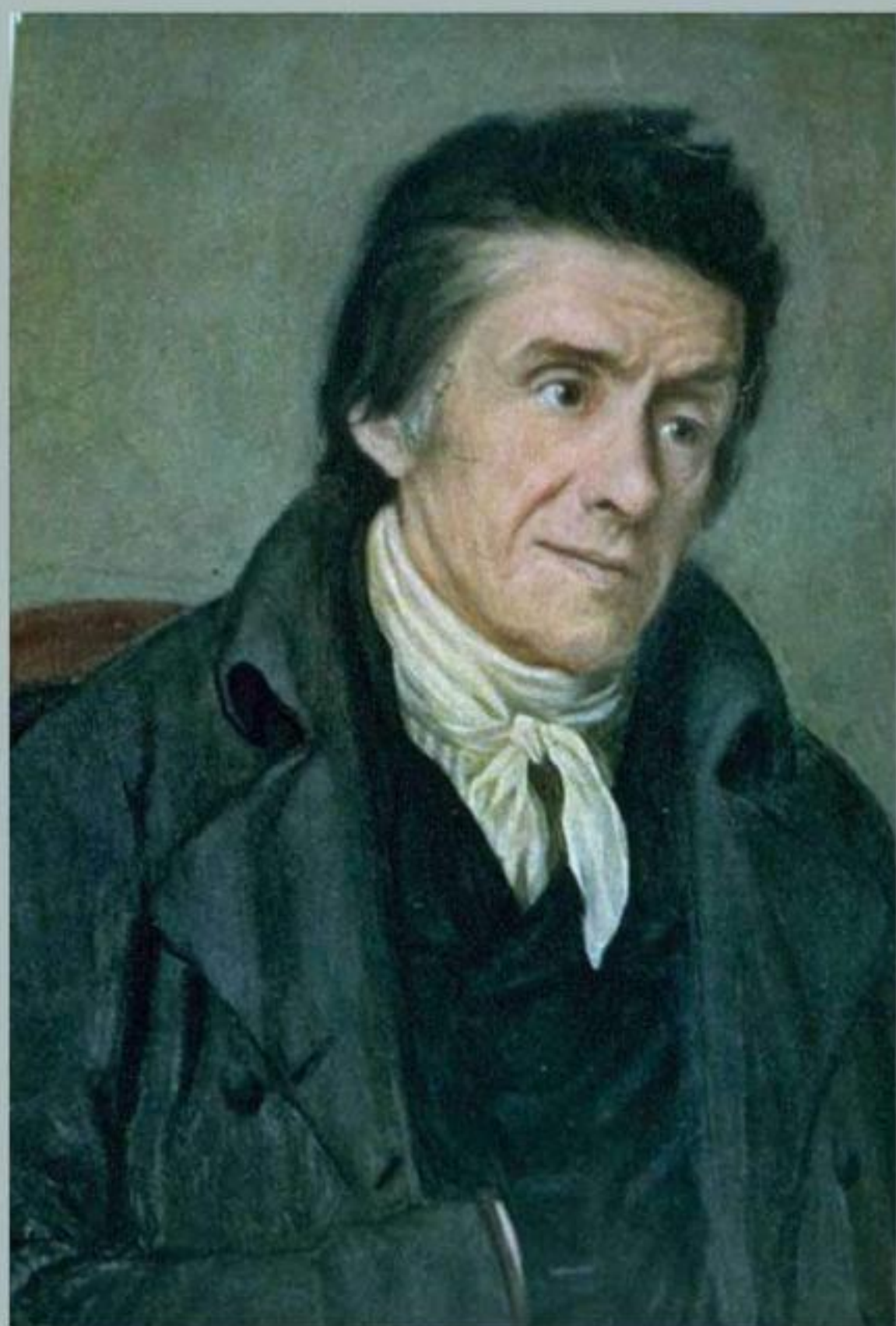
پستالوزی از مربیانی است که آثار متعددی تالیف و آرای خود را از طریق این آثار نشر کرده است.

او به کودکان بی سرپرست و محرومان خدمات فراوانی کرد؛ حتی بخشی از مزرعه خود را به مدرسه تبدیل کرد و در آن به تعلیم و تربیت کودکان مستمند پرداخت.

دیدگاه و نظریات مهم تربیتی وی به شرح زیر است: پستالوزی تعلیم و تربیت را رشدی طبیعی، فزاینده و هماهنگ می دانست که شامل تمام توانایی ها و استعدادهای کودک می شد.

به نظر وی، جسم، ذهن و عاطفه باید به طورتوام پرورش می یافتند.

مبنای روش پستالوزی بر این اعتقاد پایه گذاری شده بود که می گفت: حواس ما، مخازن دانش ما هستند.

این عقیده موجب شد که اشیای واقعی در درس گنجانده شوند. در این روش، کودک مشاهدات و تجارت عملی خود را به شیوه ای تحلیل و مطابق با آنچه که در گنجینه حواس داشت، می فهمید.

به علاوه هدف، تنها آشنایی با مجموعه ای از حقایق نبود بلکه کاربرد آن ها نیز مورد توجه بود.

از این رو در آموزشگاه های پستالوزی، کارهای عملی و آموزش های حرفه ای هم به عنوان منبعی برای زندگانی اقتصادی کودکان و هم به عنوان پایه آموزش های نظری اهمیت و نقش داشتند. آموزش های دینی و اخلاقی نیز مورد توجه پستالوزی بودند. او در این زمینه چنین بیان کرده است: انسان آنگاه خدا را می شناسد که خود را بشناسد.

هیچ کس نمی تواند تنها از راه گفتار کسی را به سوی دین هدایت کند. این کار با کردار ممکن است. چه سودی دارد به کودک یتیم بگوییم که پدری در آسمان ها دارد. اگر کودک یتیمی را مانند فرزند خود بزرگ کنید، آموخته اید که پدری در آسمان ها دارد؛ همان خدایی که شما را چنان آفریده است که کودک یتیم را همچون فرزند خود بنگرید.

پستالوزی در آموزش، محبت را اساس کار خود قرار می داد و انضباط خشک و توام با خشونت که در آن زمان رایج بود، در روش او به کار گرفته نمی شد. پستالوزی بخش عمده ای از فعالیت های خود را به تربیت معلمان پرداخت و همواره معلمانی برای آموزش روش وی از نقاط مختلف جهان به نزد او می آمدند.

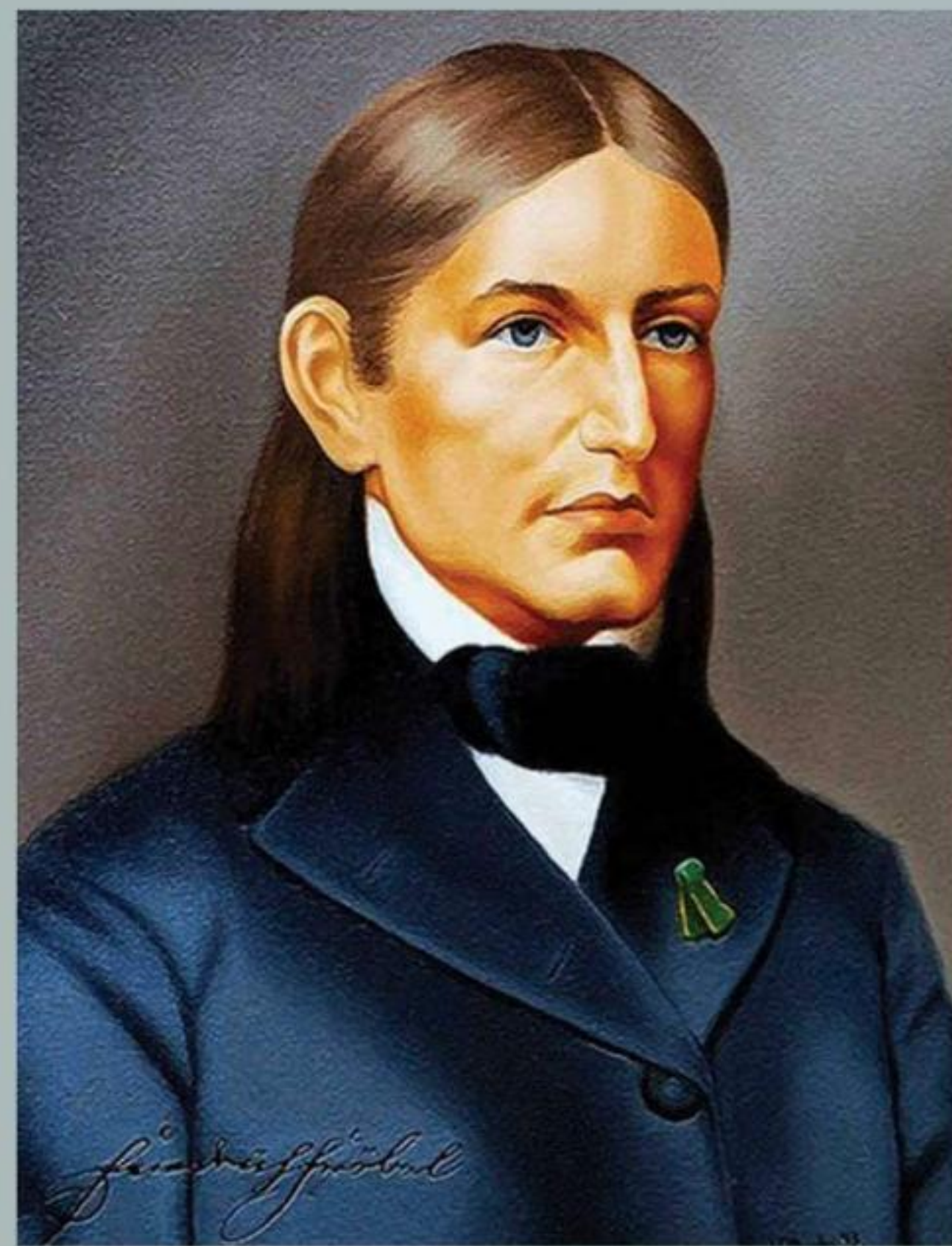
فروبل، مربی بزرگ آلمانی در سال ۱۷۸۲م در آلمان متولد شد. وی دوران کودکی را با سختی گذراند و چون والدینش از او استنباط درستی نداشتند، به صورت مردی کم رو و درونگرا درآمد. فروبل سال ها از شغلی به شغلی دیگر می پرداخت تا این که در مدرسه کوچکی واقع در فرانکفورت به تدریس پرداخت و به شغل معلمی علاقه مند شد.

او برای مطالعه در روش آموزش پستالوزی که در آن زمان معروف بود، به سویس سفر کرد و پس از مطالعه به آلمان بازگشت. و در سال ۱۸۱۶م، مدرسه کوچکی بر اساس روش آموزش پستالوزی دایر کرد.

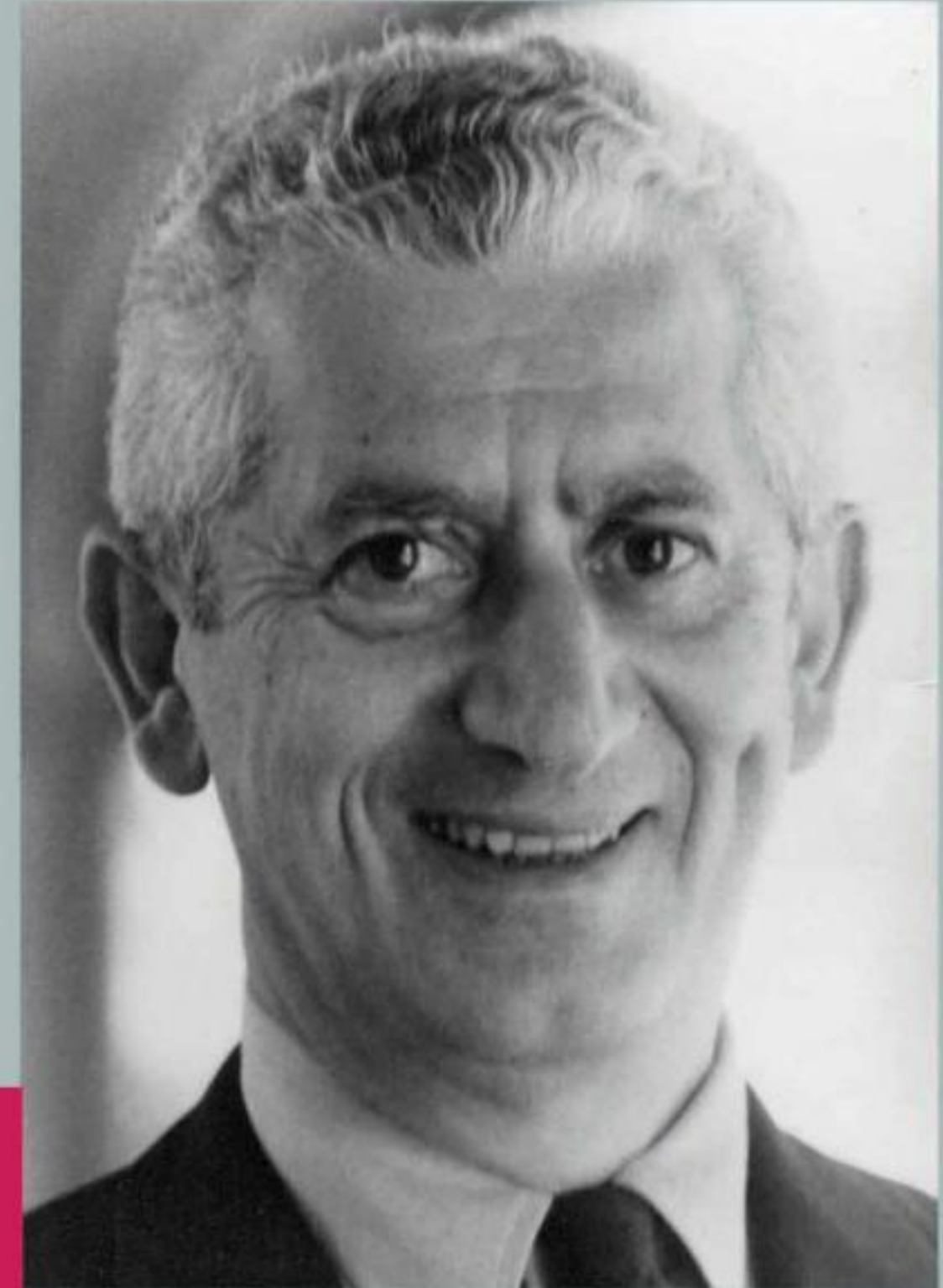
او به تدریج به شرح دیدگاه و نظریات تربیتی خود و تالیف کتاب و مقاله پرداخت. فروبل اولین بنیانگذار مهد کودک (به نام باغ کودکان) بود. نظرات تربیتی مهم وی به شرح زیر است: فروبل معتقد بود که: تعلیم و تربیت باید شخصیت کودک را پرورش دهد و اساسا این رشد باید خودجوش باشد.

فروبل برنامه های کودکانستان خود را طوری سازمان داد که کودک را به طور خود جوش به فعالیت و می داشت.

حرکت، بازی، شعر، شناخت رنگ ها، داستان و انواع فعالیت های مختلف، اساس کار کودکانستان وی بود. وی سه نوع مواد ویژه در آموزش به کار می گرفت: شعرهای کودکانه، اسباب بازی و سرگرمی. اسباب بازی و سرگرمی، فعالیت های جسمی کودکان را به کار می گرفتند.

فروبل (۱۸۵۲ - ۱۷۸۲، Frobel)

بنجامین بلوم (۱۹۱۳ - ۱۹۹۹) (Benjamin Bloom)

بنجامین بلوم در سال ۱۹۱۳ م، در لنسفورد واقع در پنسیلوانیا متولد شد و در سال ۱۹۹۹ م وفات یافت. او دوره لیسانس و فوق لیسانس را در سال ۱۹۳۵ م در دانشگاه پنسیلوانیا گذراند و دوره دکترای تعلیم و تربیت را در سال ۱۹۴۲ م در دانشگاه شیکاگو به پایان رساند. سپس به عضویت ستاد آزمون های دانشگاه شیکاگو درآمد.

تا مدت ها مسئولان تعلیم و تربیت کشورهای مختلف از وی برای مشاوره های تربیتی دعوت به عمل می آوردند. از وی هجده عنوان کتاب به چاپ رسیده که تعدادی از آن ها به زبان فارسی نیز ترجمه شده است. دیدگاه و نظریات اساسی او به شرح زیر است:

طبقه بندی هدف های تربیتی: بلوم با همکاری تعدادی از همکاران خود، هدف های آموزشی را (هدف هایی که دانش آموزان پس از طی کردن یک دوره آموزشی می توانند به آن ها دست یابند) طبقه بندی کرد. طبقه بندی آن ها بسیار مشهور است.

در این طبقه بندی، هدف های آموزشی در سه حیطه یا حوزه شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی تقسیم بندی شده است. در حوزه شناختی، دانش، معلومات و مهارت های ذهنی قرار گرفته اند. در حوزه عاطفی، علائق، انگیزش و نگرش ها قرار گرفته اند و در حوزه روانی و حرکتی، فعالیت هایی مطرح شده اند که هم جنبه جسمانی و هم روانی دارند؛ مانند نوشتن یا تایپ کردن. طبق طبقه بندی بلوم، هدف ها در حوزه شناختی شش نوع و عبارتند از: ۱. دانش؛ ۲. فهمیدن؛ ۳. کاربرستن؛ ۴. تحلیل؛ ۵. ترکیب و ۶. ارزشیابی.

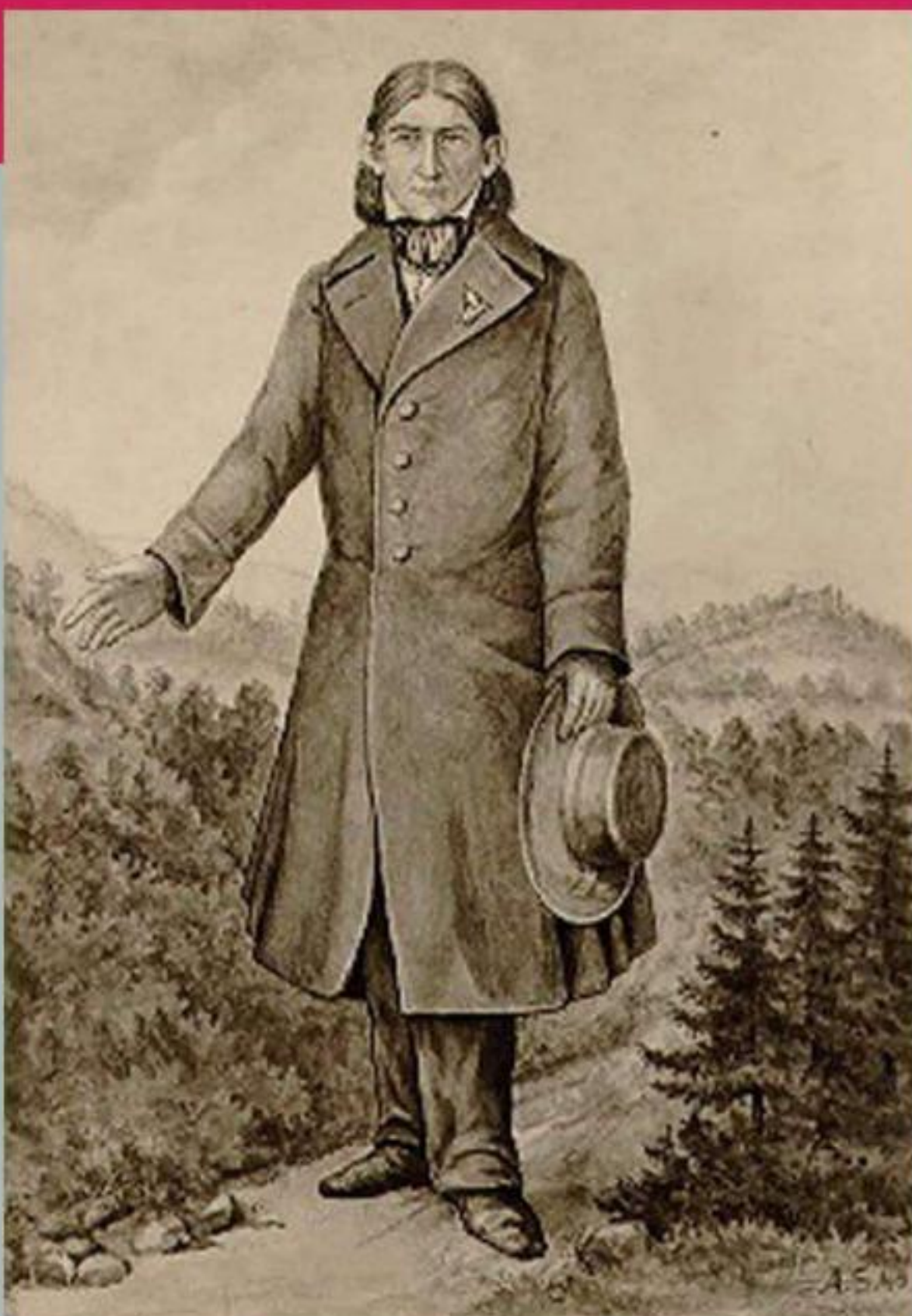
اسباب بازی ها در آن زمان به شکل های مختلف ساخته می شدند. سرگرمی ها هم از موادی بودند که قابلیت شکل پذیری داشته باشد؛ مانند گل رس، شن و مقوا. فروبل روی داستان هم بسیار تاکید داشت.

پس از این که معلم داستان را نقل می کرد، اثر آن در بیان کودک، در شعرهایش و در بازی های او نمایان می شد.

فعالیت های مختلف عملی فروبل در آموزش، موجب توجه فراوان به آموزش عملی شد.

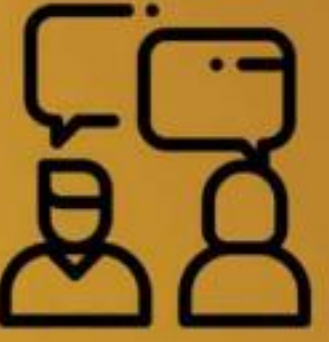
به عقیده فروبل، کار و نقش مربی تنها راهنمایی و هدایت شاگردان بود. وی عقیده داشت که در ذات هر موجودی، غایتی نهفته که با او آفریده شده است؛ ولی این مقصود با تعلیم و تربیت تحقق می یابد.

تربیت نیز یک مقصد دارد و آن پروردن طبیعت حقیقی و خدایی انسان و نمایان کردن جنبه های ابدی و بی پایان او است.

هدف ها در حوزه عاطفی نیز پنج مرحله زیر را دارد:

۱. دریافت کردن (توجه کردن)؛ ۲. پاسخ دادن؛ ۳. ارزش گذاری؛ ۴. سازمان دادن ارزش ها؛ ۵. تشخیص دادن به وسیله یک ارزش یا مجموعه ای از ارزش ها. حوزه روانی حرکتی را بلوم و همکارانش در اجزای کوچک تر طبقه بندی نکرده اند؛ ولی در هر صورت، این حیطه شامل فعالیت هایی مانند نوشتن، تایپ کردن، نواختن آلات موسیقی، ورزش کردن، انجام دادن مشاغل و حرفه های گوناگون است.

بدون هیچ تجربه آموزگاری!

من آموزگار کلاس اول در ناحیه یک شیراز شدم.

گفت وگو با استاد دانشگاه زهرا فاطمی فر

۱- لطفا خودتان را بصورت کامل معرفی کنید.

زهرا فاطمی فر هستم. دانش آموخته تربیت معلم قدیم و دانشگاه فرهنگیان حال حاضر. کارشناس ارشد پژوهش هنر هستم و به مدت ۲۵ سال هست که به طور غیر رسمی و ۲۰ سال به طور رسمی افتخار خدمت به دانش آموزان و دانشگاهیان را دارم. در این مدت مدیر، معاون، آموزگار و دبیری را تجربه کرده ام. در حال حاضر هم در دوره اول دبیرستان مشغول تدریس هستم و افتخار مدرسی دانشگاه فرهنگیان را نیز دارم.

۲- با توجه به اینکه شما معلم پایه ابتدایی بوده اید، قطعاً تجربه‌هایتان برای دانشجو معلمان مفید خواهد بود، لطفاً از اولین تجربه حضورتان در کلاس برایمان بگویید.

یکی از خاطرات من برمی‌گردد به سال ۹۰ که از مرودشت به شیراز منتقل شدم و با وجود اینکه استخدام دوره اول دبیرستان بودم به شرط تدریس در ابتدایی با انتقال من موافقت کردند و بدون هیچ تجربه آموزگاری من آموزگار کلاس اول در ناحیه یک شیراز شدم.

کلاسی با ۴۰ نفر دانش آموز که از لحاظ کمبود و مشکلات، یک سوم کلاس در پیش دبستانی شرکت کرده و بقیه، دوره پیش دبستانی را نگذرانده بودند.

واقعاً نمی‌دانستم از کجا شروع کنم. نمی‌دانستم آموزگار کلاس اول چه وظایفی دارد و چطور آموختن سواد را آغاز کنم. خیلی برایم سخت بود.

هر چقدر هم اصرار کردم که من تجربه تدریس در کلاس اول را ندارم، به دلیل کمبود آموزگار، کسی پاسخگو نبود. یکی دوجلسه کلاس را با نقاشی و کشیدن خط راست، مثل الف اداره کردم. دچار عذاب وجدان شده بودم.

به اداره رفتم و دوری مسافت را بهانه کردم و گفتم من را جابجا کنند. من به مدرسه دیگری منتقل شدم. پانزده مهر ماه بود و کلاس‌ها تشکیل شده بود.

آموزگار کلاس چهارم شدم. یک کلاس ۲۸ نفره که از هر کلاس معدل‌های پایین را جمع کرده و یک کلاس تشکیل داده بودند. باز هم شاگرد خداوند بودم که این دانش آموزان سواد دارند. برای ریاضی و درس‌های دیگر به کلاس‌های ضمن خدمت می‌رفتم و مدام در حال مطالعه قبل تدریس بودم.

خدا را شکر با تمام سختی‌ها کلاس پویا و فعالی داشتم که در همه زمینه‌ها پیشرفت کردند.

من آموزگاری را با دانش آموزانی تجربه کردم که الان دانشجو هستند و هنوز با آن‌ها در ارتباطم. هم من و هم آن‌ها، آن سال تحصیلی را فراموش نخواهیم کرد.

۳- به نظر شما رفتار موثر با دانش آموزان چگونه رفتاریست؟

شناخت تفاوت‌های فردی دانش آموز می‌تواند در چگونگی رفتار با او توسط آموزگار موثر باشد. اینکه دانش آموز را با تمام خصوصیات و رفتارهایش بپذیریم.

خود باوری و روی پای خود افتادن را باید از خانواده به فرزند آموخت در غیر این صورت جامعه آینده پر می‌شود از مردان و زنانی شکننده و ضعیف. تعادل در همه موارد لازمه زندگی است.

۷- به نظر شما ما دانشجومعلم‌ان باید چه نقطه قوت‌هایی برای حسن انجام وظیفه معلمی داشته باشیم و در چه زمینه‌هایی مهارت کسب کنیم؟

شما به عنوان آموزگاران آینده به دوره تحصیل به عنوان فرصت نگاه کنید. فرصتی طلایی برای کسب دانش لازم. پویا و فعال باشید و مدام به دنبال پاسخ پرسش‌های ذهن خود از لحظه لحظه وقت خود استفاده مفید داشته باشید. شاید شرایط کسب دانش در آینده برای شما کمتر باشد پس از این زمان استفاده کنید. بدرخشید و همواره بهترین باشید. برای رسیدن به خواسته‌های به جای خود تلاش کنید و دست از تلاش نکشید.

۸- جهت حل تعارض‌هایی که بین معلمان و والدین بوجود می‌آید، چه راهکارهایی پیشنهاد می‌کنید؟

احترام متقابل
تعامل با والدین و درک متقابل
شناخت صحیح از دانش آموز

۹- با توجه به اینکه شما در دانشگاه فرهنگیان درس کارگاه هنر را تدریس می‌کنید، نقش هنر را در جذاب سازی و پربار نمودن مفاهیم کتب درسی چگونه می‌بینید؟

وقتی دیدم درس‌هایی با مضمون هنر و کاربرد آن در آموزش در دانشگاه فرهنگیان ارائه شده خیلی خوشحال شدم. چون آموزگار ابتدایی باید آراسته به همه دانش‌ها باشد تا دانش آموز را از دانش خود سیراب کند. آموزگار ابتدایی وقت زیادی را با گروهی از دانش آموزان در یک سال تحصیلی می‌گذراند پس لازمه تدریس موفق او، تلفیق هنر با همه درس هاست. گاهی نقاشی زیبایی روی تابلوی کلاس، دانش آموز را به وجد می‌آورد. گاهی نمایش، درس فارسی را شیرین تر می‌کند و گاهی حدیثی با خط خوش به جذابیت درس قرآن خواهد افزود. پس می‌توان گفت در همه درس ها، هنر به نحوی اگر وجود داشته باشد هم قدرت یادگیری را افزایش می‌دهد و هم از آموزگار چهره‌ای دوست داشتنی برای دانش آموز رقم خواهد زد.

۴- در تدریس خود از چه روش‌ها و شیوه‌هایی استفاده می‌کنید که تفاوت ایجاد کند؟

هم در مدرسه و هم در دانشگاه، اعتقادم به ایجاد انگیزه و زیر ساخت قبل از شروع درس است. این ایجاد انگیزه می‌تواند با نقل یک خاطره، قصه، ارائه یک اثر و... باشد.

۵- چقدر به بیت شعر "درس معلم گر بود زمزمه محبتی/جمعه به مکتب آورد طفل گریز پای را" معتقدید؟

پدرم همیشه این شعر را زمزمه می‌کردند و من غافل از معنای عمیق آن در کودکی، فقط شعر را حفظ کردم. تا اینکه وقتی در کلاس پنجم ابتدایی مشغول تحصیل بودم، با عشق به وجود آموزگار مهربانمان حتی جمعه‌ها به مدرسه می‌رفتم و ایشان بدون توقع اضافه حقوق و ... با دانش آموزان ریاضی و فارسی تمرین می‌کردند. آن روزها جمعه‌ها خیلی برایم شیرین بود. ناهار دورهمی با دانش آموزان در کنار فرشته‌ای مهربان که تعطیلات خود را هم با ما قسمت می‌کرد. وقتی وارد هنرستان شدم، این عشق به تحصیل و علاقه به رشته تحصیلی، من را وادار کرد که حتی شب‌ها تا صبح بیدار باشم تا فردا با ارائه یک اثر مطلوب لبخند رضایت دبیرم را ببینم. حتی این روحیه در تربیت معلم هم باقی ماند و باز این شعر در وجودم تداعی گردید و باعث شد که از لحظه لحظه تحصیل کمال استفاده را داشته باشم.

۶- نقش مشارکت والدین با شما در امر تدریس چگونه بوده است و اهمیت مشارکت والدین را چگونه می‌بینید؟

مهم است که والدین همراه دانش آموز باشند و در امر تحصیل یار آموزگار و دبیر باشند. اما این مشارکت نباید به اندازه‌ای باشد که استقلال و اعتماد دانش آموز را به خطر بیندازد. هستند دانش آموزانی که هیچ اراده‌ای از خود نداشته و دارای اعتماد به نفس ضعیفی هستند چون مادر یا پدر اجازه اظهار نظر و کار به تنهایی را به فرزند نمی‌دهند.

۱۰- در صورت رخ دادن یک اشتباه از سوی دانش آموز، چگونه باید او را متوجه رفتار نادرستش کرد؟

باید در نظر داشت که دانش آموز به چشم یک الگو به آموزگارش می‌نگرد و اگر آزمون خطایی در کار نباشد، یادگیری در کار نخواهد بود. چشم پوشی از خطاهای کوچک و ندیدن اشتباهات ساده نشانه بزرگواری آموزگار است و در دراز مدت اثر مطلوبی خواهد داشت. برای اشتباهات بزرگ هم راه‌هایی را باید انتخاب کرد که خدشه‌ای به شخصیت دانش آموز وارد نشود و جلو بقیه دچار تزلزل نگردد.

۱۱- به نظر شما معلم ابتدایی چه مقدار باید از ذوق و سلیقه و هنر برخوردار باشد؟ چرا؟

پایه و اساس آموزش، مقطع ابتدایی هست و دانش آموز بهترین سال‌های عمرش را در این مقطع در کنار آموزگار می‌گذارند. آموزگار ابتدایی باید از هر نظر توانمند باشد تا بتواند جوابگوی نیازهای دانش آموز پرسشگر باشد. آموزگار باید مدام در حال به روز کردن دانش خود در زمینه‌های مختلف باشد چون با نسلی روبه‌رو هستیم که از تمام امکانات آموزشی و فضای مجازی برخوردار هستند و نسبت به نسل‌های گذشته اطلاعات و دانش بیشتری دارند.

۱۲- توصیه شما به دانش‌جو معلم قبل از اتمام دوران دانشجویی و ورود به مدارس چیست؟

با کوله باری سرشار از دانش و علم و مجهز به اخلاق حسنه و صبر و توکل به خداوند متعال وارد عرصه آموزش شوید. عدالت را حتی در نگاه کردن به چهره دانش آموز رعایت کنید. چون دانش آموزان خیلی حساس هستند و به همه نکات توجه دارند. سعی کنید در هر جایی مشغول خدمت شدید بدون توجه به اینکه روستا است، شهر است یا ... به شغل خود عشق بورزید و با عشق سر کلاس درس حاضر شوید.

۱۳- چه توصیه‌ای برای دانش‌جو معلم دارید تا در ارتباط با دانش آموز، موفق باشند؟

اگر در مدرسه‌ای اولیای مدرسه با هم تعامل نداشته باشند، آرامش در آنجا حکم فرما نخواهد بود و این عدم تعامل اول در روحیه آموزگار و دبیر تاثیر خواهد گذاشت و بعد به دانش آموز منتقل می‌گردد و با این شرایط، اهداف آموزشی محقق نخواهد شد و در یک محیط آموزشی این بزرگترین معضل خواهد بود.

باید به مدرسه، به عنوان یک خانواده نگاه کرد و در کنار هم با توجه به اختلاف نظرها، باز با تعامل و دوستی جو خوشایندی را برای همه؛ چه دانش آموز و چه آموزگار به وجود آورد. همانطور که قبلاً هم گفتم حتی در نگاه کردن به چهره دانش آموزان باید عدالت را رعایت کنیم. روحیات دانش آموزان را خوب بشناسیم و از مقایسه دانش آموزان با هم بپرهیزیم. رقابت سالم در کنار دوستی را بین دانش آموزان ترویج دهیم. یادمان باشد که در آینده هر کدام از این دانش آموزان در شغل و حرفه‌ای مشغول خواهند شد، پس لازم است که در دوره ابتدایی که پایه و اساس است از نظر علمی دانش لازم را به دست آورند.

۱۴- بهترین خاطره‌ای که از کلاس ابتدایی دارید؟

آموزگار پایه چهارم که بودم، هر روز در مدرسه به اتفاق دانش آموزان در نماز جماعت شرکت می‌کردم.

دانش آموزان خیلی علاقه داشتند با چادر نماز من و روی جانماز من نماز بخوانند. برای اینکه کسی دلگیر نشود و عدالت برقرار باشد، قرعه کشی می‌کردم و چقدر برگزاری آن نماز جماعت‌ها شیرین بود و چه خاضعانه و کودکانه با دستان کوچک خود به نماز می‌ایستادند و خاطره به یاد ماندنی آن روزها را فراموش نمی‌کنم.

سخن آخر

زندگی صحنه یکتای هنرمندی ماست
هر کسی نغمه خود خواند و از صحنه رود
صحنه پیوسته به جاست
خرم آن نغمه که مردم بسپارند به یاد

اهمیت کار گروهی بر بهبود

سلامت روان دانشجویان

به همین دلیل است که امروزه کار گروهی یکی از ضرورت‌های زندگی انسان‌هاست و بسیاری از مقالات در حوزه‌های مختلف تولید و اقتصاد، علوم اجتماعی، علوم سیاسی، روان شناسی، منابع انسانی و... هم نظر، به ضرورت و اهمیت کار گروهی اشاره کرده‌اند.

گروه به افراد اجازه بررسی و مقایسه ارزش هایشان را می‌دهد.

سلامت روان؛ حالت موفقیت‌آمیز یک کنش روانی است که نتیجه فعالیت‌های ثمربخش، روابط رضایت‌بخش با دیگران، توانایی سازگاری با تغییرات و کنار آمدن با ناملایمات است.

از موضوعات مهم در ارتقای سلامت روان، توجه به رویکردهای گروهی است.

طبق تحقیقات و نظر متخصصان، کار گروهی باعث نشاط و امید در جامعه می‌شود و به تبع آن، سلامت جسمی و روانی افراد را به همراه دارد. فاصله گرفتن از انسان‌ها و دوری از اجتماع، افسردگی و انزوا را به دنبال دارد.

توجه به سلامت روان‌شناختی و کیفیت زندگی افراد، از مهم‌ترین موضوعات مطرح در روان شناسی مثبت نگر است.

پیشرفت علم و صنعت و گسترش روزافزون اطلاعات از یک سو، شرایط زندگی را تسهیل کرده ولی از سوی دیگر، دگرگونی‌های سریع اجتماعی، تغییر سبک و پیچیده شدن زندگی امروزی؛ سلامت، بهداشت و آرامش را تهدید می‌کند.

انسان امروزی، آسیب‌پذیرتر شده است، از این جهت، رویکردهای حوزه سلامت بر فرآیندهای مثبت و توانایی‌های افراد تأکید دارد.

کارکنان حرفه‌های مرتبط با سلامت روان، در صورتی که با یکدیگر تعامل داشته باشند، می‌توانند با کار گروهی از حداکثر ظرفیت خود، برای پوشش نیازها، پیشگیری و درمان جامعه استفاده کنند.

محیط تحصیلی و دانشجویی، از عوامل تنش‌زایی است که می‌تواند بر کیفیت زندگی و سلامت روانی فرد تأثیر بگذارد.

فعالیت در این محیط، فرد را به تماس با مکان‌ها، افراد و فرهنگ‌های دیگر مجبور می‌کند و ممکن است منجر به مشکلاتی که کاهش سلامت روانی را در پی دارد، شود.

فرد در گروه با آگاهی از اینکه او تنها کسی نیست که دچار مشکلاتی است، عزت نفس پیدا می‌کند و از طریق تشخیص توانایی‌های سودمند خویش، احساس توانمندی می‌کند.

انسان، کار تیمی و اهمیت با هم بودن را از زمان کودکی یاد می‌گیرد.

کودکان در بازی‌های گروهی وقتی شکست می‌خورند، یاد می‌گیرند چطور روحیه خود را تجدید کنند؛ حمایت و امید دادن به هم را یاد می‌گیرند و این ویژگی‌ها در کودکان، با گذر زمان به ویژگی‌های شخصیتی تبدیل می‌شوند.

یکی از معیارهای تفاوت کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه، فرهنگ کار گروهی است.

در کشورهای در حال توسعه، افراد، علاقه‌ای به مشارکت ندارند و به همین دلیل؛ با وجود صرف انرژی بیشتر، کیفیت و بازده کارها پایین است.

دانشگاه، محیطی است برای کشف استعدادها و ظهور نقاط درخشان پنهان و در نهایت، رشد شخصیت انسان است.

اصلاح فضای فضای دانشگاه که یکی از راه‌های آن گسترش فعالیت‌های دانشجویی است، موجب ارتقا اوضاع سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و پژوهشی جامعه ما می‌شود.

پررنگ بودن فضای دانشگاهی و امکان تبادل ایده، علاوه بر خودسازی فرد و پیشرفت گروه، باعث هماهنگی و تعادل هنجارها و ارزش‌های فردی و اجتماعی شده و توانایی افراد را در سازگاری با محیط افزایش می‌دهد.

این پویش‌های دانشجویی، دانشگاه را به آرمان‌گرایی رهنمون ساخته و حل شدن چالش‌ها در مسیر را دی‌پی دارد. در واقع این یک سرمایه‌گذاری بلند مدت روی قشر دانشجو است. با ایجاد بسترهای لازم، بازدهی آن را در ابعاد وسیع‌تر خواهیم دید.

دیوید سیلز می‌گوید: «تفاوت‌های شخصیتی از نظر توانمندی‌ها و استعدادها موجب می‌شود که افراد از نظر آمادگی برای پاسخ دادن به محرک‌های اجتماعی متفاوت باشند.

تاثیر پیش شرط‌های اجتماعی و روان‌شناختی بر فعالیت‌های اجتماعی افراد تا حدود زیادی بستگی به محیط اجتماعی شامل: نهادها و ساختارهای اجتماعی، الگوی باورها، اعتقادات، ارزش‌های فرهنگی و سیاسی دارد».

انجمن‌های علمی در دانشگاه‌ها، نقش اساسی در پیشبرد اهداف علمی و توسعه دانش‌های نوین و تخصصی دارند. این انجمن‌ها، بستری برای ترویج فرهنگ و تقویت بنیه علمی دانشجویان توانمند است. انجمن‌ها، دانشجویان علاقه‌مند به مشارکت را کنار یکدیگر می‌آورد. فعالیت‌های انجمن‌ها شامل: مناظره و نقد علمی، هم‌اندیشی و نشست‌های تخصصی، مطالعات و پژوهش‌های علمی، نشر و ترویج یافته‌های علمی، برگزاری جشنواره‌ها و کنفرانس‌ها، تولید و انتشار نشریه علمی می‌شود. دانشجویان با حضور در انجمن‌ها، می‌توانند روحیه کار گروهی را در خود تقویت نمایند. این روحیه، یکی از عوامل اساسی در شناخت توانمندی‌ها، علایق و در نهایت ایجاد اعتماد به نفس و انگیزه برای شخص دانشجو می‌باشد. در نهایت همین اعتماد به نفس و انگیزه، سلامت روانی دانشجو را رقم می‌زند.

کتاب علوم پایه ششم مبحث نیرو

(این روش تدریس برای تمامی دروس و پایه‌ها قابل اجراست و این مبحث تنها برای نمونه انتخاب شده است)

نام روش تدریس: بارش ذهنی در فضا

اجرای این روش در کتاب علوم پایه ششم مبحث نیرو

- انجام موارد مقدماتی هر کلاس (تقویم، ذکر ایام هفته، گروه‌بندی)
- آماده کردن فضای کلاس یا بردن دانش آموزان به موقعیت مورد نظر
- معلم باید فضای درس را آماده کند. هر چیزی که مربوط به کلمه نیرو است را به صورت درهم ریخته در فضای کلاس فراهم کند. باید توجه کرد که معلم، علاوه بر ابزار مربوط به نیرو، باید ابزار نامربوط را نیز در کلاس قرار دهد. به این ترتیب تشخیص راحت نخواهد بود و دانش‌آموزان مجبور می‌شوند از قوه تمیز خود نیز بهره ببرند.
- معلم باید کلمه نیرو را روی تخته یادداشت کند

دانش‌آموز، به محیط اطراف خود توجه می‌کند و هر آنچه که در اطرافش مربوط به نیرو است را رسم می‌کند. دانش‌آموز می‌تواند هر چه در ذهن از نیرو دارد را رسم کند، حتی اگر در محیط اطرافش نباشد.

• دریافت نقاشی‌ها از کودکان

معلم، نقاشی‌ها را از دانش‌آموزان دریافت و آن‌ها را به تخته متصل می‌کند.

• دانش‌آموزان، نقاشی‌ها را براساس شباهتی که در ذهن دارند، دسته‌بندی می‌کنند

سپس از دانش‌آموزان بخواهید که بر اساس شباهتی که خودشان در ذهن دارند، اشکال را دسته‌بندی کنند.

• تصحیح کردن شیوه دسته‌بندی نقاشی‌ها توسط معلم

• نام‌گذاری هر دسته

قبل از نام‌گذاری هر دسته و بیان اسم نیروهای مختلف سعی کنید با پرسش و پاسخ، دانش‌آموزان ابتدا با ویژگی‌های آن نیرو آشنا شوند و از طریق ویژگی‌ها به اسم خود نیرو برسند.

- توضیح دادن درباره هر نیرو و ویژگی‌های آن
- بیان مثال‌هایی از هر یک از نیروها

در ابتدای اجرای هر روش تدریس، مراحل مقدماتی کلاس درس را اجرا می‌کنیم. سپس به شرح کلیت روش تدریس خواهیم پرداخت. مراحل مقدماتی کلاس درس به ترتیب زیر می‌باشد:

۱. کامل کردن تقویم کلاسی
 ۲. ذکر ایام هفته
 ۳. گروه‌بندی به صورت تصادفی (به شیوه ای که دانش‌آموزان بدون اینکه متوجه باشند در گروه‌های مختلف قرار گیرند)
- ترتیب در اجرای این مراحل مهم است.

کلیت روش تدریس

این روش تدریس به دلایل زیر به این اسم نامیده شده است:

بارش ذهنی: دانش‌آموز، هر آنچه که در اطراف خود درباره موضوع مورد نظر دیده و در ذهن دارد را می‌تواند به تصویر بکشد و در این باره هیچ‌گونه محدودیتی وجود ندارد.

بارش عینی: تفاوت این روش با بارش ذهنی این است که دانش‌آموز هر آنچه را که دیده باید رسم کند، نه آنچه را که در ذهن دارد.

درفضا: معلم در این روش، باید سعی کند موقعیت و فضا را در کلاس ایجاد کند یا دانش‌آموز را به محیط مورد نظر ببرد.

مدیریت کلاس

همه جا همه‌مه است و صدای فریاد به گوش می‌رسد؛ تعداد زیادی موشک در هوا پرواز می‌کنند، افراد با یکدیگر درگیر هستند... اما اینجا میدان جنگ نیست؛ اینجا فقط یک کلاس درس است که به خوبی مدیریت نشده!

مدیریت چیست؟

تاکنون تعریف متعددی برای مدیریت ارائه شده است. تعدادی از این تعاریف را باهم مرور می‌کنیم: مدیریت، هنر انجام امور به وسیله دیگران است. مدیریت یعنی انجام وظایف برنامه ریزی، سازماندهی، رهبری، هماهنگی و کنترل. مدیریت یک فرایند حل مسئله برای دستیابی به اهداف سازمانی از طریق استفاده کارآمد از منابع کمیاب در یک محیط متغیر است. مدیریت هنری است که بدانیم چه کاری انجام دهیم، چه زمانی انجام دهیم و ببینیم که این کار به بهترین و ارزان ترین راه انجام شده است. مدیریت کار و منابع انسانی، مالی و جسمی برای دستیابی به اهداف سازمانی با انجام وظایف برنامه ریزی، سازماندهی، رهبری و کنترل.

مدیریت چه ضرورتی دارد؟

مدیریت بخشی جدایی ناپذیر از زندگی است و هر جا که انسان‌ها برای رسیدن به اهداف خود تلاش می‌کنند، وجود آن ضروری است. عناصر اصلی مدیریت همیشه در جریان هستند؛ چه زندگی و چه شغل خود را مدیریت کنیم.

معمولاً معلم‌ها از کمبود زمان در کلاس خود شکایت می‌کنند. آن‌ها دوست دارند تا در بهترین زمان و به بهترین شکل محتوای خود را به دانش آموزانشان انتقال دهند، اما گاهی در تله ی سارقان می‌افتند! بله این تله ها، دام‌هایی هستند که کمیت یا کیفیت کلاس شما را کاهش می‌دهند یا به اصطلاح آن‌را می‌دزدند! مسلماً برای داشتن یک کلاس خوب و موثر، شناخت تله ها برای هر معلمی لازم است. یکی از مهم ترین این دام‌ها که باعث می‌شود معلمان دچار کاهش کمیت یا کیفیت در کلاس درس خود بشوند، نبود مدیریت در کلاس است.

متأسفانه آموزگاران زیادی بخش عمده ای از زمان کلاس درس خود را به ساکت کردن دانش آموزان اختصاص می‌دهند؛ امری که حتی ممکن است درنهایت بی فایده باشد. یا اینکه علی رغم تلاش هایی که می‌کنند، در جلب توجه و تمرکز کلاس به موضوع موردنظر، موفق نمی‌شوند.

از طرفی باتوجه به روحیات دانش آموزان و سطح انرژی آن‌ها، آرام و ساکت نشستن سرکلاس آن هم برای مدتی طولانی، واقعاً سخت و عذاب آور است. (کافی است برای چند لحظه خودتان را به جای آن‌ها تصور کنید!) یا حتی اگر درست مقابل شما ساکت نشسته باشند، هیچ تضمینی وجود ندارد که ذهنشان هم درگیر صحبت های شما باشد! شما می‌توانید با تذکر، دانش‌آموزی را وادار به سکوت و حضور در کلاس کنید اما نمی‌توانید ذهن او را به اجبار به کلاس درس بیاورید!

مدیریت کلاس چه ضرورتی دارد؟

مدیریت کلاس اولین سطح مدیریت آموزشی است و پایه‌ی سطوح بالاتر مدیریت یعنی مدیریت مدرسه، مدیریت ناحیه و مدیریت کل نظام آموزش و پرورش محسوب می‌شود و در شکل دادن به ساختار آموزش و فرایند تدریس و ساخت شخصیت و روند ذهنی، عاطفی، آموزشی و تربیتی دانش‌آموزان نقش اساسی دارد. (صباغیان، ۱۳۸۰)

باتوجه به جایگاه اساسی مدیریت کلاس در سطوح بالاتر آموزش، توجه به این امر، ضروری به نظر می‌رسد.

همچنین یک مدرس برای ایجاد نظم و انگیزه، درگیر کردن فراگیران و جلب مشارکت آن‌ها در فرایند یادگیری نیاز ویژه‌ای به دانستن مهارت‌های مدیریت کلاس دارد.

زمانی که شما به عنوان یک معلم، مقابل دانش‌آموزانتان قرار می‌گیرید و تدریس خود را آغاز می‌کنید، درحقیقت پا به یک میدان مسابقه می‌گذارید! بلکه تعجب نکنید شما رقبای سرسختی دارید که هرکدام تلاش می‌کنند تا توجه کلاس را به خود جلب کنند.

مهمانی جشن تولد شب گذشته، ماشین‌های توی خیابان، آوازخواندن یک پرنده روی درخت و یا حتی صدای معلم کلاس کناری و همگی از عواملی هستند که ممکن است حواس دانش‌آموزان را به خود پرت کنند.

این وظیفه شماست که دراین میان به گونه‌ای عمل کنید که مخاطب اصلی کلاستان باشید تا با مدیریت صحیح، فعالیت‌های آموزشی شما، انتخاب اصلی دانش‌آموزان باشد.

علاوه بر این موارد، یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد که ناتوانی مدرسان در کنترل کلاس، موجب فشار روانی بر آن‌ها می‌شود. بنابراین مدیریت کارآمد (باتوجه به تأثیرات عمیقی که دارد) ضروری به نظر می‌رسد.

پیشگیری بهتر از درمان است!

طبق تحقیقات موسکوویتز و هایمن (۱۹۷۶)،

تاریخچه مدیریت

شاید آغاز پیدایش این مدیریت را عصر جدید بدانید اما مفهوم مدیریت همان چیزی است که از ابتدای پیدایش انسان با او همراه بوده است.

انجام اقدامات مناسب برای محافظت از خانواده در برابر حملات حیوانات وحشی، تشکیل گروه و سازماندهی آن برای شکار همراه با برنامه‌ریزی و تقسیم وظایف و رهبری آن ازجمله مصادیق مدیریت در زمان‌های گذشته است.

تعریف مدیریت کلاس

مدیریت کلاس درس عبارت است از رهبری کردن امور کلاس درس از طریق:

تنظیم برنامه درسی، سازماندهی مراحل کارومنابع، سازماندهی محیط به منظور بالا بردن کار نظارت برپیشرفت دانش‌آموزان و پیش‌بینی مسائل بالقوه است.

(صفوی، ۱۳۷۲).

هم‌چنین مدیریت کلاسی را می‌توانیم به این صورت تعریف کنیم:

هنر به کار بردن دانش تخصصی و بهره‌گیری از مهارت‌های کلاس‌داری برای هدایت دانش‌آموزان به سوی اهداف مطلوب مورد نیاز دانش‌آموزان و جامعه. (رئوفی، ۱۳۷۷)

هنگامی که یک معلم کنترل کلاس خود را از دست می‌دهد ، بازیابی مجدد این کنترل برای او دشوارتر می‌شود. رویکردهای پیشگیرانه برای مدیریت کلاس ، شامل ایجاد یک جو کلاسی مثبت با احترام متقابل بین معلم و دانش آموز است. معلمان با استفاده از رویکرد پیشگیرانه صمیمیت ، پذیرش و پشتیبانی را بدون قید و شرط در کلاس هایشان ارائه می‌دهند.

در ادامه ، فنون مدیریت کلاسی را در چهار حوزه بررسی می‌کنیم:

۱- مدیریت محتوا و ارائه ۲- مدیریت قوانین ۳- مدیریت عدالت و انگیزش ۴- مدیریت رابطه‌ها

در تنظیم قوانین کلاس برای هرپایه ، می‌توانید از نکات زیر استفاده کنید:

اگر یک معلم در مقطع دبستان هستید ، توصیه می‌کنیم این موارد را در برنامه مدیریت کلاس خود رعایت کنید:

اجازه گرفتن و رعایت نوبت

در سنین ابتدایی ، رعایت نوبت و اجازه گرفتن برای دانش آموزان سخت است.

برای قانون‌مند کردن آن‌ها ، از همان ابتدای سال به آن‌ها پیام‌دهید که برای کارهایشان در کلاس ، اجازه بگیرند.

رعایت نوبت هم یکی از نکاتی است که مدیریت کلاس را تسهیل می‌کند. کلاس خود را ملزم کنید تا در همه موارد نوبت را رعایت کنند.

در نظر داشته باشید پاسخ دادن به پرسش‌های شما یک مسابقه نیست! به دانش آموزان خود اجازه دهید تا حرفشان را کامل کنند و اجازه ندهید سایر دانش‌آموزان در زمان پاسخ دادن یک نفر ، دست خود را بلند کنند و یا پاسخ دهند. این کار ، علاوه بر ایجاد آرامش در دانش‌آموزان ، موجب حفظ نظم کلاس خواهد شد.

گزارش دادن ممنوع!

معمولاً دانش آموزان دبستانی (مخصوصاً در پایه های پایین‌تر) کارهای دیگران را گزارش می‌دهند یا ازهم شکایت می‌کنند.

شما باید مانع این کار بشوید و از همان ابتدای سال ، خبرکشی را در کلاس خود ممنوع کنید. مراقب باشید! گاهی بعضی رفتارهای ناخواسته و توجه به خبرکشی‌های دانش‌آموزان ، باعث تشویق این کار می‌شود.

می‌توانید با ایجاد فضایی آرام و دوستانه میان دانش آموزانتان ، از این کار جلوگیری کنید.

مراقب باشید! گاهی بعضی رفتارهای ناخواسته و توجه به خبرکشی‌های دانش‌آموزان ، باعث تشویق این کار می‌شود.

می‌توانید با ایجاد فضایی آرام و دوستانه میان دانش‌آموزانتان ، از این کار جلوگیری کنید.

منظور از محتوا ، همه موارد آموزشی است که در کلاس مطرح می‌شود.

این امر نیازمند آشنایی کامل با موضوع موردنظر و چگونگی ارائه‌ی هرچه بهتر آن می‌باشد.

اگر به طور دقیق از موضوع موردنظر خود اطلاع ندارید ، نمی‌توانید آن‌را به خوبی ارائه دهید و نمی‌دانید چه انتظاراتی از کلاس خود داشته باشید و چه واکنش‌هایی باید از خود نشان بدهید. همیشه طرح درس مناسبی برای خود داشته باشید. سعی کنید علاوه بر آشنایی کامل با محتوا ، مطالبی فراتر از آن‌را هم بررسی کنید.

تلاش کنید تا سوالات دانش آموزان و چالش‌های احتمالی تدریس خود را حدس بزنید و برای آن‌ها راه حل پیدا کنید.

هر ارتباطی معمولاً قوانین مخصوص به خود را دارد. فرآیند آموزش هم که یک نوع ارتباط ویژه محسوب می‌شود ، دارای قوانین و مقررات مشخصی است. معمولاً در یک کلاس درس ، مدرس قوانین را تعیین می‌کند و فراگیران ملزم به تبعیت از آن هستند. بنابراین باید تمامی فراگیران در جریان قوانین قرار بگیرند. بهترین زمان برای تعیین و تدوین قوانین کلاسی ، ابتدای سال تحصیلی است. توصیه می‌کنیم برای بهبود تبعیت دانش آموزان از قوانین ، هنگام تدوین آن ، از دانش آموزان کمک بگیرید و از نظرات آن‌ها استفاده کنید.

رعایت نکات زیر برای تدوین و اجرای

قوانینی مناسب در کلاس ضروری است:

تعیین قوانین کلاس توسط مربی و فراگیران تعیین قوانین کلاس در ابتدای سال تحصیلی مشخص کردن انتظارات به صورت دقیق مشخص کردن پیامدها و نتایج تبعیت یا عدم تبعیت از قوانین رعایت قوانین و مقررات توسط مربی

۱- مدیریت محتوا و ارائه آن در فضای کلاس

۲- مدیریت قوانین کلاسی

خوراکی در زمان مناسب

در مقطع دبستان (مخصوصاً در پایه‌های پایین‌تر) گاهی دانش آموزان در کلاس مشغول خوردن خوراکی می‌شوند.

این وظیفه شماست که به آن‌ها یادآوری کنید این کار را به زنگ تفریح موکول کنند.

مطالعات نشان می‌دهند که تعداد زیادی از دانش‌آموزان بدون خوردن صبحانه به مدرسه می‌آیند. باتوجه به تأثیربالای خوردن صبحانه در بهبود یادگیری و تمرکز دانش آموزان، پیشنهاد می‌شود تا زمانی از ساعت ابتدایی کلاس خود را به خوردن صبحانه با دانش‌آموزانتان اختصاص دهید.

می‌توانید قوانین تصویب شده در کلاستان را به دیوار کلاس متصل کنید تا همیشه پیش روی دانش آموزان باشد.

یکی از مهم‌ترین نکاتی که هر مربی باید به آن توجه کند، عدالت است.

رعایت عدالت در جنبه‌های گوناگون کلامی، برخوردی، تشویق یا تنبیه و باعث ایجاد خودپنداره مثبت در دانش آموزان و القاء انگیزه به آن‌ها می‌شود. از طرفی این رفتار باعث می‌شود تا فراگیرانی که در کلاس حضور دارند حس ارزشمندی و احترام نسبت به معلم خود داشته باشند.

۲. صمیمیت در عین قاطعیت:

ارتباط خوب و دوستانه با دانش‌آموزان تأثیر بسیار زیادی در آموزش دارد. یک رابطه مؤثر، درس را شیرین تر و لذت بخش‌تر کرده و کلاس را ترغیب می‌کند تا با شما همراه شود. با بچه‌های کلاس صمیمی باشید اما همیشه به عنوان یک معلم مرزها را حفظ کنید.

باتوجه به نکاتی که گفته شد، شما می‌توانید کلاس خود را به بهترین شکل ممکن مدیریت کنید. فقط کافی است برای رعایت این نکات تلاش کنید و تأثیرمنحصر به فرد آن را مشاهده کنید.

خروج اضطراری

بچه‌های دبستانی دوست دارند به هردلیلی از کلاس خارج شوند. خروج دانش آموزان در زنگ‌های کلاسی، علاوه بر برهم زدن نظم کلاس، مسئولیت معلمان را نیز بیشتر می‌کند.

برای جلوگیری از این امر، از همان ابتدای سال به دانش‌آموزان کلاس خود بگویید که فقط زنگ‌های تفریح می‌توانند از کلاس خارج شوند؛ اگر در تصمیم خود قاطع باشید، بعد از مدتی همه آن‌را رعایت می‌کنند.

البته توجه داشته باشید این قانون، استثنا هم دارد! در بعضی موارد ضروری، این اجازه را به دانش‌آموزان خود بدهید. اما فقط در زمان‌های ضروری

اگر دبیر یک دبیرستان هستید:

شاید در دوره متوسطه قوانین روی کاغذ نوشته نشوند، اما برای داشتن یک کلاس خوب و مدیریت شده، لازم است تا قوانین خاصی در کلاس خود داشته باشید:

حضور به موقع:

تصور ورود به کلاسی که نیمی از جمعیت آن حضور ندارند اصلاً جالب نیست! از دانش‌آموزان خود بخواهید که همگی پیش از ورود شما در کلاس حاضر باشند.

انجام درست و به موقع تکالیف:

در سنین نوجوانی، گاهی دانش‌آموزان با زیرکی از انجام تکالیف یا آمادگی پاسخگویی به پرسش‌های کلاسی شانه خالی می‌کنند. شما باید زرنک‌تر از آن‌ها باشید و با کنترل دقیق تکالیف، به آن‌ها نشان دهید که این امر برایتان مهم است.

برای پرسش‌های شفاهی خود قاعده‌ای داشته باشید. سعی کنید که هر جلسه با سؤال‌هایتان درس قبل را مرور کنید. در این زمینه می‌توانید قوانین خاص و تعدیل‌کننده و جالبی داشته باشید. مثلاً در طول ترم، هر دانش‌آموز یک بار بتواند اجازه بگیرد که از او درس پرسیده نشود.

طبق تحقیقات انجام شده، ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان و داشتن ارتباطی دوستانه با آن‌ها در جریان کلاس تأثیر بسیار زیادی دارد. این روابط باعث پویایی کلاس درس و افزایش نشاط و در نتیجه افزایش بازدهی آن می‌شود. جریان یادگیری زمانی معنا پیدا می‌کند که دانش‌آموزان با معلم خود ارتباط مثبتی داشته باشند. اگر می‌خواهید میزان تأثیرگذاری و نفوذ خود را بر کلاستان افزایش دهید، به دنبال شناخت دانش‌آموزان و ایجاد رابطه‌ای مناسب با آن‌ها باشید.

برای داشتن یک رابطه مثبت این نکات را به خاطر داشته باشید:

۱. مسخره کردن ممنوع!

طبق مطالعات گوناگون علمی، دانش‌آموزان در دوره نوجوانی، روحیه حساس‌تری دارند. پس فضای کلاسی خود را عاری از هرگونه تمسخر و استهزا کنید. البته مراقب باشید به صورت ناخواسته خودتان مورد تمسخر دانش‌آموزی قرار نگیرید!

۱- مدیریت ارتباط‌ها در کلاس

۲- مدیریت عدالت و انگیزش

خلاقیت در حل مسائل ریاضی

به نظر بعضی از متخصصان تعلیم و تربیت، خلاقیت کیفیت یا صفتی فردی است.

گروهی دیگر معتقدند که خلاقیت، مهارت یا فرایندی است که محصول خلاقانه ایتولید می کند، مانند نقاشی و اختراع کردن دست سازه ها، ارائه ی برنامه ی رایانه ایی یا حل مسئله .

نقطه ی اشتراک همه ی مفاهیم مختلف خلاقیت، تازگی و نو بودن ایده ها و افکار است.

مفهوم وسایل کمک آموزشی: هر چه که بتواند کیفیت تدریس و یادگیری را افزایش دهد وسیله ای برای کمک به آموزش است.

رسانه های نوشتاری از اولین رسانه هایی بودند که در امر تعلیم و تربیت از آن ها استفاده می شده است، و سپس رسانه های دیگری از قبیل تصاویر، نقشه ها، اسلاید، فیلم، تلویزیون، دست سازه ها و ... وارد جریان تعلیم و تربیت شده اند.

اهمیت وسایل کمک آموزشی

حقیقاتی که تا به حال به عمل آمده است نشان می دهد که اگر یادگیری با استفاده صحیح از وسایل ارتباطی به عمل آید میزان یادگیری افراد را تا ۷۵٪ بالا می برد. درس ریاضیات از جمله دروسی است که دارای وسایل کمک آموزشی زیادی چه دست ساز و چه آماده بوده و عدم استفاده از آن ها نقش بسیاری بر افت تحصیلی این درس خواهد داشت.

شاید یکی از عللی که تعدادی از ما معلمان از وسایل کمک آموزشی استفاده نمی کنیم این است که فکر می کنیم منظور از وسایل کمک آموزشی همان وسایلی است که فقط به منظور آموزش دانش آموزان و با هدف وسیله کمک آموزشی از قبل ساخته شده اند.

و این اولین فکر اشتباهی است که ممکن است برخی از ما دچار آن باشیم، زیرا با وسایل دور ریختنی و مازاد نیز می توان یک وسیله کمک آموزشی ساخت که به اهداف مورد نظر درس برسیم.

اگر بخواهیم نتیجه تحقیقات پیاژه و سایر محققین ارزشمند را در مورد تدریس ریاضیات به کودکان، در یک جمله خلاصه کنیم باید بگوئیم: وسایل کمک آموزشی را به مدارس ببریم.

هیچ معلمی نباید در تدریس ریاضیات به ویژه در سال های اولیه دبستان، بدون وسیله کمک آموزشی باشد. البته بی درنگ باید تذکر دهیم که منظور ما این نیست که معلم نمی تواند بدون داشتن وسایل از پیش ساخته و تعیین شده ریاضیات را تدریس کند، بلکه یک معلم در صورتی که مفاهیم را به درستی درک کند و روش تدریس صحیح داشته باشد، می تواند حتی از نخود و لوبیا و چوب کبریت نیز در تدریس ریاضیات استفاده کند.

فواید استفاده از دست سازه ها :

- ۱- ایجاد انگیزه برای یادگیری بیشتر و اصلاح یادگیری های نادرست.
- ۲- بالا بردن سرعت و عمق یادگیری.
- ۳- ارائه مطالب تئوری و انتزاعی ریاضی به صورت ملموس و قابل درک.
- ۴- آشنایی با خلاقیت های عملی و یافتن مهارت استفاده از خط-کش، گونیا، نقاله و پرگار.
- ۵- تقویت توانایی حل مسائل عملی با تکیه بر آموخته های تئوری.
- ۶- متحرک سازی خط ثابت نمودارها و تقویت قوه ی تخیل.

ویژگی های یک دست سازه های مناسب ریاضی

- ۱- افزایش سرعت یادگیری: متوسط زمان لازم برای یادگیری را کاهش می دهد.
- ۲- افزایش عمق یادگیری: سبب یادگیری دقیق تر و صحیح تر شود.
- ۳- قابلیت دسترسی و کاربرد آسان: ساخت آن برای عموم امکان پذیر و به خصوص استفاده از آن آسان باشد.
- ۴- وسعت اطلاعات: بیشترین مقدار اطلاعات را به صورت منظم و طبقه بندی شده در اختیار ما می گذارد.
- ۵- قابلیت رجوع مکرر: دست سازه نباید یک بار مصرف باشد، یعنی آن را باید به گونه ای ساخت که بتوان دست کم چند مرتبه از آن استفاده کرد.
- توجه داشته باشیم که منظور این نیست که مواد به کار رفته در دست سازه باید خیلی محکم یا گران قیمت باشد.
- بلکه منظور آن است که در ساخت آن باید مواردی که سبب استحکام بیشتر دست سازه می شود را رعایت کنیم.
- ۶- درگیری بیشتر حواس در یادگیری: هر چه دست سازه بتواند حواس بینایی، شنوایی و لامسه را درگیر کند، مناسب تر است.

معرفی کتاب دست سازه ها :

کتاب ساخت دست سازه های ریاضی برای دوره ابتدایی، اثر قاسم تیموری، کتاب بسیار مناسبی است که با وسایل بسیار ارزان و در دسترس مانند طلق، مقوا، کاغذ و تا دست سازه های بسیار مفید، کاربردی و ارزشمند را آموزش می دهد.

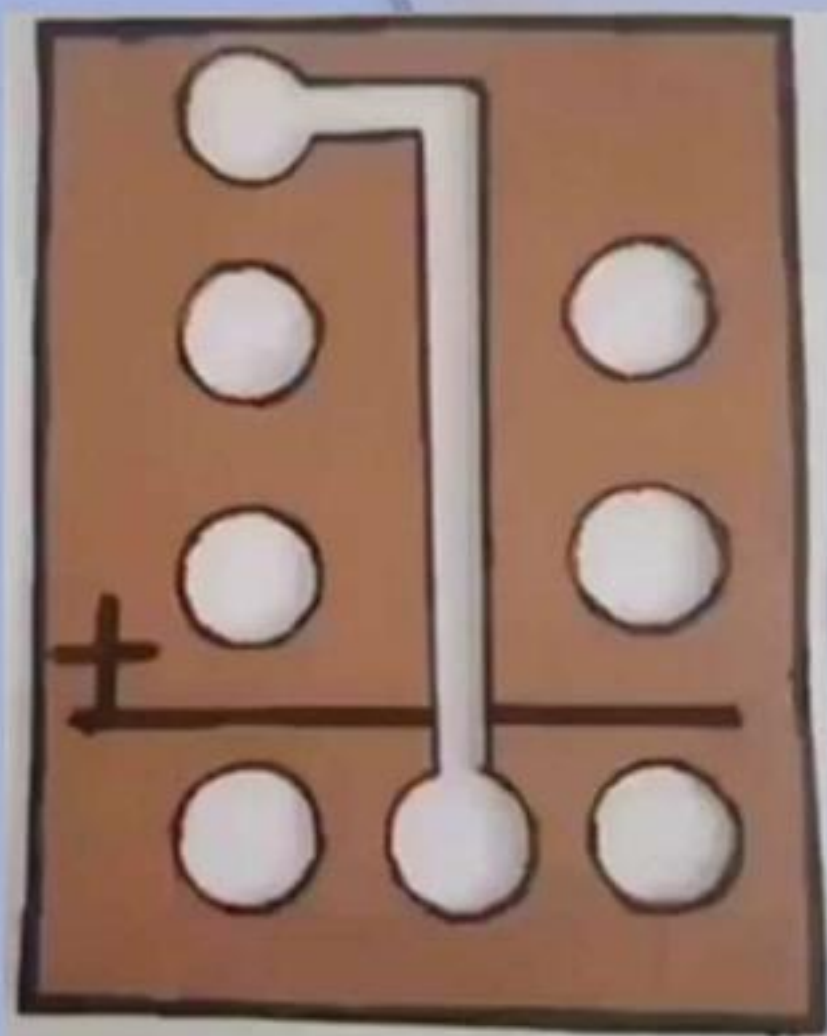
آموزش ساخت دست سازه برای آموزش جمع ستونی:

وسایل مورد نیاز: کارتون، ماژیک، کاتر، سر بطری

نحوه ساخت:

ابتدا کارتونی در ابعاد 20×30 تهیه نموده و سپس با ماژیک الگوی زیر را روی کارتون طراحی می کنیم، و در مرحله بعد با استفاده از کاتر اقدام به برش محل های مشخص شده می نماییم.

در ادامه دایره هایی به اندازه سر بطری ها از شماره ۰ تا ۹ تهیه نموده و شماره ها را بر روی سر بطری ها می چسبانیم.

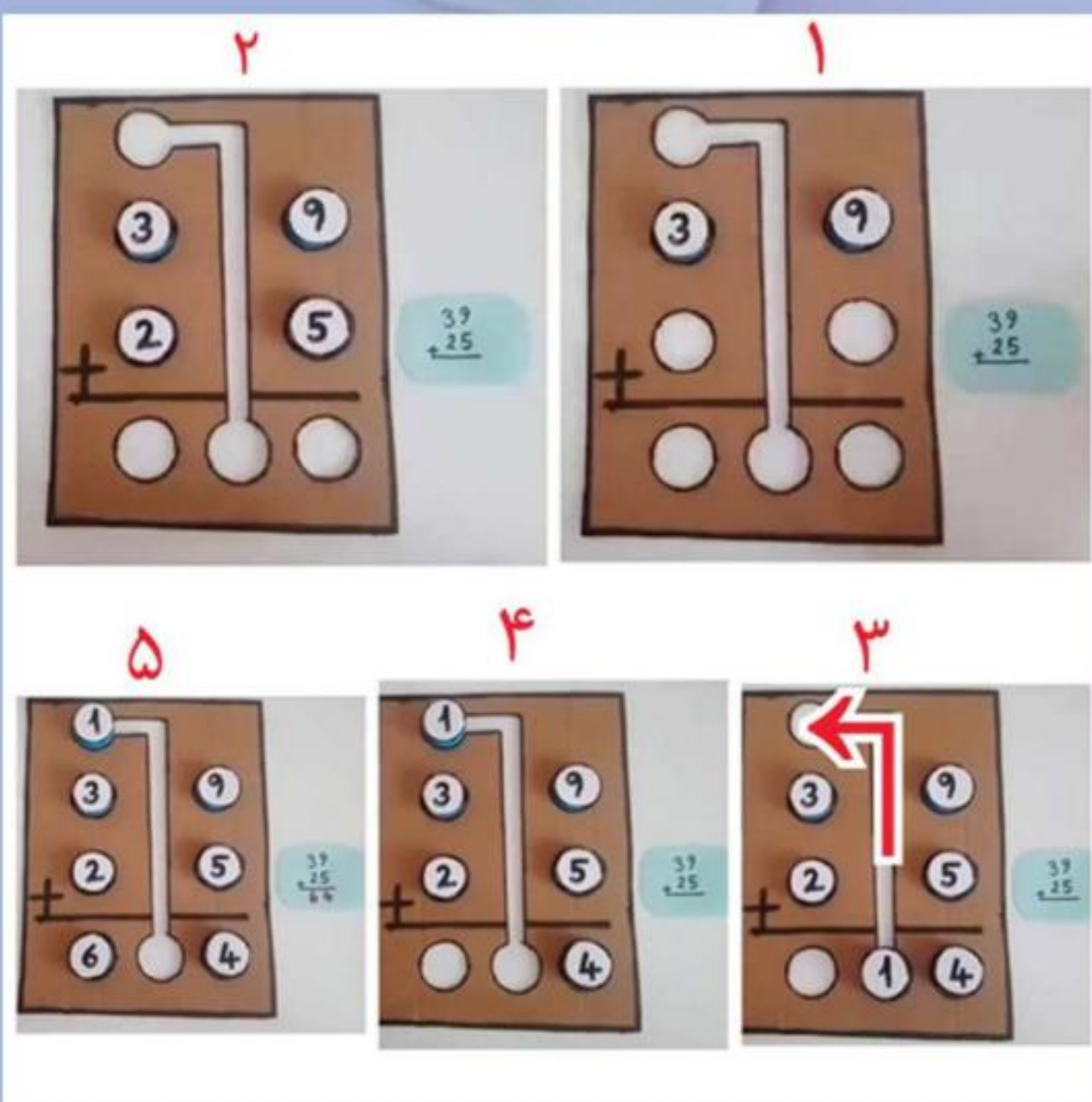
یکی از توصیه هایی که می توانیم در کلاس درس به دانش آموزانمان داشته باشیم، این است که در کلاس ریاضی همیشه یک قیچی کوچک کاغذ بر، کاغذ رنگی و یک طلق همراه با مداد رنگی در کیف خود داشته باشند تا هر درسی که به دست سازه نیاز داشت با کمک خود دانش آموزان دست سازه ایی برای آن بسازیم.

تجربه نشان داده که وقتی خود دانش آموزان در روند ساخت دست سازه قرار می گیرند چقدر مفهومی تر درس را یاد می گیرند و چه هیجان و شوری در آن ها ایجاد می شود.

توصیه می شود بهترین دست سازه هر دانش آموز را به عنوان نمونه در کمد مدرسه نگهداری و در ایام مختلف چون دهه ی فجر یا هفته ی معلم اقدام به برگزاری نمایشگاهی از دست سازه های دانش آموزان نماییم، و از آن ها بخواهیم ضمن اینکه از کارها بازدید می کنند، به توضیح و بحث و بررسی پیرامون کاربرد دست سازه و چگونگی ساختشان نیز بپردازند.

این خود پیش درآمدی می شود برای ایجاد افکار جدید و جرقه ای برای روشن شدن قوه ی خلاقیت دانش آموز.

نحوه کار با دست سازه:

کتابخانه کوچکی

معرفی فیلم مرتبط با شغل شریف معلمی

فیلم سینمایی پرنده کوچک خوشبختی
پرنده کوچک خوشبختی فیلمی به کارگردانی پوران درخشنده و نویسندگی سیروس تسلیمی، محصول سال ۱۳۶۶ است. این فیلم دومین تجربه بلند سینمایی پوران درخشنده فیلمساز، نویسنده و کارگردان ایرانی محسوب می شود.

شناسنامه فیلم

کارگردان: پوران درخشنده

تهیه کننده و نویسنده: سیروس تسلیمی

بازیگران: عطیه معصومی، امین تارخ، هما روستا

جمیله شیخی، آریتا لاجینی، شهلا ریاحی

تاریخ انتشار: ۱۳۶۶

مدت زمان: ۱۸۸ دقیقه

کشور: ایران

زبان: فارسی

خلاصه داستان:

پرنده کوچک خوشبختی فیلمی است که هر معلمی باید آن را ببیند.

درست است که این فیلم اندکی قدیمی شده است، ۳۲ سال از ساخت آن می گذرد و در آن زمان نیز فیلمسازی به اندازه امروز قدرتمند نبود؛ اما این فیلم به ما نشان می دهد که یک معلم واقعی باید چگونه باشد.

خانم شفیقی فیلم ما، معلمی است که دانش آموزانش برایش اهمیت دارند، کسی نیست که درسش را بدهد و بعد برود و بگوید شما بخیر و ما به سلامت. او عاشق است.

عاشق بچه ها و عاشق کارش. این وسط او ملیحه را می بیند که دچار مشکل است، به دنبال راه چاره می رود، تحقیق می کند، بررسی می کند، امتحان می کند و سرانجام مادری می کند. امروزه چند معلم مانند خانم شفیقی داریم که اینطور عاشق باشند؟

در پایان باید بگوییم پرنده کوچک خوشبختی، فیلمی دوست داشتنی است که احساسات شما را برمی انگیزاند. فیلمی که به خوبی توانسته مشکلی را به نمایش گذاشته و راه حل آن را نیز نشان دهد.

داستان این فیلم درباره دختری به نام ملیحه (عطیه معصومی) است که بر اثر ضربه روحی در کودکی قدرت تکلم خود را از دست داده است و با یادآوری گذشته دچار تشنج عصبی می شود.

او با همه دعوا می کند و با کسی دوست نیست و یک بار اقدام به خودکشی می کند تا اینکه با ورود خانم شفیق (هما روستا) تغییراتی در زندگی ملیحه اتفاق می افتد.

پرنده کوچک خوشبختی فیلمی است که به مشکلات جامعه ایران و به آسیب شناسی شیوه های تعلیم و تربیت رایج می پردازد.

رابطه ملیحه و خانم شفیق بسیار جذاب و دوست داشتنی می شود.

آنچنان جذاب که می توان آن را با رابطه ایشان آواستی و آقای نیکومب در فیلم هندی تحسین شده «ستاره های روی زمین» با درخشش دارشیل صفری و عامر خان برابر بدانیم.

البته پرنده کوچک خوشبختی کم و کاستی هایی نیز دارد.

مسلماً فیلمی که سال ۱۹۸۸ ساخته شده در زمینه های زیباشناختی، موسیقی، صداگذاری، تدوین و... کاستی های بیشتری دارد تا فیلمی که سال ۲۰۰۷ با هزینه بالایی ساخته شده است.

معلمان موفق

متفاوت عمل می کنند

۱۷ نکته بسیار مهم

اثری است به قلم تاد ویتکر که توسط خانم شیرین فرمehینی فراهانی ترجمه شده است و دارای ۱۵۳ صفحه است. نویسندگان با توجه به تاثیر همه جانبه معلمان بر ابعاد مختلف زندگی دانش آموزان، ۱۷ اصل مهم و مناسب را ارائه می دهد. این اصل ها با مثال های کاربردی برای موفقیت معلمان در مدیریت کلاس درس، تدریس اثر بخش و برقراری روابط صحیح با دانش آموزان، می پردازد. در مقدمه، درباره اهمیت آموزشی که اثر بخش ترین معلمان ارائه می دهند، صحبت می شود. در فصل های میانی، کارهای منحصر به فردی که معلمان خوب و برتر به طور متفاوت انجام می دهند، اشاره می شود. در فصل پایانی از ما می خواهد که بر باورهای اصلی خودمان تمرکز و توجه داشته باشیم. تمرکز این فصل ها بر باورها، رفتارها، بینش ها و تعاملاتی است که تار و پود حیات کلاس درس و مدارس ما را تشکیل می دهند. یادگیری و فراگیری دانش می تواند به طور فردی و بدون ارتباط با دیگران اتفاق بیفتد اما آموزش، نیازمند تعامل افراد با یکدیگر است. آموزش اثربخش، نیازمند مهارت های ارتباطی است و برترین معلمان، همه روزه این مهارت ها را به کار می بندند.

در بخش هایی از این کتاب می خوانیم:

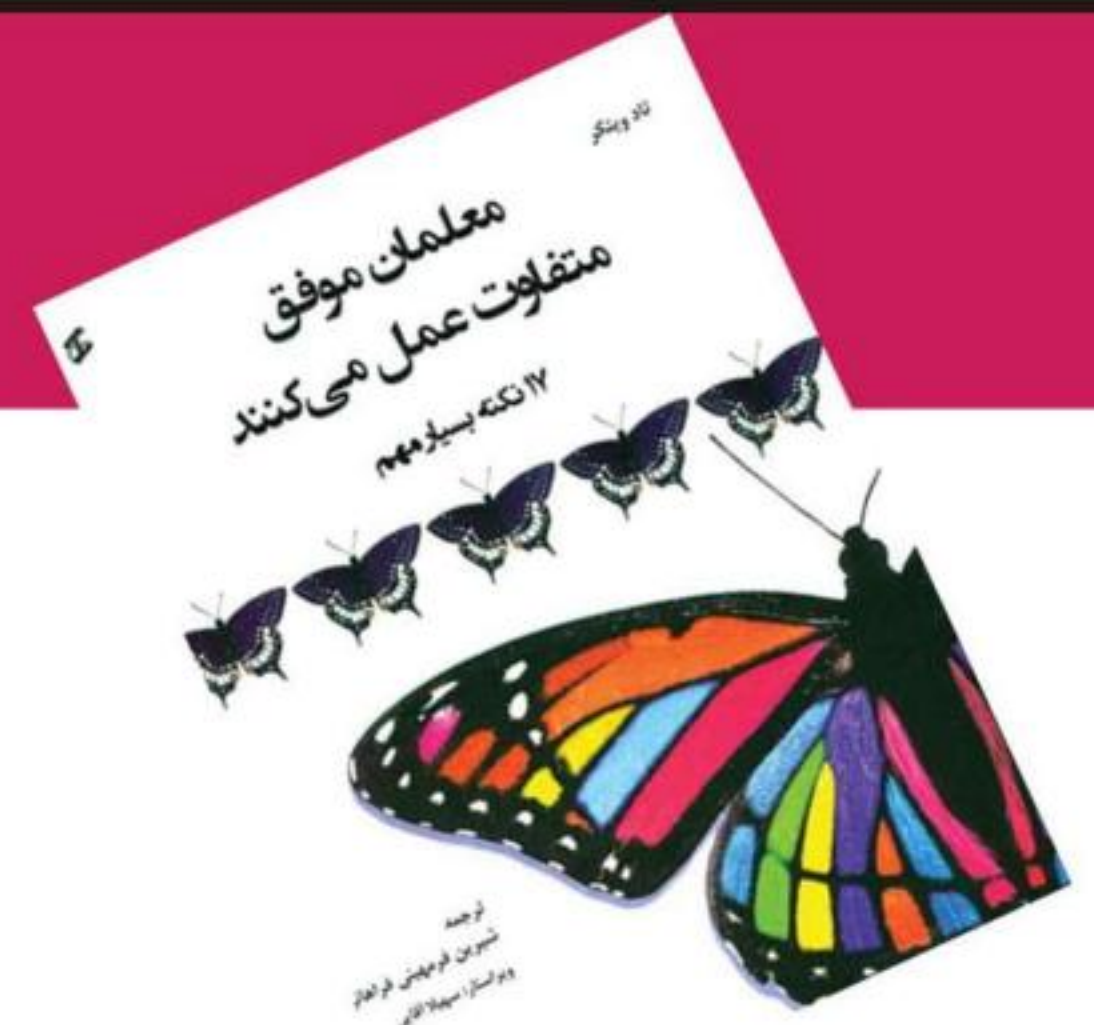
به عنوان معلم باید بدانیم که اصل احترام به دانش آموزان، بدون توجه به اینکه آن ها چگونه رفتار می کنند، بسیار مهم است.

این کار را به خاطر دانش آموزان انجام می دهیم؛ در غیر این صورت کلاس درس ما بستری مناسب برای رشد و پیشرفت آن ها نخواهد بود.

در عین حال باید به اولیا نیز بدون توجه به نوع رفتار آن ها احترام بگذاریم؛ وگرنه قادر به تعامل و جلب همکاری موثر اولیا، برای کمک به فرزندشان نخواهیم بود. دلیل موجه دیگر برای احترام به دانش آموزان و خانواده آن ها، شأن خودمان است.

به این فکر کنید که وقتی یک دانش آموز و خانواده اش با شما بدرفتاری کنند چه احساسی خواهید داشت.

بدانید که اگر در آنها حس بد ایجاد کنید، آن ها احساس بدتری در شما به وجود می آورند.

ذهن، یادگیری و آموزش

کاربرد اصول علم ذهن، مغز و تربیت

نویسندگان این اثر، تریسی توکوهاما و اسپینوزا هستند. به کوشش محمود تلخابی، آزاده بزرگی، لاله صحافی ترجمه شده است و انتشارات موسسه فرهنگی و هنری شناخت و تربیت انگاره، این کتاب را در ۱۸۴ صفحه چاپ کرده است. این کتاب به معرفی رویکرد بین رشته‌ای ذهن، مغز و تربیت و الگوهای برتر تدریس می‌پردازد و جنبه‌های فیزیولوژیکی یادگیری را مورد بررسی قرار می‌دهد.

این کتاب در دو بخش تنظیم شده است: در بخش اول، مبانی نظری مطالعات ذهن، مغز و تربیت مطرح می‌شود و در بخش دوم کاربردهای عملی آموزه‌های ذهن، مغز و تربیت در قالب طرح ریزی درس، فعالیت و ارزشیابی و نیز روش‌های تدریس مورد بحث قرار می‌گیرد.

در فصل نخست، قلمروی مطالعاتی ذهن، مغز و تربیت و نقش آن در تبیین یادگیری معرفی می‌شود. در فصل دوم، چارچوب ذهنی معلمی را تبیین می‌کند که «راه میانه» بین کلاس درس و آزمایشگاه را در پیش می‌گیرد و بر احتمال ارتباط تعلیم و تربیت با علم در آینده‌ای نزدیک تأکید می‌ورزد.

فصل سوم از مهم‌ترین تأثیرات بر پیامدهای یادگیری دانش‌آموزان خلاصه‌ای ارائه می‌دهد که از طریق فراگیرترین مطالعات تاریخ تعلیم و تربیت تعیین شده است. فصل چهارم به این موضوع می‌پردازد که هدف تعلیم و تربیت رسمی این است که متفکرانی همیشگی پرورش دهد، نه فقط دانش‌آموزانی که امتحانات را پشت سر بگذارند.

در بخش‌هایی از این کتاب می‌خوانیم:

شما نمی‌توانید از درخت گلابی، سیب برداشت کنید. شیوه تربیت (و آموزش دیدن) معلمان و روش آموزش چگونگی تفکر درباره یادگیری خودشان، می‌تواند تأثیری امیدبخش یا مخرب بر آنچه آن‌ها بعداً در کلاس انجام می‌دهند، داشته باشد.

حتی به این نکته توجه دارد که فارغ‌التحصیلان دبیرستان به طور متوسط ۳۰ تا ۵۰ معلم در سال‌های آموزشی خود داشته‌اند. اما وقتی از آن‌ها درباره معلم‌هایشان سؤال می‌پرسیم، بیشتر آن‌ها فقط ۳ تا ۵ معلم را می‌توانند به یاد آورند.

در حرفه معلمی ایرادی وجود دارد که دانش‌آموزان فقط تعداد کمی از معلمان خود را به یاد می‌آورند.

متأسفانه معلمان کمی در زندگی تحصیلی خود داشته‌اند که آن‌ها را تشویق کرده باشند تا بر سطح تفکر خود اندیشه کنند و بیشتر معلمان همان‌گونه که به آن‌ها درس داده شده است، تدریس می‌کنند.

با نگاهی مثبت می‌توان گفت مهارت‌های مهم تدریس می‌تواند یاد گرفته شود و ما همگی می‌توانیم به عنوان خاطره‌ای در ذهن دانش‌آموزان خود قرار گیریم.

مدرسه، یک موسسه آموزشی است که با هدف تامین فضای آموزشی و آموزش به دانش آموزان توسط معلمان طراحی شده است.

دو نگاه کلی به مدرسه وجود دارد:

نگاه اول

مدرسه را محل آموزش رسمی می‌دانند. به این صورت که معلم درس می‌دهد و آخر سال هم امتحان می‌گیرد و دانش آموز اگر قبول شد به مرتبه بالاتر می‌رود. این رایج‌ترین تعریفی است که خانواده‌ها از مدرسه دارند.

نگاه دوم

مدرسه مرحله‌ای از زندگی است که تلاش می‌کند کودک را برای ورود به مرحله بعدی زندگی آماده کند. با این نگاه آموزش دروس رسمی، بخشی از رسالت یک مدرسه است و ده‌ها و هزاران موضوع دیگر نیز باید جز تعلیمات مدرسه‌ای باشد. مدرسه زیر نظر اداره آموزش و پرورش هر شهر اداره می‌شود. در ایران مدرسه‌ها در سه گروه؛ دبستان، دوره متوسطه اول و متوسطه دوم دسته بندی می‌شود.

مدرسه و خانه اشتراک‌هایی با هم دارند مدرسه باید محیط امن و آرامش‌بخشی مانند خانه داشته باشد.

در این صورت نتیجه می‌گیریم هیچ کارنامه‌ای به اندازه سلامت روح و روان دانش آموز و احساس خوشبختی او از زندگی نمی‌ارزد.

خانه و مدرسه هر دو قوانینی دارند که باید آن را رعایت کرد:

در مدرسه، دانش آموز یاد می‌گیرد که به قوانین و ضوابط آن احترام بگذارد و بر اساس آن عمل نماید.

در خانه و مدرسه هر یک از اعضا وظیفه‌ای دارند و سعی دارند آن وظیفه را به بهترین شکل انجام دهند.

مدرسه جایی است برای کشف و ظاهر شدن استعدادها. بنابراین مدرسه مکانی برای پر کردن بشکه‌های اطلاعات نیست، بلکه باید استعدادها را شکوفا و از آن‌ها در جهت موفقیت استفاده کرد.

دانش آموز دانه و مدرسه کشتزار است.

قرآن کریم برای طفل و ولایت و رویش از واژه نبات (به معنی گیاه) و برای تربیت و رشد دادن و پرورش از فعل انبات (به معنی رویاندن) استفاده کرده است.

فتقبلها ربها بقبول حسن و انبتها نباتا حسنا (آل عمران / ۳۷) پروردگارش دختر را قبول کرد آن هم به بهترین قبول و او را پرورش داد آن هم بهترین پرورش.

مدرسه

یکی از عوامل مؤثر تربیتی در آموزش و پرورش نوین چگونگی معماری مدرسه است. بهترین رویکرد در رابطه با تاثیر معماری و محیط مدرسه در یادگیری این است که بپرسیم مدرسه چه کسی است؟ نه اینکه مدرسه چه چیزی است.

باید از خودمان بپرسیم که تصور ما از مدرسه چه کسی است و راجع به شخصیت مدرسه صحبت کنیم. در این صورت است که شکل، مکان آن و نحوه ارتباطات آن روشن می‌شود و طبیعتاً نقش اجتماعی آن معلوم می‌شود.

اولین و اثرگذارترین نهاد اجتماعی که فرزندان ما بعد از خانواده پا به آن می‌گذارند، مدرسه است. بر همین اساس باید محیط مدرسه به شکلی نباشد که وقتی دانش آموز وارد آن می‌شود، حس کند وارد زندان شده است.

مدرسه یکی از محل‌های تربیت است که دانش آموز روزانه ۸ ساعت از بهترین زمان عمر خود را در آن می‌گذراند. ایجاد فضایی راحت، دلپذیر، صمیمی و بهره‌گیری از تکنولوژی‌های روز همگی دست به دست هم می‌دهند تا یک فضای آموزشی فوق العاده ایجاد شود.

انواع مدرسه

مدرسه دولتی:

بخش زیادی از آموزش دانش آموزان در مقاطع مختلف را به عهده گرفته و بیشترین مدارس تحت آموزش را در سراسر کشور داراست. در تمام دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و متوسطه فعالیت کرده و دارای انواع مدارس دو نوبته، تک نوبته و شبانه روزی است. هزینه مربوط به مدارس دولتی از سوی دولت پرداخت می‌شود.

شاهد:

مدرسه ای است که به منظور ارائه خدمات به فرزندان شاهد، آزادگان، جانبازان بالای ۵۰ و ایثارگران و همچنین فرزندان فرهنگیان طبق مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش فعالیت می‌نماید.

خیریه:

مدرسه ای است که توسط افراد حقیقی یا توسط موسسات خیریه ساخته می‌شود و تمام هزینه مربوط به ساخت و مدیریت این مدارس بر عهده این موسسات است و در قبال این خدمات هزینه ای از افراد دریافت نمی‌شود.

مدارس استثنائی:

به منظور آموزش افراد دارای معلولیت ذهنی ایجاد می‌شود و طریقه آموزش این مدارس با مدارس معمولی متفاوت است.

ایثارگران:

برابر اساسنامه و مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش مدارس ایثارگران به منظور ارائه خدمات آموزشی و پرورشی، متناسب با شرایط رزمندگان، جانبازان، آزادگان و سایر مشمولین فعالیت می‌کنند.

اقلیت های مذهبی:

اینگونه مدارس به منظور آموزش به افرادی که جزو اقلیت های خاص مذهبی هستند دایر می شود. معمولاً این مدارس در شهرهای بزرگ که اقلیت های مذهبی بیشتری دارند ایجاد می شود و در این مدارس دروس مذهبی با توجه به مذهب خاص دانش آموزان تدریس می شود.

بزرگسالان:

این مدارس به منظور آموزش افرادی که به هر دلیل از تحصیل بازمانده اند ایجاد شده است.

مدارس دارای هزینه می باشند اما مبلغ شهریه آنها بسیار پایین است و افراد بالای ۱۸ سال می توانند با ثبت نام در این مدارس به ادامه تحصیل تا دریافت دیپلم بپردازند.

غیرانتفاعی:

مدارسی هستند که توسط افراد حقیقی یا حقوقی و در چهارچوب ضوابط و مقررات وزارت آموزش و پرورش در داخل یا خارج از کشور ایجاد می شوند. اینگونه مدارس با دریافت هزینه از دانش آموزان اداره می شوند و منظور از غیرانتفاعی بودن این است که درآمد آنها عمدتاً، صرف هزینه های جاری و توسعه آتی اینگونه مدارس می شود نه انتفاع شخصی.

شبانه روزی:

در مناطقی که به دلیل کم بودن تعداد افراد امکان احداث مدرسه در هر یک از این مکان ها وجود ندارد، برای مثال روستاهایی که با فاصله نه چندان زیاد از یکدیگر قرار دارند و تعداد افراد در هر یک از این روستاها کمتر از حد نصاب است مدارس شبانه روزی تاسیس می شود. این مدارس که دولتی هستند، انواع رشته های نظری و فنی حرفه ای را شامل می شوند و در مقاطع راهنمایی و دبیرستان اقدام به آموزش می کنند. از امکانات این مدارس؛ دارا بودن خوابگاه دانش آموزی و پرداخت هزینه خوراک دانش آموزان از سوی دولت است.

مدارس وابسته:

مدارس وابسته به نهاد، موسسه یا ادارات هستند مثل مدارس وابسته به دانشگاه آزاد. اینگونه مدارس به صورت خصوصی از طرف نهاد مربوطه زیر نظر اداره آموزش و پرورش مدیریت می شوند و دانش آموزان این مدارس فرزندان نهادهای مربوطه هستند.

استعدادهای درخشان:

اینگونه مدارس مخصوص ورود دانش آموزان تیزهوش است. ثبت نام در اینگونه مدارس به قبولی در آزمون ورودی بستگی دارد.

این مدارس در دو مقطع متوسطه اول و دوم فعالیت می کنند.

هوشمند:

مدارسی که به منظور بهبود و ارتقای کیفیت نظام آموزشی، تسریع فرایند تعلیم و تربیت با بهره گیری هوشمندانه از پژوهش، نهاد رسانه، کلیه فرایندها اعم از مدیریت، نظارت، کنترل، آموزش، منابع آموزشی و کمک آموزشی، ارزشیابی، اسناد، امور دفتری و ارتباطات طراحی شده است.

در واقع مدرسه هوشمند، مدرسه فیزیکی است که کنترل و مدیریت آن، مبتنی بر فناوری رایانه و شبکه انجام می گیرد، محتوای اکثر دروس آن الکترونیکی و نظام ارزشیابی و نظارت آن هوشمند است.

این مدارس از جمله مدارسی هستند که هزینه حضور در آنها نسبت به سایر مدارس بیشتر است.

واژه فناوری، ترجمه "تکنولوژی" است که از دو جز لاتین "تکنو" و "لوژیا" به معنای شناخت یا دانش چگونگی انجام دادن یک کار، تشکیل می‌شود.

انجمن ارتباطات و فناوری‌های آموزشی (AECT)؛ فناوری آموزشی را مطالعه تسهیل یادگیری و بهبود عملکرد با ایجاد، استفاده و مدیریت فرایندها و منابعی از جنس تکنولوژی‌های مناسب، تعریف کرده است.

شایان توجه است که فناوری آموزشی شامل نظریه ها و کارهای طراحی، توسعه، بهره برداری، مدیریت و ارزیابی فرایندها و منابع برای یادگیری است.

به همین ترتیب، تکنولوژی آموزشی به همه علوم معتبر و قابل اعتماد کاربردی، از تجهیزات گرفته تا فرایندهای حاصل از تحقیقات علمی، اشاره می‌کند و در یک زمینه خاص می‌تواند به فرایندهای نظری، الگوریتم یا اکتشافی نیز اشاره کند. لزوماً نیازی نیست که به فناوری فیزیکی اشاره داشته باشد.

تکنولوژی آموزشی، روند تطبیق تکنولوژی با آموزش در جهت مثبت است که باعث می‌شود محیط یادگیری متنوع‌تر شود.

همچنین راهی برای آموزش نحوه استفاده از فناوری به دانش آموزان نیز است.

فناوری آموزشی شامل این موارد است: اصطلاحات آموزش الکترونیکی، فناوری تعلیمی، کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش، یادگیری چند رسانه‌ای، بهبود یادگیری مبتنی بر تکنولوژی، آموزش کامپیوتر، آموزش مبتنی بر اینترنت، یادگیری انعطاف‌پذیر، آموزش مبتنی بر وب، آموزش آنلاین، آموزش توزیع شده ارتباطات مربوط به کامپیوتر، یادگیری سایبری و آموزش چند منظوره، آموزش مجازی، محیط یادگیری شخصی سازی شده، یادگیری شبکه‌ای، محیط یادگیری مجازی (که با عنوان سیستم عامل یادگیری نیز شناخته می‌شود)، یادگیری موبایلی، یادگیری فراگیر و آموزش دیجیتال.

یک کارشناس آموزشی، فردی است که در زمینه تکنولوژی آموزشی، دوره دیده است. آن‌ها سعی می‌کنند برای ارتقای یادگیری، فرایند و ابزارها را تجزیه و تحلیل، طراحی، توسعه، پیاده سازی و ارزیابی کنند. فناوری آموزشی الکترونیک مدرن، بخش مهمی از جامعه امروز ما محسوب می‌شود.

برخی از فواید تکنولوژی آموزشی به شرح زیر است:

۱. تکنولوژی آموزشی می تواند بازده آموزش را از لحاظ کمی و کیفی افزایش دهد. با توجه به رشد تقاضا که فراتر از توان آموزش و پرورش امروزی است، آنچه اهمیت دارد، یادگیری موثر و مفید است. دستاوردهای تکنولوژی آموزشی، توانسته است به رشد آموزش، سرعت ببخشد. بهره گیری از آن ها باعث صرفه جویی و استفاده بهینه از وقت توسط معلم می شود.

۲. تکنولوژی آموزشی، یادگیری را انفرادی کرده است. مطالعه انفرادی، برنامه معین و خشکی ندارد که مدیر یا معلم آن را طراحی و تنظیم کرده باشد. فرد ملزم به رعایت اصول خاص و شرکت در کلاس ها نیست. در نتیجه، فراگیر آزاد است موضوعات مورد علاقه خویش را دنبال کند.

۳. تکنولوژی آموزشی می تواند آموزش را براساس روش ها و ضوابط علمی، عملی سازد. به عبارت دیگر، راه حل لازم برای طراحی شرایط یادگیری را طوری ارائه دهد که از سایر روش ها، به طبیعت یادگیری عادی انسان نزدیک تر باشد.

۴. تکنولوژی آموزشی می تواند آموزش را با قدرت بیشتری عملی سازد. در یک نظام طراحی شده با تکنولوژی آموزشی، فراگیر می تواند با ترسیم اهداف خود، فعالیت های یادگیری خود را طوری تنظیم کند که هرگونه کار بیهوده ای که باعث هدر رفتن زمان مفید او می شود از برنامه حذف گردد.

فناوری آموزشی در نظام تعلیم و تربیت

در این صورت با بهره گیری از فناوری ها و رسانه های دیجیتالی برای عرضه، حمایت و بهینه سازی تدریس، محیط های یادگیری الکترونیکی پدید می آید که از محیط های سنتی متمایز است.

توسعه فناوری اطلاعات در نظام آموزشی کارآمد، نه فقط یک انتخاب بلکه یک ضرورت غیر قابل انکار است و گام مهمی در اصلاحات نظام های آموزشی محسوب می گردد.

کاربرد فناوری در آموزش و پرورش باید به نحوی انجام گیرد که تعاملات انسانی مخدوش نگردد و تعلیم و تربیت، تنها در قالب استفاده از دستگاه ها و وسایل مکانیکی خلاصه نشود.

در راستای این سیاست، شناسایی ویژگی های آموزش و پرورش اثربخش از اهمیت خاصی برخوردار است.

ظهور فناوری جدید اطلاعات و گسترش نفوذ آن در ابعاد گوناگون زندگی موجب بروز تحول شگرفی شده است که از آن به منزله انقلاب اطلاعاتی یاد می شود.

امروزه اهمیت این برنامه و نقش و تاثیر آن در پیشبرد اهداف آموزش بر کسی پوشیده نیست.

امروزه اهمیت نظام آموزشی که متناسب با نیازهای فرد و جامعه باشد، بیش از هر زمانی احساس می شود.

استفاده از اینترنت به طور شگفت انگیزی در نظام آموزشی امروزی ریشه دوانده است.

شاید پس از وقوع انقلاب صنعتی، اختراع رایانه و سپس گسترش رسانه های ارتباطی به ویژه اینترنت از جمله عواملی هستند که تحولات سریع و عمیقی را در جهان موجب شده اند.

آموزش و پرورش نیز باید از این پدیده ساخته بشر بیشترین بهره را ببرد.

آموزش و پرورش، نهادی که وظیفه آموزش و آماده سازی کودکان، نوجوان و جوانان را برای زندگی بهتر و کسب مهارت های لازم بر عهده دارد، باید بیش از سایر نهادها خود را با تحولات سریع جهانی سازگار کند و از تحولات پیش آمده به نفع جامعه آموزشی استفاده نماید.

استفاده از فناوری های جدید اطلاعاتی و ارتباطاتی، نظام آموزشی را توانا کرده تا آموزش خود را در گستره ای وسیع تر عرضه کند.

به بیانی ساده می توان یادگیری الکترونیکی را استفاده نظام مند از فناوری اطلاعات و ارتباطات در تدریس و یادگیری دانست.

آموزش الکترونیکی که محصول بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در حوزه آموزش است، نوع جدیدی از آموزش است که در آن نیازی به حضور دانش آموزان و کارآموزان در کلاس های درس برنامه ریزی شده نیست.

تحصیلی در دانش آموزان

علل بی علاقگی تحصیلی در دانش آموزان و راهکارهای حل آن

یکی از امور مسلم در تربیت اسلامی این است که افراد همان طور که از لحاظ محیط‌هایی که در آن پرورش می‌یابند با یکدیگر فرق دارند، در موهبت‌ها و استعدادها و لیاقت‌ها نیز با یکدیگر متفاوت هستند.

شکی نیست که این تفاوت‌ها ناشی از حکمت الهی است. زیرا همین تفاوت‌ها، انسان را به سوی تکامل سوق می‌دهد. معلمی که بدون توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان برای آن‌ها تکلیف تعیین می‌کند و از همه انتظارات یکسان دارد؛ معلم موفق نیست. چنین معلمی دیر یا زود در امر تعلیم و تعلم با مشکل روبه‌رو می‌شود.

علت آن است که تعدادی از دانش‌آموزان نمی‌توانند انتظارات او را برآورده کنند و این جاست که معلم به تنبیه فیزیکی یا زبانی روی می‌آورد و البته تنبیه فیزیکی غالباً سازنده نیست، بلکه به عنوان یک عامل بازدارنده محسوب می‌شود.

درست است که معلم در شروع سال تحصیلی باید به شناسایی دانش‌آموزان بپردازد و بلکه این بهترین کار می‌باشد اما این شناسایی باید برای ریشه‌یابی مشکلات روانی و رفتاری او باشد.

دانش‌آموزان یک کلاس فقط از نظر پایه تحصیلی با هم یکی هستند و در بقیه موارد مثل بهره‌هوشی، استعدادها، توانمندی‌ها، سطح درآمد خانواده، سطح سواد، فرهنگ و ارزش‌های مورد قبول خانواده با هم متفاوت هستند. شاید دانش‌آموزی که در حال حاضر سرکلاس نشسته است، شب گذشته شاهد بدترین نزاع و درگیری پدر و مادر بوده باشد و یا دیگری به دلیل مشکل مالی خانواده، از تغذیه درستی برخوردار نیست و از نظر جسمانی آمادگی پذیرش درس را ندارد، یا دانش‌آموز مرتب مورد تحقیر و سرزنش خانواده قرار دارد و در جواب آن‌ها لجاجت و سرکشی را در پیش گرفته است.

در کنار آن‌ها کسی است که از فرط توجه و حمایت پدر و مادر نیازی به توجه به درس و معلم نمی‌بیند.

کودک ممکن است از ترس تنبیه ظاهراً از کاری دست بردارد اما عادت او از بین نمی‌رود. تنبیه‌های لفظی یا زبانی نظیر طعنه، سرزنش، دشنام و تحقیر نیز ضررشان کمتر از تنبیه‌های فیزیکی نیست.

این قبیل تنبیه‌ها شخصیت کودک را در هم می‌کوبد و اسباب ترس و اضطراب وی را فراهم می‌نماید.

برای جلوگیری از رفتار ناشایست دانش‌آموزان، معلم باید با اشاره به موارد منفی در رفتار آن‌ها را تذکر دهد. چرا که آشکارگویی پرده هیبت و ابهت معلم را دریده و موجب جرات و شهامت شاگرد می‌شود و با لجبازی کردن سعی در تکرار عمل می‌نماید.

متأسفانه تعدادی از معلمین زمانی که در شروع سال تحصیلی به کلاس وارد می‌شوند، دانش‌آموزان گستاخ و شلوغ را شناسایی کرده و برای جلوگیری از مشکلات بعدی با طعنه و دشنام و تحقیر سعی در سرکوب کردن آن‌ها می‌نمایند.

این عمل ممکن است در مورد تعداد کمی از دانش‌آموزان به ظاهر با موفقیت همراه باشد اما آتش لجاجت را در وجود آن‌ها شعله‌ور می‌کند یا حداقل کاری که می‌کند؛ توجه نکردن و دل‌سردشدن از درس است و در مورد تعدادی از دانش‌آموزان نیز باعث درگیری‌های لفظی و زمینه تنبیه‌های فیزیکی و لفظی می‌گردد.

حال چگونه می توانیم از همه انتظارات یکسان داشته باشیم؟
چرا به جای این که به دانش آموز بر چسب گستاخ، پررو، بی تربیت و تنبل
بزنیم، ریشه مشکل را پیدا نکنیم؟!

درست است که حل کردن مشکل تمام دانش آموزان و یا حتی بعضی از آن ها در توان معلم نیست، اما شناخت
مشکل و توجه به آن ممکن و راه گشا است.

علاقه مند نبودن به مطالعه، یکی از انواع جدی آسیب های مطالعه به شمار می آید.
حال باید دانست فرزندى که به مطالعه علاقه ندارد، چگونه رفتار می کند
او از انجام دادن تکالیف درسی و خواندن و مطالعه کردن درس ها امتناع می کند و رغبتی به مطالعه آن ها نشان
نمی دهد. هنگام بی رغبتی، امتناع از مدرسه رفتن و اضطراب در نوجوان مشاهده می شود.

سؤال این است که چه عواملی باعث شده است که دانش آموزان از مطالعه درسی دوری کند و نسبت
به انجام دادن آن بی رغبت باشد؟

چرا بچه ها دوست ندارند درس بخوانند؟

عوامل مختلفی که در این مورد دخیل هستند معمولاً به ۴ عامل اصلی تقسیم می شود:

• ضعف پایه

• قرار گرفتن در جمع دوستان نا موفق و شرایط اجتماعی - خانوادگی نامناسب

• آشنا نبودن با روش های صحیح مطالعه

• اختلالات روانی و جسمانی

ضعف پایه :

از عواملی که موجب بی علاقه گی به مطالعه می شود،
ضعف هایی است که دانش آموزان در سنوات قبلی
تحصیل داشته اند.

یعنی به علت ناآشنایی با پیش نیازها وقتی که به سراغ
کتاب درسی می روند و مطالب آن را نمی فهمند، نسبت
به مطالعه احساس بی علاقه گی می کنند و طبیعی است
که عدم درک مطالب در سال جاری، موجب بی رغبتی
نسبت به مطالعه می شود.

از این رو لازم است که چنین ضعف هایی در فرصت های
مناسب مانند تابستان با حضور در کلاس های تقویتی
برطرف شود.

قرار گرفتن در جمع دوستان ناموفق و شرایط اجتماعی - خانوادگی نامناسب:

۲- تنبیه برای وادار کردن به مطالعه و درحین انجام آن:

برخی از والدین نه تنها فرزندان خود را برای مطالعه
کردن مورد تشویق قرار نمی دهند، بلکه آن ها را با
تنبیه به سوی مطالعه هدایت می کنند.

این امر باعث می شود که فرزندان رفته رفته علاقه
خود را نسبت به مطالعه از دست بدهند و به علاوه در
حین مطالعه هم از تمرکز کافی برخوردار نباشند.

برخی از والدین نیز فرزندان خود را به علت
خطاهایی که قبلاً انجام داده اند، در حین مطالعه
تنبیه می کنند.

این امر نیز به شرطی شدن سطح بالا منجر می شود
که در نهایت می تواند به بیزاری از مدرسه بیانجامد.

این که تا ترس وجود دارد، بچه ها نقش مطالعه
کردن را بازی می کنند و با از بین رفتن منبع ترس
مثلاً:

بیرون رفتن پدر از خانه، مطالعه یا نمایش حالت
مطالعه نیز تعطیل می شود.

۱- عدم تشویق مادی و اکتفا به تشویق کلامی:

یافته های علمی حکایت از آن دارد که افرادی که تشویق نمی
شوند، از پیشرفت تحصیلی کمتری برخوردار هستند. تشویق
های مادی و روانی در علاقه مندی فرزندان به مطالعه مؤثر
است و موجبات پیشرفت تحصیلی آنان را فراهم می کند.

به خاطر دارم روزی از دانش آموز کلاس دوم دبستان که دچار
افت تحصیلی بود پرسیدم :

آیا والدین تو وقتی که درس می خوانی تو را تشویق می کنند؟
او گفت: والدینم مرا تشویق می کنند، اما فقط با تشویق های
بدون خرج، یعنی مدام می گویند: آفرین، بارک الله اما تا به
حال برایم چیزی نخریده اند و

اگر خانواده دارای مشکلات فراوانی باشد که دغدغه های فکری برای فرزند فراهم کند، از تمایل او به مطالعه کاسته می شود.

طلاق، پرجمعیت بودن خانواده، فقر، بیکاری پدر، ابتلای افراد خانواده به بیماری صعب العلاج و عواملی نظیر این ها می تواند باعث بی علاقه ای فرزندان به مطالعه شود، زیرا دل مشغولی های فرزند مانع از توجه او به مطالب درسی، مطالعه و یادگیری می شود. بنابراین تلاش برای کاهش مشکلات خانوادگی راهی برای افزایش تمایل فرزند به مطالعه است

آشنا نبودن با روش های صحیح مطالعه :

۱- پیوسته خواندن مطالب درسی:

نبود استراحت و خواندن به صورت پیوسته زمینه خستگی و دلزدگی نسبت به مطالعه را فراهم می آورد و باعث احساس تنفر نسبت به امر مطالعه می گردد. انجام مداوم یک فعالیت بدون در نظر گرفتن وقتی برای استراحت، خستگی بی نهایتی در پی دارد و این امر به ایجاد نفرت از آن فعالیت می انجامد که در مورد مطالعه نیز این امر مصداق دارد. لذا باید به دانش آموز کمک کرد تا به تدریج یاد بگیرد که به هنگام داشتن آمادگی به سراغ مطالعه برود و نه در حین خستگی.

۲- مطالعه در حین خستگی:

مطالعه کردن در موقعیتی که فرد خسته است نیز موجب بی علاقه ای او به مطالعه می شود. خستگی باعث کندی در پیشرفت کارها می شود و اشتیاق کمتری را برمی انگیزد. انتخاب زمان مناسب برای مطالعه مانع بروز چنین آسیبی می شود.

۳- نداشتن مهارت های کافی در مطالعه:

عدم آشنایی با مهارت های مطالعه کردن، آن را دشوار و ناگوار می سازد و این امر خود موجب بی علاقه ای به مطالعه می شود. پس لازم است که فرزندان با مهارت های خواندن و مطالعه کردن آشنا باشند، چرا که در اثر آشنایی با این گونه مهارت ها می توانند در مطالعه موفق باشند و میل آن ها به مطالعه افزایش یابد.

اختلالات روانی - جسمانی:

۱- وجود اختلالات روانی:

وجود اختلالات روانی مانند اضطراب، افسردگی، تحرک بیش از حد، عدم اعتماد به نفس، وسواس فکری و اختلالات دیگری نظیر این ها موجب می شود که فرد فاقد رغبت کافی برای مطالعه باشد. درمان این گونه اختلال ها می تواند موجب افزایش علاقه فرد به مطالعه شود.

۲- ابتلا به بیماری های جسمانی:

وجود بیماری های جسمانی نیز ممکن است تمایل فرزندان نسبت به امر مطالعه را کاهش دهد. مثلا دانش آموزی که به علت ضعف بینایی در حین مطالعه دچار سردرد می شود، قطعاً از تمایل او نسبت به مطالعه کاسته می شود. پس برای ایجاد تمایل در دانش آموزان نسبت به مطالعه باید این گونه موانع را از سر راه او برداشت تا در مطالعه موفق شود.

به عنوان مثال گرفتن عینک برای دانش آموزی که دچار ضعف بینایی است یا چشمانی آستیگمات دارد، می تواند سردرد او را از بین ببرد و علاقه مندی اش را به مطالعه حفظ کند.

راه حل

راه حل درست و منطقی در برخورد با دانش آموز این است که به او توجه کنیم و احترام بگذاریم. احترام یکی از بزرگ ترین عوامل جلب محبت و اطاعت است و توهین به شخصیت مردم یکی از مهم ترین وسایل برانگیختن دشمنی و مخالفت است.

حضرت علی (ع) فرمود:

«با مخاطب خویش پسندیده سخن گویند تا او نیز با شما با احترام جواب گوید»

همچنین نیاز آدمی به تحسین و تشویق از تمایلات فطری است و تا پایان عمر با آدمی می ماند. اصولاً تصور این که عمل انسان مورد قبول دیگران واقع شود به انسان قدرت می بخشد و انسان از آن لذت می برد.

شاید بعضی معتقد باشند که یک دانش آموز گستاخ و تنبل موردی برای تشویق ندارد.

در صورتی که این طور نیست و معلم باید با صبر و حوصله ای که به خرج می دهد، رفتارهای نادرست دانش آموز را ندید بگیرد و در عوض به دنبال کوچک ترین و کم اهمیت ترین مورد برای تشویق باشد. من این مورد را بارها در کلاس آزموده ام و نتیجه خوشایندی گرفته ام.

در مورد دانش آموزان شلوغ، کمترین توجه آن ها به درس و یا دست بلند کردن آن ها برای پاسخ دادن حتی اگر جواب سوال بسیار آسان و قبل از او کسی پاسخ را داده باشد، می تواند بهانه ای برای تشویق باشد.

دادن مسئولیت به دانش آموزان شلوغ و حمایت از آن ها در برابر بقیه دانش آموزانی که به آن ها بر چسب بی تربیت و... می زنند، راه را برای ارتباط با دانش آموز باز می کند.

پژوهشگر آمریکایی چارلز سیلبرمن چهل سال پیش کتابی با عنوان "بحران در کلاس درس" منتشر کرد. وی در این کتاب دیدگاهی ارائه داد که طبق این دیدگاه مدارس مکان هایی خشک و استریل برای یادگیری هستند.

این نظریه جهان آموزش را شگفت زده کرد زیرا او در نظریه اش نحوه ی تدریس در کلاس های درس را برای بیشتر دانش آموزان نا کار آمد می دانست.

پرسیدن سوالات مناسب از دانش آموز:

وقتی شما دانش آموزی دارید که دلسرد و بی علاقه و بازیگوش است، سوالاتی منفی در ذهن شما پدیدار می شوند نظیر

چرا نمی نشیند و به درس گوش نمی کند؟

چرا نمی خواهد یاد بگیرد؟

این دانش آموز چه مشکلی دارد؟

اما ما شما را تشویق می کنیم که این سوالات را به شکل مثبت در ذهن خود بیان کنید و چشم انداز خود را تغییر دهید و خواهید دید که به جای جستجوی مشکلات به دنبال راه حل مناسب هستید.

چه چیزی او را به درس علاقه مند می کند؟

برای تشویق او به یادگیری چه کاری می توانم انجام دهم؟

برای رفع نیاز های دانش آموزانم چه کار هایی می توانم انجام دهم؟

علاقه دانش آموز را درگیر کنید:

هر مطلبی را می توانید به گونه ای ارائه دهید که دانش آموز از آن لذت ببرد.

با پیوند دادن موضوع به چیزی که می دانید دانش آموزان از آن لذت می برند، در واقع یک راه آسان برای افزایش توجه دانش آموزان به درس پیدا کرده اید.

یک مسئله ریاضی را با ارتباط آن به اشتیاق دانش آموز به فضا توضیح دهید، از شخصیت های کارتونی مورد علاقه اش را در سوالات علوم استفاده کنید.

هنگام آموزش در مورد املا و دستور زبان، کلماتی را برای ارتباط با اتوموبیل ها بیان کنید. این روش راهی عالی برای جذب دانش آموز به موضوع مورد نظر است، علاوه بر آن باعث می شود مطالب در ذهن دانش آموز به یاد ماندنی شوند.

همچنین باعث می شود دانش آموز احساس کند در آن موضوع متخصص است که در نتیجه اعتماد به نفس وی برای یادگیری بقیه مباحث نیز افزایش پیدا می کند.

پاداش و تشویق می تواند تاثیر به سزایی در ایجاد انگیزه برای دانش آموز بگذارد. بسیاری از دانش آموزان واکنش بسیار مثبتی نسبت به تشویق های قانده مند نشان می دهند حتی اگر چیزی بسیار کوچک باشد، که از این تکنیک می توان برای جذب دانش آموزان نسبت به بقیه جلسات کلاس هم استفاده کرد.

پیشنهاد یک پاداش برای رفتاری خوب می تواند راه مناسبی برای برقراری تعامل با دانش آموز باشد اما در صورتی که این پاداش ها واقعی باشند و در حد یک وعده باقی نمانند.

باید توجه داشت که اگر این پاداش با عجله و به عنوان راهی برای متوقف کردن سریع رفتار منفی دانش آموز به او داده شود می تواند تبدیل به یک رشوه شود! وعده ی پاداش در صورتی موثر است که بر اساس اتمام کار، هدف قرار دادن یک موضوع یا سایر رفتار های مثبت از قبل تعیین شده باشد.

برای دانش آموزان کوچک تر می توانید به نمودار جوایز فکر کنید. یعنی به او نشان دهید به مقدار هر میزان از پیشرفتش چه جایزه ای به او تعلق خواهد گرفت.

برای دانش آموزان بزرگتر بهتر است از تعریف و تمجید کلامی نیز در دراز مدت استفاده کنید؛ زیرا این رفتار تاثیر بسیار مثبتی در افزایش انگیزه شان می گذارد.

ایجاد یک فضای مثبت و امیدوارکننده

ایجاد انگیزه در دانش آموزان کار دشواری است. دانش آموزان در طول دوران تحصیل خود با معلم های زیادی سروکار دارند. موضوعی که برای یک دانش آموز ممکن است جالب باشد، شاید برای دانش آموز دیگر جذابیت نداشته باشد.

نبود انگیزه مانع بزرگی در برابر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است و تمام تلاش معلم و والدین برطرف کردن این موانع و فراهم کردن محیط مناسب برای یادگیری بیشتر است.

زمانی دانش آموز به حرف معلم خود گوش می دهد که توانسته باشد، ارتباط خوبی با او برقرار کند و به او ثابت شود که آنچه قرار است در کلاس درس یاد بگیرد برایش مفید است.

وقتی دانش آموز مطمئن شود که معلم بهترین فرد برای کمک کردن به او است، با اشتیاق بیشتری در کلاس حاضر می شود و به درس گوش می دهد.

تکالیفی به دانش آموزان دهید که به رشد آن ها کمک کند

تکالیف و پروژه هایی که به دانش آموزان می دهید، باید علاوه بر این که باعث رشد خلاقیت دانش آموزان می شود جنبه ی سرگرمی نیز داشته باشد.

برای مثال، فعالیت فوق برنامه ای برای کلاس علوم یا هر کلاس دیگری طراحی کنید، مثل بازدید از موزه ی حیات وحش برای درس علوم کودکان.

یا از دانش آموزان بخواهید یادداشتی در مورد موضوع درس بنویسند و برای تشویق آن ها، یادداشت یا مقاله ی نوشته شده را چاپ کنید و در کتابخانه ی مدرسه یا محله در دسترس سایرین قرار دهید.

استفاده از این روش و یا به کارگیری روش‌های متفاوت دیگر کاملاً به معلم بستگی دارد. ممکن است معلم این برنامه‌ها را در ساعت کلاس انجام دهد یا برای جلوگیری از تداخل موضوع پروژه با درس و کمبود وقت، زمان دیگری را به آن اختصاص دهد.

به دانش‌آموزان نشان دهید چرا لازم است این درس‌ها را یاد بگیرند:

آن‌ها را با موضوعاتی روبه‌رو کنید که قبلاً کمتر به آن توجه کرده‌اند. موضوعات مربوط به مردم، جامعه، کشور و جهان. هر چیزی که برای شما مهم است. هر چیزی که فکر می‌کنید توجه به آن‌ها انگیزه‌ی دانش‌آموزان را بیشتر می‌کند. وقتی اعتماد آن‌ها را به دست آوردید، به حرف شما گوش می‌کنند، سعی می‌کنند درس را یاد بگیرند حتی اگر علاقه‌ای به آن نداشته باشند باز هم تلاش خود را می‌کنند. ممکن است موضوعی که انتخاب کرده‌اید برای دانش‌آموزان جالب نباشد و ندانند این درس چه فایده‌ای دارد. برای این که دانش‌آموزان اطلاعات بیشتری از درسی که قرار است یاد بگیرند به دست بیاورند و بدانند این درس در آینده به چه دردی می‌خورد، می‌توانید یک کتاب یا روزنامه در مورد تأثیر مبحث آموزشی بر دنیای اطراف و زندگی آن‌ها در کلاس معرفی کنید. وقتی دانش‌آموزان تأثیر مباحث آموزشی را در زندگی واقعی خود ببینند، علاقه‌ی بیشتری به درس نشان می‌دهند و با انگیزه‌ی بیشتری درس را دنبال می‌کنند.

دانش‌آموزان را به انجام کار گروهی تشویق کنید

کار گروهی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا یکدیگر را بهتر بشناسند و موضوعات را از زاویه‌ی دیگری ببینند. کار گروهی موجب می‌شود دانش‌آموزان انگیزه‌ی بیشتری برای رسیدن به موفقیت داشته باشند. وقتی دانش‌آموزان به صورت انفرادی کار می‌کنند انگیزه‌ی کمتری برای فعالیت دارند. کار گروهی روش خوبی است که پیشنهاد می‌شود در برنامه‌ی تحصیلی دانش‌آموزان گذاشته شود. همچنین می‌توانید با استفاده از روش‌های مختلف بین گروه‌ها رقابت سالم ایجاد کنید. مثلاً سؤال و یا موضوعی را بر روی تخته بنویسید و از یک گروه بخواهید پاسخ آن را پیدا کنند. با همین روش می‌توانید میزان مشارکت دانش‌آموزان را در یافتن پاسخ صحیح بالا ببرید. البته باید تلاش کنید این فضای رقابتی سالم از حالت تعادل خارج نشود.

رفتارهای تربیتی والدین

عامل خانواده و به ویژه الگوی رفتاری والدین یکی از مهم‌ترین عوامل موثر در بروز رفتار کودکان و نوجوانان است و بدون شک مهم‌ترین سازمانی است که بسترساز رشد و رفاه جسمی، روانی و اجتماعی انسان به تعادل (فیزیکی، روانی و اجتماعی) است (آهنگر انزابی و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۱).

اختلال‌های رفتاری و پرخاشگری از جمله مشکلات رفتاری موجود در کودکان و نوجوانان است که نتیجه خانواده‌های دارای مشکل، ساختار ناسالم و ارتباط نامطلوب والدین با فرزندان است. (آهنگر انزابی و همکاران، ۱۳۹۰: ۲).

تنبیه بدنی از رفتارهای تربیتی منفی والدین است که در خانواده‌ها وجود دارد.

دراصل تنبیه بدنی یکی از محدودیت‌های وارد بر حق والدین و تربیت کودک از منظر فقه امامیه، نظام حقوقی ایران و نیز اسناد بین‌المللی است که در دسته‌ی "محدودیت‌های ناشی از تزامم با حقوق جسمانی" قرار می‌گیرد. (پور عبدالله و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۹۵).

تنبیه بدنی یک نوع کودک‌آزاری و خشونت در خانواده است که موجب نقض حقوق کودک می‌شود و دارای اثرات سو کوتاه مدت و بلند مدت بر روح و جسم کودک می‌باشد. (Lopez SC, Lara MG, ۶۷-۲۷۵).

در سال‌های اخیر ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی درمانی تنبیه بدنی و نقش آن در کودک‌آزاری را مورد بررسی و سوال قرار داده‌اند.

هرچند هیچ تحقیقی اثرات مفید برای استفاده از تنبیه جسمی را در کودکان نشان نداده است ولی استفاده از آن هنوز ادامه دارد. (قاسمی و همکاران، ۱۳۸۶: ۶۰).

همچنین نتایج تحقیقات گویای آن است که مولفه‌های نگرشی تربیتی والدین، بر ابعاد سلامت روانی و اجتماعی کودکان و نوجوانان تاثیر معنادار دارد. به این معنا که هر چقدر والدین در سبک تربیتی خود از طرحواره‌ها و رفتارهای منفی بیشتر استفاده کنند، سطح سلامت روانی-اجتماعی فرزندان پایین‌تر خواهد بود (ساربان و همکاران، ۱۳۹۲: ۹۷).

بررسی رفتارهای تربیتی والدین

روزانه تعداد بی‌شماری از والدین در سراسر جهان، با چالش تربیت کودک و نوجوان مواجه می‌گردند. این چالش از دوران نوزادی شروع شده و تا بزرگسالی ادامه پیدا می‌کند.

رشد موفقیت آمیز کودک و نوجوان، در گرو شناخت ابعاد مختلف تربیت و فرهنگ جامعه‌ای است که در آن زندگی می‌کند.

تربیت، فعالیت منظم و مستمر در جهت کمک به رشد جسمانی، شناختی، اخلاقی و عاطفی است که جامعه از طریق آن تمامی عناصر فرهنگی را به اعضایش انتقال می‌دهد.

از دید کلی می‌توان تربیت را به دو قسم تربیت جسمی و روانی تقسیم کرد. تربیت کودک و بهبود ابعاد گوناگون رشد انسان از چالش‌های اساسی زندگی جوامع امروز است. (رشید و همکاران، ۱۳۹۶: ۲۱۶).

از آنجا که کیفیت فرزندپروری تأثیر زیادی بر تکامل طبیعی کودک دارد، تأثیر مجموعه آموزشی تربیت سازنده فرزندان که triplep نامیده می‌شود، بر بهبود شیوه‌های فرزندپروری و مشکلات رفتاری کودکان در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است (تهرانی-دوست و همکاران، ۱۳۸۷: ۳۷۱).

عوامل مختلفی بر رفتار کودکان و نوجوانان تاثیرگذارند؛ متغیرهای ارثی و ژنتیک، زمینه‌های خانوادگی، گروه دوستان، تاثیر محیط اجتماعی، نهادهای آموزشی و نقش رسانه‌های جمعی، هر یک به نحوی بر نگرش و رفتار افراد تاثیرگذارند.

امروزه عوامل اجتماعی و محیطی اهمیت بیشتری پیدا کرده است (نوربخش و اوایی فردویی، ۱۳۹۵: ۲۸۴).

بنابراین تلاش برای ارتقای بهداشت روان و همچنین ایجاد رفتاری مطلوب در کودکان و نوجوانان نیازمند پرداختن به کیفیت تربیت فرزند و کیفیت رابطه والدین با فرزندان است. (محرری و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۱۷). ویژگی‌های رفتاری والدین را می‌توان به وسیله چهار بُعد ارزیابی کرد: کنترل، محبت کردن، ارتباط برقرار کردن و واگذاری مسئولیت. کنترل به معنای داشتن قوانین و چارچوب‌ها و نظارت بر اجرای قوانین است.

در سال‌های اخیر ارائه دهندگان مراقبت‌های بهداشتی درمانی تنبیه بدنی و نقش آن در کودک‌آزاری را مورد بررسی و سوال قرار داده‌اند. هرچند هیچ تحقیقی اثرات مفید برای استفاده از تنبیه جسمی را در کودکان نشان نداده است ولی استفاده از آن هنوز ادامه دارد. (قاسمی و همکاران، ۱۳۸۶: ۶۰).

همچنین نتایج تحقیقات گویای آن است که مولفه‌های نگرشی تربیتی والدین، بر ابعاد سلامت روانی و اجتماعی کودکان و نوجوانان تاثیر معنادار دارد.

به این معنا که هر چقدر والدین در سبک تربیتی خود از طرحواره‌ها و رفتارهای منفی بیشتر استفاده کنند، سطح سلامت روانی-اجتماعی فرزندان پایین‌تر خواهد بود. (ساربان و همکاران، ۱۳۹۲: ۹۷).

بنابراین تلاش برای ارتقای بهداشت روان و همچنین ایجاد رفتاری مطلوب در کودکان و نوجوانان نیازمند پرداختن به کیفیت تربیت فرزند و کیفیت رابطه والدین با فرزندان است. (محرری و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۱۷).

ویژگی‌های رفتاری والدین را می‌توان به وسیله چهار بُعد ارزیابی کرد: کنترل، محبت کردن، ارتباط برقرار کردن و واگذاری مسئولیت. کنترل به معنای داشتن قوانین و چارچوب‌ها و نظارت بر اجرای قوانین است.

از طرف دیگر شیوه‌های فرزندپروری والدین عامل مهمی برای رشد و یادگیری و همچنین رفتارهای کودکان و نوجوانان به‌شمار می‌آید.

شیوه‌های فرزندپروری را می‌توان در سه الگو قرار داد: شیوه سهل‌گیرانه، همراه با اهمال کاری و عدم دخالت در زندگی و تربیت فرزند می‌باشد و کودک و نوجوان در معرض خطر عزت نفس پایین و ناتوانی در کنترل، قرار می‌گیرد.

شیوه استبدادی، همراه با خشم و پرخاشگری منجر به عدم خشنودی و جامعه‌گریزی در کودکان و نوجوانان می‌شود. (محرری و همکاران، ۱۳۹۱: ۲۱) و شیوه فرزندپروری دموکراتیک، بیانگر یک تعامل مناسب و توأم با صمیمیت و در عین حال کنترل منصفانه و واقع بینانه است. (آهنگر انزابی و همکاران، ۱۳۹۰: ۷). یکی از روش‌های تربیتی مناسب که سبب بهبود مهارت‌های فرزندپروری در والدین می‌شود، روش تربیت سازنده است.

روش تربیت سازنده که به اختصار triple-p نامیده می‌شود یکی از مداخلات رفتاری در خانواده است؛ این روش به تغییر شناخت‌های غیر واقعی والدین و به خصوص انتظارات نادرست آنها در مدیریت کودکان و نوجوانان می‌پردازد و به والدین می‌آموزد تا با نگاهی متفاوت به رفتارهای فرزندان خود بنگرند و تفسیر و عمل کنند. (محرری و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۱۷).

امروزه بحث تربیت کودکان و نوجوانان بسیار مهم است و در این راستا، پژوهش‌ها و اقدامات بسیاری صورت می‌گیرد؛ یکی از این اقدامات آموزش شیوه‌های صحیح فرزندپروری به والدین است؛ چرا که رفتارهای منفی والدین در امر تربیت، باعث پرورش کودکانی دارای مشکلات رفتاری مثل پرخاشگری عملی، کلامی و گوشه‌گیری می‌شود.

آموزش اثرات بد تنبیه بدنی بر جسم و روح کودک و همچنین روش‌های تربیتی مثبت مانند روش تربیت سازنده به والدین می‌تواند در کاهش استفاده از تنبیه بدنی به عنوان یک روش تربیتی موثر باشد. پرستاران کودک و بهداشت جامعه در صورت داشتن مهارت و اطلاعات لازم می‌توانند در این زمینه نقش موثری ایفا کنند.

آموزش و پرورش، راز موفقیت و پیشرفت یک کشور است و از گذشته تاکنون انتظار عمومی از آموزش و پرورش، پرورش و تربیت انسان‌ها برای آینده است، بنابراین لازم است برنامه ریزان و مسئولان آموزشی و معلمان، الزامات و نیازهای زندگی آینده را بشناسند تا بتوانند دانش و بینش لازم را در کودکان و نوجوانان به خصوص در دوران تحصیلی ایجاد کنند و آن‌ها را از نظر علمی و اخلاقی پرورش دهند. در راستای این سیاست، تشخیص ویژگی‌های آموزش و پرورش کارا و مؤثر در جامعه امروز از اهمیت خاصی برخوردار است.

مبحث آموزش و پرورش از مهمترین مسائلی است که سطح علمی و پیشرفت کشورها را در جهان تعیین می‌کند. کشور ما نیز از این قاعده مستثنی نیست. لذا توجه و عدم توجه به این مقوله می‌تواند موفقیت هر کشوری را در جهان تحت تاثیر قرار دهد.

کاوش و مقایسه نظام‌های آموزشی کشورها با یکدیگر برای کسانی که با آموزش و پرورش سرو کار دارند، موضوعی جالب و آموزنده است.

برای آنان که عهده‌دار آموزش و پرورش فرزندان مردم هستند، اعم از معلمان، مدیران، کارشناسان و برنامه ریزان آموزشی، اطلاع از وضع مدارس، دانشگاه‌ها، برنامه‌ها و هدف‌های آموزشی بین المللی و نیز آگاهی از نوآوری‌هایی که پیوسته در نظام‌های آموزش و پرورش جهان صورت می‌گیرد و در دنیای امروز که روندی فزاینده دارد، امری لازم و ضروری است.

میهن ما در حال حاضر یکی از مراحل مهم و اساسی و در عین حال حساس و دقیق خود را در زمینه‌ی توسعه آموزش و پرورش می‌گذراند. بدیهی است در کنار گسترش و توسعه نهاد آموزش و پرورش باید به مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش دست زد، زیرا این گونه مطالعات، بستر را برای انتقاد و رفع مشکل‌های نظام آموزش و پرورش فراهم می‌کند و اداره کنندگان چنین دستگاهی را در کشف و تحلیل مسائل تربیتی یاری می‌دهد.

آموزش و پرورش تطبیقی حوزه‌ای از آموزش است که نظام آموزشی یک کشور را با استفاده از اطلاعات و نظام‌های آموزشی دیگر کشورها، تحلیل و سیاست‌هایی برای بهبود آموزش طراحی می‌کند.

در ایران، با وجود سابقه طولانی آموزش و پرورش رسمی و با وجود افزایش هزینه ثبت نام و پیشرفت‌هایی که طی چند دهه اخیر در این بخش رخ داده، آموزش و پرورش همگام با سطح جهانی پیش نرفته است.

کیفیت پایین آموزش به ویژه در مقطع ابتدایی از جمله دلایل اصلی آن به شمار می‌رود.

در پژوهش حاضر تا حدودی سعی شده است که مقایسه‌ای کلی و مختصر بین نظام آموزش و پرورش دو کشور ایران و ژاپن انجام شود و در این زمینه نکات مهم بیان شود.

انقلاب میجی و جنگ جهانی دوم را می توان نقطه عطفی در تاریخ آموزش و پرورش ژاپن برشمرد. نظام مدرن و ملی آموزشی این کشور در سال ۱۸۷۲ م برقرار شد و از سال ۱۹۰۰ م آموزش اجباری چهار ساله به صورت رایگان درآمد. در حال حاضر نظام مدرسه در ژاپن به صورت ۶-۳-۳ (۶ سال ابتدایی، ۳ سال دبیرستان مقدماتی و ۳ سال دبیرستان پیشرفته) است.

هر چند پیش دبستانی (۳ تا ۵ سالگی) نیز وجود دارد، بخشی از نظام اجباری آموزش رسمی در این کشور محسوب نمی شوند. ساختار پایه و اصول نظام آموزش اکنون ژاپن در دو قانون به نام «قانون پایه آموزش» و «قانون آموزش مدرسه» در سال ۱۹۴۷ طرح ریزی و تصویب شد. یکی از اصول اساسی قانون پایه آموزش، تساوی فرصت آموزش برای همه است.

این قانون، تبعیض بر اساس نژاد، مذهب، طبقه، جنسیت، موقعیت اجتماعی، شرایط اقتصادی یا سوابق خانوادگی را ممنوع می کند. نظام مدرسه در ژاپن، مختلط شامل ۶ سال آموزش ابتدایی و ۳ سال دبیرستان مقدماتی (در مجموع ۹ سال) اجباری و رایگان است.

اهداف آموزش اجباری در ماده ۲۱ قانون آموزش مدرسه:

ماده ۲۱: فعالیت های آموزشی معمول در آموزش اجباری باید برای رسیدن به اهداف زیر انجام پذیرد:

الف) فعالیت های اجتماعی، هم در داخل و هم در خارج از مدرسه، به منظور پرورش تفکر استقلال، همکاری و فعالیت های داوطلبانه، احترام به قواعد و الگوها، توانایی قضاوت درست و حس روحیه عمومی که به دانش آموزان کمک می کند تا اعضای مولد جامعه باشند.

ب) فعالیت ها برای تجربه طبیعت، هم در داخل و هم خارج از مدرسه به منظور پرورش روحیه احترام به طبیعت و زندگی و تمایل به همکاری در زمینه محیط زیست در دانش آموزان.

ج) باید به دانش آموزان در خصوص تاریخ و وضعیت فعلی در ژاپن و شهر آن ها راهنمایی درست داده شود تا آن ها بیاموزند که به سنت ها و فرهنگ احترام بگذارند و تفکر عشق به کشور و شهر را در آن ها ارتقا دهند.

سپس طی درک فرهنگ های خارجی، باید به آن ها حس احترام به دیگر کشورها و حس همکاری برای توسعه و صلح جامعه جهانی انتقال داده شود.

د) دانش آموزان باید با درک پایه، برای ایفای نقش های خانواده و خانه در مورد غذا، لباس، مسکن، اطلاعات، تولید و دیگر موارد لازم برای زندگی روزمره، پرورش یابند.

ه) دانش آموزان باید با عشق به مطالعه و درک درست مهارت های پایه، برای استفاده از هنرهای زبانی پرورش یابند که در زندگی روزمره به آن احتیاج دارند.

و) دانش آموزان باید برای مهارت های پایه جهت فهم و آغاز روابط کیفی که آن ها در زندگی روزمره به آن احتیاج دارند، پرورش پیدا کنند.

اهداف آموزش و پرورش ژاپن:

۱- آموزش باید در پی توسعه کامل شخصیت و سعی بر پرورش شهروندانی باشد که کیفیت های لازم را کسب کنند تا جامعه و دولتی دموکرات و طرفدار صلح به ارمغان آورد.

۲- برای نیل به اهداف فوق، آموزش باید به شکلی صورت بگیرد که ضمن احترام به آزادی علمی نتایج زیر را محقق سازد:

الف) تفکری را پرورش دهد که دانش و فرهنگ گسترده ای را کسب کند و به دنبال حقیقت باشد و در حالی که سلامت جسمانی را توسعه می دهد، در پی ترویج حس تشخیص و اخلاق غنی باشد.

ب) بهبود توانایی افراد و در عین حال احترام به ارزش آن ها، ترویج خلاقیت آن ها، پرورش روحیه استقلال و پرورش تفکر ارزش دادن به کار در حالی که بر پیوندها با کار و زندگی عملی تأکید دارد.

ج) پرورش تفکر، ارزش قائل شدن برای عدالت، مسئولیت، برابری مرد و زن، همکاری و احترام دو جانبه، همکاری فعال و روحیه عمومی برای ایجاد و پیشرفت جامعه.

د) پرورش تفکر احترام به زندگی، توجه به طبیعت و همکاری برای حمایت از محیط زیست.

ه) پرورش تفکر احترام به سنت ها و فرهنگ، عشق به کشور و منطقه ای که در آن پرورش یافته اند و در عین حال احترام به دیگر کشورها و تمایل به همکاری برای صلح جهانی و ارتقای جامعه بین الملل.

الف) توسعه روحیه درک، همکاری، استقلال و روابط انسانی بر پایه تجارب اجتماعی و زندگی در خارج از مدرسه.

ب) تشویق دانش آموزان به فهم و احترام به تاریخ بومی و نیز سنت‌ها و شرایط کنونی ملی و ارتقای روحیه همکاری بین المللی.

اهداف آموزش و پرورش ابتدایی ژاپن

ویژگی‌های مدارس دوره ابتدایی و راهنمایی در ژاپن:

۱. به دانش آموز نمره داده نمی شود و هیچ دانش آموزی مردود نخواهد شد.

نمره، ابزاری برای کنترل نیست و مربی واقعا پرورش دهنده است.

۲. کار گروهی مبانی آموزش است. گروه‌های مختلف در مدارس فعال هستند و دانش آموز در گروه‌های مختلف عضو می‌شود و کار جمعی را می‌آموزد.

۳. آموزش مسئولیت پذیری با دادن مسئولیت های کوچک به کودکان مثل پرورش یک گل و وادار به پاسخگویی نسبت به این مسئولیت.

۴. هزینه آموزش در تمام مدارس روستاها و شهرها یکسان است.

۵. در ژاپن، سرایدار وجود ندارد و وظیفه تمیز نگه داشتن مدارس حتی سرویس‌های بهداشتی به صورت گروهی به دانش آموزان سپرده می شود.

۶. در مدارس ژاپن، گروه‌های ویژه‌ای مثل شاگرد اول‌ها، با استعدادها، پیش‌تازان و فرزندان وجود ندارد و همه می‌توانند در اردوها و برنامه‌های مختلف شرکت کنند.

۷. همه دانش آموزان با هر شکل و قیافه و وضعیت مالی و استعداد در هر جای کشور (پایتخت و شهر و روستا) به طور یکسان آموزش می‌بینند و مدارس تیزهوشان یا مدارس ویژه وجود ندارد.

در ژاپن استعدادها شناسایی می شود و بعد از دوره راهنمایی تفکیک‌ها صورت می‌گیرد. به کسی به خاطر یک استعداد خاص نسبت به دیگران بهای خاصی داده نمی‌شود چون هر کدام از دانش آموزان در زمینه خاصی استعداد دارند.

در نظام آموزش ژاپن، دوره پیش دبستانی و ابتدایی از مهم‌ترین دوره‌هاست.

این دوره نزد ملت و دولت ژاپن مهم است، چنانکه آری نوری مری از بنیان گذاران مدرنیزاسیون ژاپنی می گوید: "کشور ژاپن باید از مقام سوم به مقام دوم جهان برسد و از آنجا به مقام اول؛ و نهایت هدف ما باید رهبری جهان باشد.

لذا بهترین راه برای رسیدن به این هدف والا، صرف انرژی ملی برای ایجاد بنیادی مستحکم در آموزش دوره ابتدایی در مدارس ژاپن است.

جایگاه فرهنگی، حرفه ای و اقتصادی معلمان در ژاپن:

چون کشور ژاپن فاقد منابع طبیعی است و اقتصاد آن بر پایه سرمایه انسانی، فناوری پیشرفته و تولید کالا و خدمات کیفی است؛ بنابراین انسان و تربیت آن نیز مهم تلقی می شود و در نتیجه معلم، مدرسه، آموزش، برنامه درسی و هر آن چه با پرورش و "قیمتی ساختن انسان" ارتباط دارد برای آن ها مهم تلقی می شود.

مطلوب ترین و رشک برانگیزترین جنبه زندگی معلم ژاپنی این است که او زندگی نسبتاً مرفهی دارد و حقوق بسیار بالایی می گیرد.

آموزش معلمان بسیار مهم است تا آن جا که یک معلم تازه کار باید کاملاً با یک معلم با سابقه هماهنگ شود به همین دلیل تجربه کودکان هم سطح در کلاس های مختلف به نحو قابل ملاحظه ای یکسان است.

در کنار نقش معلم، نقش مادر نیز در ژاپن بسیار چشمگیر است.

اغلب مادران در سال های پیش از دبستان به کودک فعالیت های مرتبط با مدرسه را آموزش می دهند و آموزش پیش از دبستان را در خانه بسیار جدی می گیرند و برای آن یک برنامه درسی تهیه می کنند. مادران ساعت های زیادی را در بازی های مشارکتی نقاشی، خواندن کتاب داستان و بازی های نوشتنی و حساب کردن سپری می کنند.

در واقع موفقیت کودک، موفقیت مادر است. مادر ژاپنی خود را درگیر رابطه ای می بیند که امیدوار است تا انتها ادامه یابد.

پس نقش مادر را در کنار معلم نمی توان بی ارتباط دانست. در کشور ما نیز امروزه مادران، نقش پررنگ تر و بیشتری در آموزش قبل از دبستان و مقطع دبستان ایفا می کنند.

نظام آموزش اجباری و رایگان تا سال هشتم تحصیل در ایران از سال ۱۳۲۱ آغاز شد. نظام مدرسه در ابتدا به دو دوره شش ساله ابتدایی و متوسطه تقسیم می شد اما از سال ۱۳۴۶ به نظام ۵-۳-۴ تغییر یافت که در مجموع نیز تا چندی پیش با برخی تغییرات در دوره چهار ساله متوسطه، در مدارس کشور اجرا می شد. تا این که در سال ۱۳۹۱ نظام مدرسه به سبک اغلب کشورهای جهان به ۶-۳-۳ تغییر یافت. طبق اصل ۳۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سر حد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

اهداف کلان آموزش و پرورش در ایران بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش که در سال ۱۳۹۰ به تصویب رسید، این گونه است:

تربیت انسانی موحد، مؤمن و معتقد به معاد و آشنا و متعهد به مسئولیت ها و وظایف در برابر خدا، خود، دیگران و طبیعت، حقیقت جو و عاقل، عدالت خواه و صلح جو، ظلم ستیز، جهادگر، شجاع و ایثارگر و وطن دوست، مهرورز، جمع گرا و جهانی اندیش، ولایت مدار و منتظر و تلاشگر در جهت تحقق حکومت عدل جهانی، با اراده و امیدوار، خودباور و دارای عزت نفس، امانتدار، دانا و توانا، پاکدامن و با حیا، انتخاب گر و آزادمنش، خو گرفته به اخلاق اسلامی، خلاق و کارآفرین و مقتصد و ماهر، سالم و بانشاط، قانون مدار و نظم پذیر و آماده ورود به زندگی شایسته فردی، خانوادگی و اجتماعی براساس نظام معیار اسلامی سند تحول، ۱۳۹۰.

از جمله مهم ترین اهداف مقطع آموزش ابتدایی در ایران:

- الف) برقراری فضای مناسب آموزشی جهت پیشرفت اخلاقی و اعتقادی دانش آموزان
- ب) پرورش استعدادها و خلاقیت های کودکان
- ج) بهبود قدرت بدنی و جسمانی کودکان
- د) آموزش خواندن، نوشتن، محاسبه و برقراری معاشرت اجتماعی با سایر اعضای اجتماع
- ه) آموزش مسائل بهداشت فردی و گروهی

مقایسه ای کوتاه بین نظام آموزش و پرورش دو کشور ایران و ژاپن

نام کشور	ایران	ژاپن
موارد بررسی شده		
شروع سن آموزش	شروع از ۶ سالگی تا پایان ۱۷ سالگی	شروع از ۶ سالگی تا پایان ۱۷ سالگی
شروع سال تحصیلی	شروع از اول مهرماه تا پایان خرداد ماه	شروع از اواسط ماه آوریل (مطابق با ۲۵ فروردین ماه در ایران) تا اواخر ماه مارس
ساعت شروع کلاس های مدرسه	شروع از ۷:۳۰ صبح و پایان در مقطع ابتدایی ۱۲:۲۰ بعد از ظهر و در مقطع متوسطه ۱۳:۵۰ بعد از ظهر	شروع از ۸ صبح تا ۱۵ بعد از ظهر در تمامی مقاطع
تعداد روزهای تحصیلی	دانش آموزان در سه مقطع ابتدایی، متوسطه اول و متوسطه دوم به مدت ۱۸۰ روز تحصیلی را پشت سر می گذارند.	دانش آموزان مقطع ابتدایی و راهنمایی ۲۰۰ روز تحصیلی را پشت سر می گذارند و دانش آموزان مقطع دبیرستان ۱۹۶ روز
میانگین ساعت آموزشی	دانش آموزان هر سه مقطع تحصیلی در ایران حدوداً ۱۱۱۰ ساعت آموزشی را طی یکسال پشت سر می گذارند و یک روز آموزشی برابر با حدوداً ۳۶۰ دقیقه (۶ ساعت) است.	دانش آموزان هر سه مقطع (ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان) حدود ۱۰۵۰ ساعت آموزشی را در یکسال پشت سر می گذارند و یک روز آموزشی برابر با ۳۷۰ دقیقه (حدود ۶ ساعت) است.
مجموع تعطیلات یکسال تحصیلی	مجموع تعطیلات مختلف در این کشور از جمله تعطیلات تابستانی تقریباً ۱۸۰ روز است	مجموع تعطیلات این کشور از جمله تعطیلات تابستانی بین ۷۰ الی ۸۰ روز است.

دانشجوی رنگی

مصاحبه با دانشجوی برتر

مصاحبه با سرکار خانم فاطمه همتی نصب، دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی مرکز خدیجه کبری (سلام الله علیه) دزفول

۱. با عرض سلام و تشکر از وقتی که برای ما قرار دادید، لطفا خودتان را معرفی بفرمایید.

عرض سلام و ادب خدمت شما و سایر همکاران و دست اندرکاران نشریه جوانه علم و با آرزوی توفیق روز افزون شما دوستان و همکاران ارجمند.

قبل از هرچیزی تشکر میکنم بابت انتخاب بنده به عنوان دانشجوی برتر و اذعان این امر که قطعاً دانشجویان برتری هم در دانشکده ما حضور دارند.

البته بنده معرف حضورتان هستم: فاطمه همتی نصب ورودی مهر ۹۷ رشته آموزش ابتدایی مرکز خدیجه کبری (سلام الله علیه) دزفول و در حال تحصیل می باشم. قبل از توضیح راجع به مسئولیت خودم لازم می دانم یادآوری کنم ما وقتی وارد دانشگاه فرهنگیان می شویم ماموریت رسالتمان می شود معلمی، یعنی هرچیزی که به معلمی مرتبط است باید دغدغه ما باشد.

ما مسئولیم در قبال این که معلم باشیم و این مسئولیتی است که برعهده تمامی دانشجویان حاضر در دانشگاه فرهنگیان است.

خب حالا اگر بخواهیم خارج از این مسئولیت، مسئولیت دیگری بیان کنیم، بنده مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه خدیجه کبری (سلام الله علیه) دزفول هستم.

۲. با تشکر از شما، خانم همتی از نظر شما دانشجوی برتر چه کسی است؟

به طور کلی دانشجوی برتر کسی است که نقش و رسالت خود را در دانشگاه بیابد.

نقش ما نقش معلمی است باید دغدغه معلمی و ساختاری که در آن معلم می شویم را داشته باشیم.

منظور از ساختار همان ساختار اداری و یا همان دانش آموزان و والدینی که ما مسئولیت تربیت آن ها را به عهده داریم می باشد. نظر شخصی من این است که دانشجوی برتر باید این دغدغه ها را داشته باشد، باید مطالبه گر باشد. ما بحثی داریم که انسان کامل چه کسی است؟

انسان کامل بیان می کند ما انسان ها دو بعدی هستیم؛ یعنی ابعاد مختلفی داریم و توانایی رشد این ابعاد مختلف هم در ما نهفته شده است، یعنی این توانایی را داریم که خیلی کامل و جامع رشد کنیم.

حالا انسان کامل کسی است که بتواند ابعاد مختلف را متناسب با درجه اهمیت آن ها رشد دهد و این رشد باید به گونه ای متوازن باشد.

به عبارتی رشد، رشدی کاریکاتوری نباشد. حالا به فرض ممکن، باید ببینیم منظور شما از برتر، برتری از دید همه جانبه باشد و یا تک بعدی... اگر تک بعدی بخواهیم در نظر بگیریم به عنوان مثال کسی که از نظر اخلاقی برتر است، خوب است که از نظر علمی هم برتر باشد؛ اما این طور نیست که اگر در یک زمینه برتر نباشد، برتری های دیگر را نادیده بگیریم.

۳. واضح تر عرض می کنم، از نظر شما یک دانشجو برای برتر بودن چه ویژگی هایی باید داشته باشد؟

یک نظر هست که دانشجوی برتر به شخصی اطلاق می شود که از نظر علمی برتر باشد و یا حتی دانشجوی برتر یک فردی است که بهترین اخلاق را داشته باشد؛ اما از نظر من، دانشجوی برتر خصوصاً آن هم در دانشگاه فرهنگیان، به دانشجویی گفته می شود که از دوره تحصیل، دغدغه دانش آموزان خود از نظر علمی و تربیتی را داشته باشد و تربیت هم نقشی مهم و اساسی داشته باشد.

۴. شما به شخصه تا چه حد این ویژگی ها را دارید؟ و این که برای رسیدن به این ویژگی ها چه تلاش هایی لازم است؟

بنده به شخصه شاید ۴۰ درصد این ویژگی ها را داشته باشم.

دانشجوی برتر علاوه بر داشتن دغدغه ها باید در جهت رسیدن به آن ها تلاش کند.

اگر اخبار روز را پی بگیریم و ضرورت های نقش خود را بدانیم، قطعاً به تاثیر گذاری آن پی خواهیم برد و این می تواند اولین جرقه دغدغه مندی ما باشد. البته گاهی ما دغدغه داریم اما ساختار به نحوی است که ما اجازه هر فعالیتی را نداریم.

از این جهت ما در دوران دانشجویی باید این ساختار را تا حد امکان برای خود تعدیل کنیم، یعنی مثلاً بگوییم اگر در حال حاضر معلم آزادی عمل چندانی ندارد به خاطر سیستم ساختار اداری است.

بیاییم در مورد این سیستم متمرکز ساختار اداری صحبت کنیم، مطالبه گر باشیم، علاوه بر این ها ما یک سری فعالیت ها داریم در دانشگاه، بسیج، انجمن اسلامی، کانون های فرهنگی و... این ها هر کدام هدف های مشخصی دارند و افرادی با ویژگی های مختلف را جذب می کنند.

این ویژگی های متفاوت سبب رشد افراد حاضر در آن مجموعه می شود.

بر فرض مثال من که در کار اجرایی قوی نیستم، کنار کسی قرار می گیرم که از این نظر قوی باشد و چون در کنار این شخص هستم از این جهت این بعد من تقویت می شود و این می شود یک تمرین برای رسیدن به مرحله برتر بودن.

۵. خود شما برای رسیدن به ویژگی های برتر بودن چه تلاش هایی کرده اید؟

به لحاظ علمی و دغدغه مندی، بنده این دغدغه را داشته و دارم که ما یک علوم اسلامی داشته باشیم.

این دغدغه یک دوره ای به عنوان تربیت مشاور شرکت کردم که راجع به مشاوره به لحاظ علوم اسلامی بوده، یک سری کتاب ها در این زمینه برای خودم تهیه کردم، و بینار های مختلف شرکت کردم که بدانم چه جایگاهی دارم. تربیت به چه معناست و...

وارد بسیج شدم به جهت این که بنده فردی تک بعدی هستم اما در تشکیلات با قرار گرفتن کنار دیگران عملکرد بهتری دارم، بالاخره افراد این تشکیلات از منظر های متفاوتی در کنار هم هستند. در بسیج چندین معاونت هست با کارکرد های مختلف که بنده می توانم با ایفای نقش در هر کدام از آن ها با توجه به کارکرد های خاصی که دارند ابعاد فردی خود را رشد بدهم و یک نگاه جامع تر داشته باشم.

یک نکته قابل ذکر این است که وقتی در حال فعالیت های مختلف هستیم به نقاط ضعف خود پی می بریم و می توانیم با اصلاح آن ها به جایگاه بهتری برسیم.

۷. به نظر شما دانشگاه فرهنگیان تا چه حد شرایط لازم برای رشد دانشجویان خود را فراهم کرده است؟

خیلی کم، به نظر من در بحث رسالتی که داشته و قرار بوده که معلم تربیت کند، کم کاری کرده و برای رسیدن به سطح آرمانی خود فاصله بسیار زیادی دارد و می بایست از برنامه های گزارشی به سمت برنامه های انگیزشی می رفت.

دانشگاه مشکلات قابل توجه ای دارد، از جمله کمبود هیئت علمی که بزرگواران باید درخواست بدهند که برای دانشگاه های ما هیئت علمی تخصیص بدهند و دیگر این که برنامه درسی باید به سمت کاربردی تر شدن برود و تجدید نظری در کارورزی بشود که فقط مشاهده نباشد و استاد شیوه درست تدریس را به صورت عملی به دانشجو بیاموزد.

۶. آیا ممکن است بگوییم یک دانشجو از یک بعد خاص برتر است و یا خیر؟

بنده یک جا انسان کامل را بیان کردم که در آن مورد باید دو ابعاد باشد. در جای دیگر برتری را از نگاه خاص مد نظر داریم؛ یعنی صرفاً از یک بعد خاص، مثلاً برتر از نظر اخلاقی که در آن صورت بله، می توانیم بگوییم یک شخصی برترین فرد از جهت ویژگی های اخلاقی است. حالا اگر بخواهیم یک نمونه کامل از دانشجوی برتر را بیان کنیم، حضرت آقا می فرمایند: خروجی دانشگاه ما باید به قاعده شهید چمران باشد.

حالا بخواهیم بگوییم دانشجوی برتر کیست؟ شهید چمران چگونه بود؟ هم به شدت عالم بودند در علم و هم به شدت فردی دارای اخلاق و دغدغه مند در عرصه فعالیت های خود. یعنی علم ایشان دارای هدف بوده و این هدف باعث شده هم علم وافر داشته باشند، هم بصیرت بالا و هم اخلاق بسیار پسندیده. اگر بخواهیم بگوییم دانشجوی کامل و برتر چه کسی است؟ می توانیم شهید چمران را مثال بزنیم.

یک وقتی ما می گوییم دانشجوی برتر از میان کل مجموعه که در این صورت تمام ویژگی های برتر بودن را مد نظر قرار می دهیم.

یک وقت دیگر نه، می گوییم دانشجوی برتر از نظر دارا بودن یک ویژگی خاص از بین چند نفر که آن ویژگی را دارند در این صورت ملاک برتری داشتن درصد بیشتری از ویژگی ذکر شده می باشد.

حرف آخر...

انشالله این صحبت ها مفید واقع شود و سپاس فراوان از تمامی کسانی که برای قشر فرهنگی دغدغه دارند به ویژه شما همکاران گرامی.
و من الله التوفیق

دانشجویان خاکستری

ابوالفضل طهماسبی / مدیر ضا قوه ستادی
محسن خلیلی

عرض سلام و وقت بخیر خدمت شما
تشکر از وقتی که در اختیار ما گذاشتید.

آیا در هیچ یک از فعالیت های دانشگاه (فعالیت در زمینه های مختلف) شرکت داشته اید؟
-خیر

لطفا دلیل عدم شرکت خود را ذکر بفرمایید.

-اول دلیل که من شرکت نکردم اینه که برنامه ها برام جذاب نبوده تا حدودی ، و دلیل دوم حس می کنم آزادی عمل در دستان ما نیست.

میزان آشنایی شما با انجمن و کانون های علمی در چه سطحی است؟

-با انجمن علمی علوم تربیتی به طور کلی به دلیل کارهای انجام شده در طول ترم آشنایی دارم ولی ریز و دقیق آشنا نشدم و آشنایی ندارم.

آیا در نشریه ای فعالیت دارید؟ چرا؟

-خیر، ولی ترم قبل متنی نوشتم که یکی از اساتید دوست داشت که در نشریه ای به چاپ برسونه ، که به دلیل مشغله و اینکه فکر کردم شاید چیز خاصی نباشه خیلی پیگیر نشدم.

در کل نوشتن رو دوست دارم ولی نوشتن چیزی که اون جاذبه ی رفتن به سمتش رو برام داشته باشه.

آیا تا کنون مقاله ای نوشته اید؟ چرا؟

- به نظرم باید روی مقاله کار کرد و وقت گذاشت تا به هدف منتهی بشه و موضوع مقاله باید برام جذاب باشه ، به این دو دلیل تا الان این کار رو انجام ندادم.

آیا علت عدم شرکت شما محدودیت و کمبود امکانات

نظیر اینترنت نیز بوده است؟

-خیر، طرز فکر من این است که دانشگاه باید شکل و شمایلی شبیه به سایر دانشگاه ها داشته باشد.

با شناخت بنده نسبت به شما ، مطمئناً شما توانایی زیادی

در مدیریت دارید و بسیار با انگیزه اید ، پس دلیل عدم

شرکت شما چه چیزی می تواند باشد؟

-اول اینکه شما لطف دارید ، در وهله ی دوم این بی انگیزگی من از ترم یک شروع شد. من به دنبال تأسیس یک کانون بودم و با برنامه های پیشنهادی جالب و هیجان انگیز که حتماً با استقبال بی سابقه ی دانشجویان همراه می شد ، به فرهنگی دانشگاه مراجعه کردم.

من برنامه های خود را به مسئول فرهنگی دانشگاه اطلاع دادم ولی هیچ گونه حمایتی ندیدم و مرا دلسرد کردند. از آن گذشته ، خودشان برنامه های پیشنهادی بنده را انجام دادند.

چیزی که من دریافت کردم از صحبت های شما ، عدم فعالیت با توجه به این خلاقیت و استعداد شما ، متاسفانه مسئولین مربوطه هستند.

-متشکر از لطف شما.

بچه ها عاشق چیستان هستند و دوست دارند آن ها را یاد گرفته و برای دوستان و فامیل تعریف کنند. چیستان کمک می کند تا کودکان خوب گوش بدهند. اگر شنیداری قوی ای نداشته باشند نکته چیستان را از دست می دهند و نمی توانند جواب را پیدا کنند.

برای سخت شدن این امر، آن ها را با سرعت تند بخوانید و کودکان را امتحان کنید. بعد از مدرسه و یا اگر کودکان روز سختی را گذرانده است و دنبال فعالیتی هستید که مغز و جسم او استراحت کند، چیستان یک گزینه عالی است. چیستان برای کودکان استرس را کاهش داده و باعث می شود آن ها احساس بهتری داشته باشند. در حالی که مغز در حال کار کردن است، یک زنگ تفریح برای روز و استراحتی برای مغز است. مشکل عدم تمرکز و دقت در کودکان این روزها یکی از معضلات آموزش و یادگیری است.

جواب چیستان ها

انواع چیستان با جواب برای کودکان:

- ۱- چه راهی برای دو برابر کردن پول است؟
- ۲- چیه که چهار انگشت و یک شصت دارد ولی زنده نیست؟
- ۳- چیه که قبل از استفاده باید شکسته شود؟
- ۴- چیه که همانطور که خیس، خشک هم می کند؟
- ۵- چیه که مال توست ولی بیشتر بقیه به کار می برندش؟
- ۶- چطور کسی می تواند ۸ روز بدون خوابیدن کار کند؟
- ۷- دختری در خانه ای تاریک نشسته بود که هیچ نور، لامپ و شمعی وجود نداشت و در حال مطالعه بود. چطور؟
- ۸- من مثل یک پر سبک هستم ولی قوی ترین فرد هم بیشتر از ۵ دقیقه نمی تواند منو نگه دارد. من چه هستم؟
- ۹- چند ماه در سال ۲۸ روز دارد؟
- ۱۰- چیه که پایین میاد ولی بالا نمی رود؟
- ۱۱- بیرونش را دور می اندازند و داخلش را می پزند، بعد بیرونش را می خورند و داخلش را دور می اندازند. اون چیه؟
- ۱۲- آن چیست که دور دنیا سفر می کند ولی در یک نقطه ثابت است؟
- ۱۳- چیست که روی سه پا می ایستد و روی یک پا راه می رود؟
- ۱- جلوی آینه بگذاری
- ۲- دستکش
- ۳- تخم مرغ
- ۴- حوله
- ۵- اسمت
- ۶- اون شب ها می خوابه
- ۷- دختر نابیناست و کتاب مخصوص نابینایان می خواند.
- ۸- نفس
- ۹- همه ماه های سال
- ۱۰- باران
- ۱۱- بلال، چون پوست بلال را دور می اندازد و بلال را می پزند و می خورند. چوب بلال را دور می اندازد.
- ۱۲- تمبر
- ۱۳- فرغون

بازی جرأت یا حقیقت

یک بازی گروهی محبوب نوجوان ها و حتی بزرگسالان است. این بازی در همه فرهنگ ها به شکل های مختلفی اجرا می شود و در جمع های دوستانه یا جشن تولد، ایده جالبی برای سرگرم شدن بچه ها است. روش بازی به این شکل است که بازیکنان به شکل دایره وار بر روی زمین می نشینند و دو ظرف که روی یکی حقیقت و روی دیگری جرأت نوشته شده وجود دارد.

در ظرف حقیقت سوال هایی نوشته شده که بازیکنان باید به درستی به آن ها جواب دهند و در ظرف جرأت هم درخواست هایی وجود دارد که بازیکن باید جسارت انجام آن ها را داشته باشد.

نفر اول یک نفر را انتخاب می کند که باید از درون ظرف حقیقت یک سوال را بیرون بکشد.

سوال را اول برای خودش می خواند و اگر دوست داشته باشد به آن جواب دهد، با صدای بلند خوانده و پاسخ می دهد.

در صورتی که نخواهد جواب دهد، سوال را دوباره تا کرده و به ظرف حقیقت بر می گرداند و سراغ ظرف جرأت می رود و یکی را انتخاب کرده و هرچه که هست باید انجام بدهد. و همین طور نفر بعدی را انتخاب می کند و بازی ادامه دارد. این بازی خیلی جالب و خنده دار است. در ادامه یکسری از ایده ها و سوالات حقیقت و درخواست های جرأت اشاره شده است که شما هم می توانید موارد دیگری را اضافه کنید.

سوال های ظرف حقیقت:

اگر فقط یک روز از عمرتان باقی مانده باشد چه می کنید؟
چه نیروی خارق العاده ای دوست داشتید، داشته باشید؟
عجیب ترین خوابی که دیدید چه بوده است؟
بدترین هدیه ای که گرفتید؟
بی معنی ترین چیزی که تا حالا انجام دادین چه بوده است؟
آیا تا به حال برای برنده شدن در مسابقه ای تقلب کرده اید؟
آیا تا به حال دزدی داشته اید؟
آیا تا به حال به معلمان دروغ گفته اید و اگر بله چه بوده است؟
بدترین نمره ای که داشته اید چند و از چه درسی بوده است؟
آیا تا به حال ضرری به کسی رسانده اید که اعتراف نکرده باشید؟
چه چیزی را بیشتر از همه در مورد افراد داخل اتاق دوست دارید؟
از تاریکی می ترسید؟
آیا شب ها عادت دارید با عروسک یا یک اسباب بازی بخوابید؟
چه کاری هنوز برای انجامش وابسته به والدینتان هستید (مثل بستن بند کفش، بستن دگمه...)?
اگر قرار بود یک حیوان باشید کدام حیوان را انتخاب می کردید؟ و چرا؟
آرزویتان چیست؟

درخواست های ظرف جرأت:

یک لیوان آب سرد بر روی سرتان بریزید.
برای ۲۰ ثانیه کلاغ پر بروید.
دور همه افراد اتاق ۵ بار بچرخید.
زنگ در همسایه را بزنید و دستمال کاغذی بخواهید.
همه محتویات داخل کیفتان را خالی کنید.
آخرین پیام کوتاه که گرفتید را بلند بخوانید.

بازی مهندسی با خمیر بازی

خمیر بازی از سرگرمی های محبوب کودکان است. کاردستی و مجسمه های جالبی با خمیر بازی می توانید درست کنید. چند نمونه از آن ها از قبیل درست کردن خانه لگویی با خمیر بازی، جاقلمی خمیری، گلدان با خمیر، ساخت اثر برجسته با خمیر بازی و ... ولی شاید جالب باشد یک بازی فکری مهندسی با سه وسیله خمیر بازی، نی و خانه لگو داشته باشید.

اسباب بازی ساختنی بهترین چالش فکری برای کودکان است. بازی مهندسی با خمیر بازی یک بازی فکری مهندسی مناسب گروه سنی کودکان نوپا و پیش دبستانی است. برای همین اگر مربی مهد کودک یا اولیای کودکان در هر دو گروه سنی هستید، می توانید یک بازی گروهی سرگرم کننده ای با بچه ها داشته باشید.

کودکان در سنین پایین یادگیرنده های فعالی هستند، پس با این قبیل بازی های خلاقانه شما پایه های آموزشی آن ها را بنا می کنید.

چه نیاز دارید:

خمیر بازی

نی

خانه های لگو Duplo

در بازی ساختنی مهندسی با خمیر بازی مهارت‌های زیر در کودکان تقویت می‌شود:

قدرت برنامه ریزی و فکر کردن
مهارت حل مسئله
مهارت حرکتی ظریف و هماهنگی
چشم و دست
تجسم فضایی و درک هندسه
تجسم خلاق و تقویت تخیل
ریاضی و حفظ توازن

سه وسیله خمیر بازی، نی و خانه لگو را در اختیار کودکان بگذارید و بخواهید با آن‌ها سعی به ساختن کنند. در اینجا آموزش ساخت خمیر خانگی را ببینید.

اول ممکن است کودک شما خمیر را روی میز پهن کند، نی‌ها را داخل خمیر فرو کند تا ستون‌ها ساخته شود.

بازی-ساختنی

بچه‌ها در مرحله بازی با لگو اول خانه‌های لگو را در خمیر فرو می‌کنند تا نقش جای آن‌ها بر روی خمیر درست شود ولی بعد متوجه می‌شوند که می‌توانند نی‌ها را داخل سوراخ‌های ته لگو، قرار دهند. این کشف جالبی برای کودکان خواهد بود و سر دیگر نی را هم داخل خمیر کرده تا ستونی با لگو درست کنند. این مرحله را آنقدر ادامه می‌دهند تا به یک برج برسند.

خمیر-بازی

برای بچه‌های بزرگ تر و پیش دبستانی با درست کردن گلوله‌های خمیری، نی‌ها را به هم وصل می‌کنند. مانند بازی ساختنی که قبلا داشتیم.

بازی-با-خمیر-بازی

اجازه دهید کودکان با سعی و تلاش و خلاقیت راه‌های مختلفی برای درست کردن ساختنی با این سه وسیله (خمیر، نی و لگو) امتحان کنند. در بازی مهندسی با خمیر بازی کودکان برای ساختن به دنیای تخیلات و خیال پردازی می‌روند. در بازی‌هایی که بر پایه تخیل هستند، زمینه پرورش ذهن خلاق و نوآورانه ایجاد می‌شود.

با نزدیک شدن بازگشایی مدارس و شروع پیش دبستانی کودک شما ممکن است برای شروع تازه، معلم و دوستان جدید هم هیجان زده باشد و هم کمی نگران و مضطرب باشد.

خیلی مهم است که شما کودکان را از لحاظ روحی برای ورود به مدرسه آماده کنید. در کاردستی با جعبه کفش (مدرسه) با شبیه سازی فضای کلاس درسی هم یک ذهنیتی برای کودکان ایجاد کرده و هم با هیجان دادن به بازی، علاقه آن‌ها را برای ورود به مدرسه و پیدا کردن دوست‌های جدید و تجربه‌های جدید بیشتر می‌کنید.

روش ساخت کاردستی با جعبه کفش:

همیشه تعدادی جعبه کفش بدون استفاده در منزل پیدا می‌شود، اگر هم موجود نبود، می‌توانید سراغ اولین کفش فروشی نزدیک رفته و یکی تهیه کنید.

با درست کردن در و پنجره شروع کنید. با استفاده از کارد و خط کش تعدادی پنجره و در درست کنید (این مرحله بخاطر استفاده از کارد حتما توسط یک بزرگ تر باشد).

جعبه و در آن را با نوار چسب کلفت بپوشانید. در اینجا ما از رنگ نقره‌ای برای سقف، قهوه‌ای برای دیوارها و سفید برای لبه‌های در و پنجره استفاده کرده‌ایم.

کاردستی-جعبه-کفش

تمام شد، مدرسه با جعبه کفش آماده است. با کمتر از ۳۰ دقیقه وقت گذاشتن برای چند ساعت می‌توانید کودکان را با بازی و انمودی و تخیلی سرگرم کنید.

با کاغذهای رنگی می‌توانید کلاس درس را تزیین کنید و تخته سیاه و پوسترهایی بر روی دیوار بچسبانید.

چه نیاز دارید:

جعبه کفش

نوار چسب کلفت

قیچی

کارد

خط کش

مدرسه

Roser, Max; Ortiz-Ospina, Esteban (۲۰۱۹). "Primary and Secondary Education". Our World in Data. Retrieved ۲۴ October ۲۰۱۹.

«ورود ۱۳ میلیون دانش آموز به کلاس های درس از فردا». اقتصاد آنلاین. دریافت شده در ۲۰۱۸-۰۵-۲۳.

«۱۲ میلیون دانش آموز در سال تحصیلی جدید به مدرسه می روند». خبرگزاری مهر | اخبار ایران و جهان | Mehr News Agency. ۲۰۱۷-۰۹-۰۵. دریافت شده در ۲۰۱۸-۰۵-۲۳.

ادوارد، برایان، ۱۳۸۹، رهنمون هایی به سوی پایداری، ویرایش دوم، مترجم: ایرج شهروز تهرانی، نشر مهرآزان، تهران، صفحه ۱۴۱. کامل نیا، حامد، ۱۳۸۵، "دستور زبان طراحی محیط های یادگیری مفاهیم و تجربه ها"، چاپ دوم، تهران: سبحان نور.

Madreseiran.ir

Familyguard.ir

aayaatslch.ir

روش تدریس علوم

سید یونس بطحائی، مریم سادات بطحائی بزچلوئی. ۱۳۹۷. رابطه روش های تدریس معلم با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی شهرستان ساوه در سال تحصیلی ۹۴-۹۵. چهارمین کنفرانس بین المللی علوم انسانی و آموزش و پرورش.

مدیریت کلاس

پیریایی حسین ۱۳۸۳ بررسی راه های افزایش علاقه مندی دبیران استان لرستان با استفاده از روش های تدریس رئوفی حسین ۱۳۷۷ مدیریت رفتار کلاسی چاپ دوم مشهد انتشارات آستان قدس رضوی شعبانی حسین ۱۳۹۶ مهارت های آموزش و پرورش روشها و فنون تدریس انتشارات سمت تهران سیامی توحید ۱۳۷۰ و ۱۳۸۰ مدیریت کلاس درس ماهنامه رشد آموزشی مهر ماه لو فرانسوا گای آر ۱۳۸۰ روانشناسی برای معلمان ترجمه هادی فرجامی مشهد آستان قدس رضوی مرعشی علی اکبر ۱۳۷۱ مدیریت و سازماندهی کلاس درس رشد تکنولوژی آموزشی دوره هشتم شماره ۶ تهران پایگاه علوم تربیتی سرمد غلامعلی ۱۳۸۹ تدریس هنر معلمی انتشارات اشراق قم

بزرگان علوم تربیتی

۱. بلوم؛ بنجامین، ویژگی های آدمی و یادگیری آموزشگاهی، ترجمه علی اکبر سیف، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۳.
۲. بلوم؛ بنجامین و دیگران، طبقه بندی هدف های پرورشی کتاب اول حوزه شناختی، ترجمه علی اکبر سیف و خدیجه علی آبادی، تهران، انتشارات رشد، ۱۳۶۸.
۳. پژوهشکده حوزه و دانشگاه، فلسفه تعلیم و تربیت، تهران، سازمان سمت، ۱۳.
۴. سیف؛ علی اکبر، روان شناسی پرورشی، تهران، انتشارات آگاه، چاپ نهم، چاپ نهم، ۱۳۷۲.
۵. شاتو؛ ژان، مربیان بزرگ، ترجمه غلامحسین شکوهی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۶. صفوی؛ امان الله، روند تکوینی و تطبیقی تعلیم و تربیت جهانی در قرن بیستم، تهران، انتشارات رشد، ۱۳۶۶.
۷. نقیب زاده، میر عبدالحسین، نگاهی به فلسفه آموزش و پرورش، تهران، ظهوری، چاپ دوم، ۱۳۶۵.

سلامت روان

سایت www.snn.ir

سایت www.eghtesadonline.com

جواد خدادادی سنگده و همکاران، زمستان ۱۳۹۳، مقاله علمی - پژوهشی اثر بخشی گروه درمانی وجودی بر بهبود سلامت روان دانشجویان، مجله علمی - پژوهشی پژوهش های علوم شناختی و رفتاری، صفحات ۱۳۰-۱۱۹. مریم حسین زاده، مقاله علمی - پژوهشی فعالیت گروهی در دانشگاه و اهمیت مشارکت در آن، زمستان ۹۱، پرتال جامع علوم انسانی

فناوری آموزشی

منابع: سرمالک، ایمان، فناوری در مدارس،
مجله نخبگان علوم و مهندس، سال ۹۸، شماره ۶
سایت اینترنتی blogfa
سایت اینترنتی pafcoerp

نگاهی بر آموزش و پرورش زاین و ایران

دکتر عباس قلتاش و همکاران، آموزش و پرورش
تطبیقی ایران، انگلستان و ژاپن، اولین همایش ملی
رویکردهای نوین آموزشی و پژوهشی در تعلیم و تربیت،
پاییز ۱۳۹۶

دکتر علی اصغر ماشینچی همکاران، آموزش و پرورش
تطبیقی ایران، آلمان، ژاپن و فرانسه، کنفرانس ملی
دستاوردهای نوین جهان در تعلیم و تربیت، روانشناسی و
مطالعات فرهنگی- پژوهشی، ۱۳۹۷
مهدی عسکری و همکاران، مقایسه سیاست گذاری
آموزشی ایران و ژاپن در مقطع ابتدایی، مرکز بررسی
های استراتژیک ریاست جمهوری، پاییز ۱۳۹۷

رفتارهای تربیتی والدین

۱. آهنگرانزایی، احد و همکاران (۱۳۹۰).
«رابطه سبک های فرزند پروری والدین با پر خاشگری نوجوانان شهرستان شبستر». مجله پژوهش های
علوم شناختی و رفتاری. شماره ۱، ۸-۱.
۲. پور عبدالله، کبری و همکاران (۱۳۹۲).
«گستره ی حق والدین بر تربیت کودک (مطالعه ی تطبیقی نظام حقوقی ایران با اسناد بینالمللی)».
مطالعات راهبردی زنان. شماره ۶۰، ۲۳۸-۱۹۵.
۳. تهرانی دوست، مهدی و همکاران (۱۳۸۷).
«تأثیر آموزش تربیت سازنده فرزندان به والدین در کاهش مشکلات رفتاری کودکان». مجله روانپزشکی
و روانشناسی بالینی ایران. شماره ۴، ۳۷۹-۳۷۱.
۴. رشید، خسرو و همکاران (۱۳۹۶).
«شناسایی مؤلفه های اساسی تربیت کودک بر اساس دیدگاه والدین ایرانی». فصلنامه خانواده پژوهی.
شماره ۵۰، ۲۳۶-۲۱۵.
۵. ساربان، حمید و همکاران (۱۳۹۲).
«ارتباط نگرش های تربیتی والدین با ابعاد سلامت روانی-اجتماع (خودپنداره و تعامل اجتماعی)
نوجوانان دختر».
مجله روانشناسی مدرسه. شماره ۳، ۱۲۴-۹۷.
۶. قاسمی، فاطمه و همکاران (۱۳۸۶).
«بررسی برخی مشکلات رفتاری ناشی از تنبیه بدنی توسط والدین در کودکان دبستانی». فصلنامه علمی
پژوهشی یافته. شماره ۴، ۸۶-۵۴.
۷. محرری، فاطمه و همکاران (۱۳۹۱). «بررسی تأثیر آموزش برنامه تربیت سازنده به مادران در بهبود
روابط با فرزندان نوجوان». مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد. شماره ۲، ۱۲۳-۱۱۵.
۸. نوربخش، یونس، قاسم اویسی فردویی (۱۳۹۵). «دین داری و الگوی تربیتی خانواده (بررسی تأثیرات
خانواده بر رفتار دینی نوجوانان در شهر تهران)». بررسی مسائل اجتماعی ایران.
دوره ۷، ۳۱۴-۲۸۳.

۹. Lopez SC, Lara MG, Amighetti LD et al.)

Parenting and physical prim

Punishment: care interventions in Latin

America. Rev Panam Salud Publica. ۸(۴): (۲۵۷-۶۷).

بازی های علمی

<https://shidshad.com/category/activity/%d8%a8%d8%a7%d8%b2%d8%ac-%d9%88-%d8%b3%d8%b1%da%af%d8%b1%d9%85%db%8c/%d8%ae%d9%84%d8%a7%d9%82/>

علل بی علاقهی تحصیلی در دانش آموزان

سایت تبیان- بتا مشوره - بیتوته- مجله اقا اجازه - ویستا

نیابد هیچ کس عمر دوباره
به علمی رو کز آنت نیست چاره

چو کسب علم کردی در عمل کوش
که علم بی عمل زهریست بی نوش

چه حاصل زانکه دانی کیمیا را
مس خود را نکرده زر سارا..

بکن زین کارخانه در کتب روی
خیال خویش را ده با کتب خوی

ز دانایان بود این نکته مشهور
که دانش در کتب داناست در گور

انیس کنج تنهایی کتاب است
فروغ صبح دانایی کتاب است

بود بی مزد و منت اوستادی
ز دانش بخشدت هر دم گشادی

برخی چنان سرگرم میراث علمی گذشتگان اند که فرصت مراجعه به عقل
خود را ندارند و اگر هم فرصتی دست آورند حاضر نیستند اشتباهات و لغزش
های آنان را اصلاح و جبران کنند.
ابن سینا

نشریه جوانه علم شماره ۴

دی ماه ۱۳۹۹

